

Liber tertius de vita et ho. cle. i anti.

fore obtentam. h. d.

Bone memorie

Irē appellantis de snia retractāda ir
ritantē pfirmatōem snie ab appellato
tacito de appellatōe obrente nisi in li
teris appellantis de lris cōfirmatoris
fiat mentio generalis **U**ide glo. que
notat quando Irē renocātur.

Cū dilecta

Inuocatio privilegiorū cōfirmatōez
non facit. **N**ota glo. que dicit q̄ simi
lis equitatis ratō similia iura luadet
re videtur. **I**tem dicit q̄ mulier 7 mo
nachus pnt esse pcuratores

Celo nrām

Administratōes nō pfirmātur cano
nicis regularibus et ideo in quolibz
regulari. **N**ota glo. q̄ dicit q̄ fauore
religionis multa fiunt. **I**tem inima
est rō que p religione facit.

Porrecta nobis

Confirmatio facta regularibus sup
potestatib⁹ et administrationib⁹. ve
eos quoad vixerint teneant non va
let nisi illa expresse et ex certa sciētia
dn̄i pape pcedat

Examinata

Cōfirmatō nihil facit vbi res cōfir
mata nō tenet **N**ota g. q̄ dicit q̄ sen
tentia lata cōtra ius scriptū nō tenet
sed bene snia lata cōtra ius ligatoris
Item dicit quid opatur pfirmatio.

Clenerabilis

Confirmatio facta cū clausula si ē p
vide lata ic. ex certa scia intelligit̄ fie
ri si ponatur in papali Irā series rei
cōfirmate. **N**ota gl. q̄ querit an hoc
casu etiam instrumentū v3 cōpositio
nis exhiberi apud iudicē **E**t g. dicit
q̄ non qz eo ipso q̄ ppositio est p pa

pam confirmata videtur per papaz
instrumentum publicatum

Sua nobis

Si legatus ecclesiam alteri contulit
per hoc non p̄iudicatur dioc. etiaz
si illa collatio in forma communi a
papa fuerit confirmata. **N**ota gl. sa
tis notabilem que dicit q̄ si vnici
qz iura sua illesa nō seruant. qd aliud
ē q̄ vt ordo ecclesiasticus p̄fundatur
ri. q. i. capitulo peruenit.

Item dicit papa nec honozē meū de
puto in quo fratres meos honozem
suū p̄dere p̄gnosco. xcix. di. i. c. **E**cce

Explicuit casus secūdi libri

Incipiunt casus summarii li
brorum decreta. sexti et cle.
tertiū libri

Laici

Laici non debēt stare ne
qz sedere iuxta altare qñ
sacra misteria celebrant.
Et ad orandum 7 ad cō
municandum pateant laicis sancta
sanctorū **U**ide glo. que sup isto vide
tur se fundare in consuetudine

Clerici arma

Clerici portātes arma et vsurarij ex
communicentur **N**ota gl. que dicit
q̄ ex iusta cā clericus potest licite ar
ma portare vt scz si p loca piculosa
sit transitur tūc propter terrozes la
trorum arma portare potest licet p̄
cetera non debeat.

[Marginal notes in a smaller hand, including phrases like 'analogia', 'lundi', 'papa', 'legatus', 'laici', 'clericus', 'arma', 'communicentur', 'portare', 'licite', 'terrozes', 'laicorum', 'armis', 'portare', 'potest', 'licet', 'p̄', 'cetera', 'non', 'debeat'.]

[Large block of handwritten marginal notes in a cursive hand, continuing the legal or theological discussion from the main text. It includes various abbreviations and full words, such as 'Nota', 'glo.', 'papa', 'legatus', 'clericus', 'arma', 'communicentur', 'portare', 'licite', 'terrozes', 'laicorum', 'armis', 'portare', 'potest', 'licet', 'p̄', 'cetera', 'non', 'debeat'.]

Libertus tertius

Ut quisq; presbyter

Presbyter qui regit plebem d; secus habere vnum clericum qui secum cāter et epistolam et lectionem legat et qui possit scolas tenere et parochias nos in simbolo docere

Si quis ex clericis

in v. d. v. d. v. d.
Si quis clericus comaz relaxauerit anathema sit. Item ex capitulo seqnri casus est. Clerici neq; comaz nutriant neq; barbain protendant. Nota glo. q; dicit q; habitus semel susceptus non debet dimitti nisi ex iusta causa. et glo. ponit versus **Tertius vt peterē laici sub imagine romam** Fas fuit vt finerem luxuriare comam

Clericus si tonsura

Clericus tonsuratus potest ducere vxorem et coronam deferre nec potest vxorem suam in vita sua dimittere. Nota glo. que hic arguit q; clericus vxoratus potest deferre coronam etc.

Clericis

Clerici qui comam nutriunt etiā inuiti a suis archidiaconis tondentur. Nota glo. q; quis inuitus cogendus est ad bonum et precipue ad id qd iā suscepit. et arguit glo. qn bñficiū trāsfertur in inuitum.

Monasteria

Clericus sine cā frequētās sanctimonialium monasteria p epīm arceri d; vt dñstāt. qd si non fecerit a bñficio ecclesiastico reddatur immunis. De si laici hoc fecerint excommunicatōi subdantur. Nota gl. que dicit q; illud dicitur frequenter fieri qd fit duab; vicibus. et alle.

Quoniam

VB.
Juxta reddituum quantitātē et etiā

expensarum sunt clerici in certo nūero in ecclesia instituendi. Item dicit q; regulares ad communem vitā sunt cogendi. Nota glo. que dicit q; in facultatibus estimandis habenda ē rō expensarum

Cum ab omni

Belegatus pape preter expensas virtualiū nihil d; a litigantibus recipere nisi nomine assessorum. Nota hic glo. sup verbo abstinere que tangit an liceat alicui redimere ius suum. et alle. Item gl. determinat quando iudex potest aliquid recipere et qm nō.

Verus qui ecclesiam

Solennitas habitus religiōis ex cā potest a dño papa remitti. Nota gl. que dicit q; hoies diuersarū p̄fessionū non debent esse i vno monasterio. Item quilibet debet se conformare moribus eorum cum quibus vivit. Item q; canonicus regularis p̄t fieri ep̄s in ecclesia seculari.

Cum decorem

Ludi laicorum p̄textu consuetudinis non debent fieri in ecclesijs. Nota q; larue dicuntur deformitates hoīm. quando scz per admissionem alicuius coloris facies hominis deformatur. et hoc fm ab. Nota glo. que tangit q; ludi in ecclā admittuntur.

Ut clericorum

Ista decretalis punit clericos incontinentes viuentes. et etiam prelatos q; propter pecuniarum penam sustinet clericos in fornicatione viuentes simili pena. Nota textum q; facilitas venie non debz tribuere incendiū delinquēdi. Item nota textum qui dicit quos timor dei a malis non reuocat. Item notat hic ab. ex fine textus

De vita et honest. cle. i anti. vi. et cle.

q̄ plus peccat vrozatus adulterans
q̄ sacerdos in fornicationē incidens

Crapula

Clerici se ingurgitare non debēt ne
q̄ inebriari. et si p̄traferint puniun-
tur. **N**ota hic tex. qui notabiliter di-
cit q̄ ebrietas mentis inducit exiliū
z libidinis prouocat incentiuū. itez
vide gl. q̄ ponit metrum **O**ratij. **F**e-
cūdi calices quē non fecere diserti.
Insurgunt rixē tūc paup̄ cornua su-
mit. itē dicit vñ dicitur ebrietas.

Clerici officia

Hic tredecim ponuntur. c. ad que ser-
uanda clerici de consilio astringun-
tur. **I**nno. dicit q̄ istud. c. loquatur
de honestate z fin **A**bb. sic sumatur
A negotijs proprijs iudis vestibus
ac ornatu min⁹ honesto p̄cipit cleri-
cos abstinere z habitu honesto vti-
cui⁹ varietatē i plurib⁹ exprimitz at
testatur. b. d. nō g. que tangit an pdi-
tum in alea possz repeti. itez dicit g.
q̄ medium spectandū est. item g. mul-
tum tangit de vestib⁹

Ex lris pontini

Clericus negotians post admoniti-
onez ep̄i perdit in finis possessionib⁹
p̄uilegiū clericorū. **N**ō gl. q̄ dicit q̄
frustra auxiliū legis ic. **I**te q̄ bona
clericorū gaudent p̄uilegio si clerici
alias se negotiationē. nō uniscuerint.

Cli. de vita et honest. clericor. li. vi.

Clerici

Cleric⁹ ioculator sc̄do vel tertio mo-
nitus non desistens ip̄o iure pdit p̄-
uilegium clericale. **N**ota gl. que dicit
qui dicuntur iocutores. qui goliar-
di. z qui dicuntur buffones. et omnes

tales clerici existentes perdūt p̄uile-
gium suū. **E**t g. dicit rōnē. quia vi-
litas vite non patitur eos p̄uilegio
gaudere. item g. arguit q̄ annus est
breue temp⁹.

Cli. de vi. et hone. cleri. i cle.

Dioecesanis

Ista clementina punit clericos con-
iugatos z alios p̄sonaliter z publi-
ce carnificum z tabernariorū officii
um exercentes qui p̄ dioecanos no-
minatim z tertio moniti illud officii
vni non dimittunt vel illud dimissū
reassumūt. et excitat etiam dioc. con-
tra alios clericos qui seculares act⁹
exercent. **E**t nota g. que interpretat
terminos.

Quoniam.

Ista clementina p̄missio exordio p̄-
mo punit clericos beneficiatos vtē
tes publice virgata vel partita ves-
te. sc̄do punit diaconos z sb̄dia. ter-
tio oēs clericos tonsurā publice cū
tali veste portantes. **Q**uarto haben-
tes dignitates personatū beneficiū
curatū z sacerdotes z religiosos pu-
blice portantes talē vestē vel infulā
Quinto punit omnes p̄dictos vten-
tes tabardo notabiliter breui inte-
gre foderato. **S**exto certas caligas
clericis interdicit. **N**ō g. que nōbili-
ter dicit de tonsura siue corona cleri-
cali z ip̄ius designationem

Cli. de cobabi. cle. et mu. extra.

Inhibendum

Suspecte muliēs cū clericis habitare
i j.

Liber tertius

non debent etiā alias a canonib⁹
, sint concessē. **Nō** g. que dicit ille mu-
Mu: lieres habitare pnt cum clericis cuz
quib⁹ naturale fed⁹ non pmittit ali-
qd̄ leui id est mali suspicari

Si quisq̄.

Pr: **S**acerdos de fornicatione suspect⁹
si post trinā monitionem cū fornicari-
a sua vel cū quacunq̄ alia muliere
suspecta fabulari aut conuersari res-
per⁹ fuerit excoicationi subdat. **U**-
sic fm̄ **P**anor. **E**xcoicatur clericus
quia suspectarū mulieruz colloquio
non desistit vel eoruz consortio. **Nō**
g. que dicit q̄ nomine superioris in-
feriores intelliguntur.

Clericos.

Clerici suspecti de piurio ꝑcubinas
abiurare non debent. **Nō** g. que hic
dicit illud non est alicui iniūgenduz
ꝑ iuramentū qd̄ verisimile sit q̄ nō
debeat seruare. **I**te q̄ pena vni⁹ d̄
esse metus alterius

Sicut ad extirpandas

W **S**ubdiacon⁹ a se nō remouēs suam
fornicariā post monitionē suspendi-
tur etiā durante suspensione eaz̄ deti-
nere ꝑsumperit a bñficio ꝑpetuo re-
mouebit. **Nō** gl. q̄ dicit de suspēsiōe

Super eo

Excoicat⁹ non exprimēs cām sue ex-
coicationis ꝑo absoluto non habe-
tur licz̄ lras̄ absolutionis ostendat.
de isto vide g. 7 alle.

Si sūt clerici

W **S**i clerici fornicarij post trinaz̄ mo-
nitionē se non corrigāt recte pnt ab
epo spoliari bñficio. **Nō** hic gl. sup
verbo spoliare. quia vbi non adijcit
tempus intelligitur ꝑpetuo.

Cestra dicit.

W **A** clericis et ꝑsbyteris q̄q̄ fornicarij

rijs q̄ diu ab ecclia toleratur nec hnt
opis euidentia licite diuina mysteria
audiuntur. alia recipiant ecclastica
sacramēta. **A**n otioris vero abstine-
W dum est non ꝑpter sacri defectuz. sed
ad ipozuz fornicatorum emendatio-
nem. h. d. **Nō** g. que distinguit inter
triplex notozuz. scz̄ facti. iuris. 7 sus-
pitionis

Tus nos.

W **P**er dicta testium nō iuratoriū forni-
catio non ꝑbatur. **Nō** gl. q̄ dicit q̄
ꝑsumitur de vita alicui⁹ ex dictis eo-
rum cum quibus conuersatur. et ꝑre-
sumitur probata fornicatio ex eo q̄
quis suspectam hz̄ in domo

A nobis tua

Ep⁹ non d̄ ꝑmittere mulierculas
cum clericis habitare nisi tales fue-
rint cum quib⁹ naturale fedus nihil
ꝑmittit criminis suspicari. **Nō** gl. q̄
arguit hic de capitulo ꝑmo.

Questum

Propter fornicationē nō notoziam
non respñtur officia clericozū. **Nō**
tex. multū notabile qui dicit aliquē
esse suspensum ꝑpter mortale pec-
catum quo ad se et non quo ad ali-
os. **E**t dicit glo. q̄ licz̄ aliquis sit cri-
minosus non d̄ in officijs euitari q̄
diu ab ecclia toleratur.

Lit. de clericis conuigatis.

Si qui.

W **C**lericus infra subdiac. ordinem exi-
stēs si vxozē legitimā duxerit 7 bñfi-
ciatus fuerit ꝑpellendus ē vt vxozē
teneat et beneficiū dimittat. **U**nde g.
que dicit q̄ quis ipso facto ꝑdit ꝑ

De clericis coniugatis i anti. et vi.

uilegium suū zē

Sane

Clericus coniugatus ad ecclīastica bñficia aut ad sacros ordines aut administratiōes ecclīasticas non admittitur nisi ppetuā uoueat castitatem z cū vnica contraxerit uirgine. **Nō** g. que tangit an corūpens vxore suā anteq̄ eā ducat posset p̄moueri ad ordines

Quod a te

Clerici infra subd. constituti si vxores duxerint z ecclīastica bñficia dimiserint pnt bona p̄ ipsos ad ecclīaz deuoluta repetere z ecclīa dz illa sine contradictione restituere. **Et** de isto uide g. sup̄ uerbo redire. **Nō** q̄ in iudiciis quo ad vxorē dicitur castitas. de quo uide hic gl.

Sane sacerdotes.

Ep̄us p̄t dispensare cū clerico q̄ matrimoniu contraxit cū uirgine. z intellige idem cū sacerdote q̄ contraxit de quo g. disputat z iura pro et contra allegat.

Diuersis falla.

Clerici in minoribus constituti qui ducunt vxores sua si q̄ hñt beneficia dimittere debent. **Nō** tex. qui dicit q̄ cythara male concordat cuz psalterio. **Item** dicit text. q̄ uir cogitat q̄uo placē debeat vxori sue. **Nō** g. q̄ tāgit q̄ cōiter p̄uenit dicit. **Plurib⁹** iterus minor est ad singula sens⁹. itē qui ad utrūlibz festinat neutrum zē. **Itē** g. nōt z arguit q̄ licz alicui uenire contra factū suū p̄rium.

Cum olim

Qui alias eligibilis est nō impedit a p̄mōtione ex eo q̄ ex legitimo matrimonio per patrē suū in minorib⁹ constitutū p̄tracto z postea in sacer

dotio apud grecos p̄inuato natus comprobatur. **Nō** g. que dicit hoc casu multa de consuetudine.

Ioannes nobis

Clericus coniugat⁹ non bñficiatus nō cogitur deferre tonsurā clericālē p̄ ip̄m dimissam. quia predictaz sine scandalo graui z malo exēplo retinē non possz. **Nō** g. que arguit p̄ contra. an z q̄ clericus pdit p̄uilegium suū portando coronā uel non. z q̄ habz spem redeundi ad ecclīam z q̄ non. et alle.

Cum decorem.

Casus fm Panoz. vxorati non admittuntur ad ecclīasticas dignitates itē propter scandalum repellit q̄s a beneficio

Ex parte tua.

Coniugatis a talis z collectis non excusatur nec res sue gaudent p̄uilegio clericālī. uide g. et nota eaz.

Et consultationi.

Clericus effect⁹ miles p̄t renūciare p̄uilegio clericālī. **Nō** g. que arguit et dicit q̄ p̄t etatē q̄s nō dz tonsurari. **Itē** dicit hic **Ab.** q̄ id q̄d hic dicitur de milite dici p̄t etiam de quo libet alio non beneficiato.

Li. de cleri. coniuga. lib. vi.

Clerici

Si clericus coniugat⁹ ferat habitū z tonsuram clericālī p̄uilegio gaudet alias non. uide g. q̄ dicit si essent bygami omni p̄uilegio clericālī essent denudati nec possunt etiaz portare tonsuram. vt. s. eodem libro. de bygamis in. c. altricationis.

i z

Libertus tertius

Titu de clericis non residenti-
bus extra.

Non liceat

Non licet ep̄o de sua ciuitate transi-
re ad aliā cum nullus ep̄us inuentus
sit qui de maiori ciuitate transiret ad
minorem. Ad h̄c dubia interpreta-
ri in peiorem partem.

Ex gestis

P̄sbe deserens eccliam suā ad quā-
nium et monitus non rediens a sua
dignitate deponit. Ad q̄ quā-
vagabundus discurrat ab ecclia sine
monitione p̄uaria p̄uari non d̄z.

Quia nonnulli

Talis d̄z dari ecclie qui ip̄am p̄t res-
gere per seip̄m. alias perdet ip̄am et
conferens largiendi potestate p̄uaria-
tur. Nota quibus modis dicitur di-
gnitas. Item nota glo. que dicit q̄
hoc ius cōmune est q̄ quis debeat
cohabitare siue deseruire ecclie in
qua intitulatus est. et alleg. ad hoc
iura.

Relatum est.

Non residere in ecclia impedit p̄mo-
uendū et deicit iam p̄motū. Ad gl.
que dicit q̄ clericus sine licentia sui p̄-
lati abesse non d̄z etiā ex iusta cā si-
ue studiorum. vt hic patz siue alijs ex
causis puta peregrinationis

Fraternitati

Ep̄us non d̄z clericum alterius dio-
cesis sine litteris p̄m̄datitijs recipe-
re nisi sup̄ hoc habuerit apostolice se-
dis mandatū. Nota g. q̄ d̄oz q̄ sunt
littere cōmendatitijs siue dimissorie.

Conquerente

Qui habet sufficiens beneficiuz vel
qui non vult ecclie deseruire bene-

ficiuz non potest ab ecclia vendi
care. Nota q̄ in hoc verbo sufficien-
tia plura sunt consideranda. scilicet
nobilitas et scientia. quia tales per-
sone maioribus redditibus sunt ho-
norande

De cetero

Qui est in seruitio ep̄i pro p̄nte res-
putatur quo ad perceptionē benefi-
cij et ecclie seruire intelligitur. idēz di-
cit g. de illo qui est in seruitio pape
Item tangit glo. de studentibus in
theologia

Ex parte.

P̄latus ad decem annos deserens
suam eccliam si monitus non vult
in ea residere ip̄a potest p̄uari. Idēz
de quocūq̄ simplici. Ad glo. que di-
cit q̄ etiā vagabundus citari debz
si inueniri non potest in ecclia quā
deseruit

Qualiter

Archiep̄s propria temeritate ultra
quadriennū suam deserens eccliam
per capitulum vocatus si infra men-
sem non redierit capitulum auctori-
tate pape alium potest eligere. Nota
ta glosam que ponit vnum notabile
q̄ tempus receptionis litteraruz in-
spiciendum est.

Inter quattuor.

Clerici qui sine iusta cā ecclias dese-
runt sine consensu ep̄i si congruo tē-
pore expectati nō redierint illis pos-
sunt p̄uaria. Ad glo. que dicit q̄ cle-
ricus etiā absens ex iusta causa de-
bet petere a suo ep̄scopo licentiam
et h̄mōi clerici qui sic deserunt suas
ecclias desertores appellantur

Ex t̄e deuotionis

Traditur h̄c forma fm quā debeat
absens clericos ad eccliam reuoca-

De clericis nō residen. i anti. et vi.

ri si nō inueniat̄ vt in pncipio. quia d; tribus edictis ad eccliam suā cita ri. etsi inueniatur d; pcedi p̄tra eū vt in s̄ contra eos. et dicit gl. q̄ ista de cretalis loquitur tm̄ in p̄relatis ad; ministratiōē habentibus. Itē g. ar guit q̄ qui deponit restituere quan doq; non potest. 7 alle. concor. qd̄ ē notabile

Cue fraternitatis

Honū studiū in castellis 7 villis nō p̄sumitur esse 7 ideo nulle residētie comparatur. **Mō** g. que dicit q̄ i re gijs ciuitatib; 7 non in castellis siue in villis sunt iura studenda.

Ex parte tua

Singitur in ecclia residere qui iura p̄sequitur sue dignitatis. **Nota** glo. q̄ dicit q̄ q̄s q̄nq; singitur qui nō ē Itē quādoq; dicitur p̄sēns q̄ mor tu; est. Itē qui ē in puincia pro p̄senti reputatur. Itē quandoq; sin gitur monachus qui non est

Cum dilectus.

Statutum factū p̄tra non residētes non ligat absentes existentes famili ares pape quia illi censentur obseq̄ ales 7 se exhibent vniuersis. **Mō** gl. que dicit q̄ propterea eorum condi tio deterioz esse non d; imo tūc gau dent p̄uilegio

Ad audientiam

Qui infirmus est 7 etiā ille qui ē in epi seruitio residere in ecclia singitur et rex. subiūgit rōnem. **Nota** glo. q̄ dicit q̄ afflicto non est addenda af flicto. Itē q̄ famuli infirmi nobis seruire intelliguntur.

Cum ad hoc

Licentiati ab ecclia etiā a **Ro. po.** vt non teneantur residere in ecclia ad re sidendum p̄ p̄relatos cōpelluntur si

nō sūt sufficiētes in ecclijs seruitores **Mō** g. que dicit q̄ successor p̄t reuo care illud qd̄ p̄decessor statuit in p̄iudicium ecclie. 7 alt. Itē glo. exponit illum terminum assisios. et dicit q̄ assisij dicuntur illi qui non sunt canonici qui seruire debēt ecclie. nec vocantur ad omnes tractat; cum canonicis. et dicuntur assisij q̄si assidui.

Clericos.

Beneficiati sine licentia epi ad alte rius epi diocesim recedentes si mo niti non redierint nec aliquod rōna bile p̄tenderint beneficijs suis sunt p̄iuandī. **Nota** glosaz. que dicit q̄ clericus siue sit absens sine licentia sui p̄lati siue non p̄ius monēdus est vt redeat p̄iusq̄ p̄iuetur benefi cio suo. Itē g. distinguit inter illum qui eccliam suā dimisit et eam habet pro derelicta vel non. aut qui illam recepit eccliam. et determinat q̄ q̄ ec clesiam h; pro derelicta puta q̄ ma trimonium contraxit aut ioculator factus existit non sit vocandus. Si autem nō habuerit pro derelicta vo candus est.

Cli. de clericis non resid. li. vi.

Consuetudinem

Distributiones quotidiane solū p̄s entibus qui intersunt diuinis dari debent p̄suetudine non obstāte et q̄ aliter eas receperint non faciunt il las suas. Et idem de distributiōib; que dantur pro anniuersarijs desū ctorum **Mō** g. que querit 7 arguit an vadens ad choruz p̄ncipaliter propter p̄sentiam vel denarium

Liber tertius

comittat symoniā et ar. *quidā qd no*

de symoniā vead luy id fūdo qm dicitur
quidā de symoniā mōdālem qd

De prebendis et dignitatibus extra.

Ut nullus

Hereditaria successio in ecclia siue in bonis eccliaisticis locuz non hz. **Ad** g. que tangit in qb' bonis cleric' in testamento siue sine testamento disponere p't

Non liceat

Non licz ep'o clericos ordinare nisi habeant alimoniam id est bñficia qd si fecerit clericis sic p'motis puidē tenetur. **Ad** g. que dicit q' nolē clericoz omnes in maiorib' et minorib' ordinib' existentes continentur. et alle. ad hoc

Ratio nulla.

Illud qd p' coi utilitate datum esse cognoscitur prop'ius cuiusq' vlt' b' applicari nulla ratio p'mittit. **Ad** g. que predicta exponit dicens illud quod est ecclie nullus debz sibi proprium reputare

Episcopus si

Ep'us non dz aliquē sine titulo p'mouere ad ordines. qd si fecerit dz sibi puidere. **Nota** g. hui'. c. que dicit de clerico p'moto sup patrimonio suo q' talis censetur in p'sona et rebus p'ilegiatus p' privilegio clericali. quis de foro ecclie factus est licz eccliam non habeat.

Quia in tantum.

Clerici non debēt habere plures ecclias et si habuerint ep'us hoc emē dare dz. **Nota** gl. que notabiliter q'rit quid si quis habz plura bñficia per dispensationē nunquid vocabi

tur ad capitulum vtriusq'. **Item** dicit g. vbiq' res est agitur rei vocatione

Cum teneatur.

Non tenetur quis per litteras apostolicas alicui habenti bñficiū p'uidere si in ip's litteris de bñficio quod habz nullā fecerit mentionē. **Ad** g. que videtur dicere q' cautius sit facere mentionē etiā q'muncunq' exigū sit bñficiū et alle. **Item** g. dicit q' p'pter scandaluz quandoq' receditur a iure.

Referente

Habēti duas ecclias ep's p't ei dimittere vnaq' quā voluerit eligē. **Ad** glo. que dicit de appellatiōe omisso medio. **Item** dicit q' archidiacon' potest excommunicare. **item** dicit q' habenti dare est perdere.

Maiores

Non debent bñficia maiora secari nec minora p'mutari. **Vel** sic sim p'normis. **Prebende** et dignitates nō debent diuidi nec etiam p'mutari. hoc dicit. **Ad** g. que dicit q' idē iuris est in paruis et in magnis. et ita iudicabis parū sicut magnū. **Item** g. dicit quando prebenda potest diuidi et quando p'mutationes p'cedere debent

Relatum est

Canonico sine prebenda recepto tenetur recipiens q' cito poterit puidere. **Ad** tex. q' dicit q' non est congruuz vt prebenda careat qui in canonicum nōscitur esse receptus. **Ad** g. que tangit qm p'missio fieri pōt in bñficialibus

Auaricie.

Certos clericoz vel incertos redit' nō pnt regulares p' se in suis ec

De preben. et dignitatibus i anti.

clesijs minorare. **Nō** glo. que tangit qñ epus p̄t diuidere siue minuē red dītus vnus ecciez partem alteri cōferre idēz tangit de monasterijs epō subiectis

Significatum.

Vacante prebenda p̄t capituluz sibi onus imponere honestū ad qd̄ p̄bē datus teneatur. **h. d.** **Nō** g. que tangit an et qñ pactū potest ī spūalib⁹ interuenire. nota tex. qui videtur admittere quotīdīe sacerdotēz posse celebrare ac etiam tales operas posse locare. quia suis expensis non cogit hoc facere. itēz q̄ potest recipere pecuniam vt celebret.

De monachis.

Hic traditur qualiter ep̄i debēt ponere vicarios in ecclesijs quas per se non regunt. **Et** prouidere q̄ monachi non grauent vicarios q̄ hospitalitatem seruare non possint. **z** loquitur de eccijs que spectant ad monachos quo ad temporalia. **Uel** sic **fm** **Ab.** Ad presentationem religiosorū in eorū ecclesijs nullus debet institui per episcopum nisi prius ei congrua portio reddituum assignet hoc dicit.

Ad hec.

Omnī rōni est contrariū vt vn⁹ clericus in vna vel diuersis eccijs plures dignitates vel psonatus obtineat euz singula officia in eccijs assiduitatem exigant personarū

Preterea.

Hīs etiaz in diuersis eccijs duas dignitates p̄t per archiep̄m suū cōpelli vt de vna qua maluerit altera dimissa sit contentus. **Nota** g. q̄ arguit q̄ canonicus regularis potest fieri archidiaconus. **z** alle. c. qd̄ dei t̄i

morem. de sta. mona.

Cum non ignores

Ab electione prelati quē mibi elegi vel quē ad ecciam mibi subiectā elegeri **fm** **Ber.** resilire possū si nolit ī ecclesia ad quam eiectus fuerat residē. **Vide** glosam.

Cum fm.

Ordinatis p̄ ep̄m ad sacros sine titulo teneat epus p̄uidere donec titulum habuerint. **Nō** tex. qui in se ē multū notabilis. dicit em̄ in p̄n. qui altari seruit. itē ad quem spectat onus **z** emolumentū **Nō** glo. que tangit qñ successor obligatur et qñ non

Inter cetera.

Qui confert alicui prebendam quā sibi p̄ferre non poterat tenetur q̄ cito in eadem ecclesia sibi de alia cum vacauerit prouidere. **Nota** glosam super verbo de iure q̄ si episcopus concessisset mibi beneficium quod mibi concedere non potuit tenetur mibi aliquod consimile. **item** dicit q̄ nos beneficijs adiuuari conuenit non decipi. itē q̄ in necessitatib⁹ neq̄mo liberalis est **z** g. all. concor.

Cum iam dudum

Qui multa opponit electo quorum quodlibet per se sufficit alterum tū probare tenetur. **Nota** glosam que dicit q̄ auaricia a promotiōe repellit. **Item** dicit textus de patientia scilicet q̄ multa per patientiam tolerantur que si deducta forent in iudicium non deberent exigente iusticia tolerari.

Dilectus filius

Recepto in canonicum q̄ cito se facultas obtulerit debet prebenda et interim quotidianas distributiōes habebit. **Nō** g. que dicit q̄ donatio

Liber tertius

sine sententia in parte tenet et in parte non. **I**tem nō g. que ponit formam pmissionis siue electionis ad prebendam vacaturam

V Tue fraternitatis

Duo non debent recipi ad vnā prebendam. **N**ō g. que dicit q̄ electio facta ad importunū clamorē non valz z alle. glo. c. osius. de elect. z. c. Adiramur. lxi. di.

Cuik essent.

Si duo electi ad vnā prebendam sine dignitatez compromittunt in iudicem potest iudex electionem vni confirmare z alteri ad vitaz pro bono pacis z concordie certos fructus atqz pecunias assignare. **N**ō gl. que dicit q̄ ex q̄ntitate psone psumitur factū licitū vel illicitū. **I**tem q̄ quis simul p̄t esse iudex z arbiter

Pro illorum

Privilegiati super certo numero canonicozū si aliquē ultra numerū receperint contra impetrantē a papa de numero opponere non p̄nt. **N**ō g. que dicit q̄ qui semel facit contra privilegium suū sibi preiudicat in illo z alle. concor.

Cuis questionibus

Clerici p̄nt ad titulum sui patrimonij ordinari. **N**ō g. que facit q̄onem q̄ si patrimonij clericij periret igne vel alluione. z g. determinat q̄ ep̄s debeat ei providere in beneficio eclesiastico. quia cum isti ad seculum redire non possunt redūdaret in obprobrium ordinis clericalis. **I**tem q̄ clericus debz sustentari de patrimonio z alias episcopus ipsum p̄movere non debz. quod si fecerit teneē ei ad supplementum. supra .e.c. ij. z. c.

cum fm apostolum.

Accedens

Cleric⁹ absens p̄ alium vel ali⁹ magis p̄ ip̄o poterit de ecclia investiri. **E**l sic fm Ab. potest quis investiri de bñficio p̄ absente.

Pilecto filio

Institutus in aliq̄ ecclia a legato cōtra ius non p̄t bñficiū obtrudere. **N**ō tex. in si. qui dicit q̄ res inter alios acta z. **V**ide glo. que dicit q̄ osculum est signum consensus.

Vacante quadam

Vacante vna prebenda due de ea fieri p̄nt si duobus eius facultates sufficientiant. **N**ō tex. z glo. que declarant q̄ de vna prebēda possūt fieri due. **I**tem quādo quis potest venire cōtra factum suum

Pilectus

Si papa mādāt ei ad quem spectat collatio q̄ bñficiū conferat alicui collatio p̄ eum alteri facta tenet ip̄e tū ex transgressione punitur. **N**ō g. que declarat an tempus impetratiōnis vel receptionis l̄rarum inspiciendum sit z querit.

De multa

Personatū vel bñficiū curatū habens si scdm tale recipiat vacat primū ip̄o iure. et si scdm retinere cōtēderit eo puabitur. hoc p̄mo. **S**cdo dicit. Si is ad quez spectet collatio prioris bñficiij illud infra sex menses non contulerit pena duplici de q̄ in litteris punitur. **T**ertio dicit. Cū sublimib⁹ psonis z l̄ratis circa pluralitatem bñficiozū papa dispensat cuz rō postulat

Graue nimis.

Ecclastica bñficia conferenda sunt

Liber tertius

valz' contraria p'suetudo. Ad glo. in fine que dicit d' consuetudine que e contra salutem anime

¶ Licet ecciarum.

Beneficia vacantia in curia ali' q' papa conferre no' potest. quod si fecerit irrita est collatio Ad g. que dicit q' illa que sp'ali nota sunt digna ni si sp'ali' exprimentur neglecta intelliguntur

¶ Statutum

Si papa beneficia vacantia in curia non conferat infra mensem a die vacationis illi ad quos collatio pertinebat poterunt illa conferre. Ad g. que dicit q' ille qui nescit ptate expe'riendi seu excipiendi non habet. ite' papa potest rei sue conditionem imponere quam vult.

¶ Quamuis

In b'nficijs vel impetratiobus ad b'nficia p' p'visione vsq' ad certa sumam pensio no' debetur. hoc primo per ecclesias civitatis vel dioc. non comprehenditur cathedralis sed p' eccias p'vincie metropol. z cathedrales z relique includuntur.

¶ Cum de beneficio.

Si mandatur alicui p'videri de aliquo b'nficio p' clericos seculares regi p'veto dz p'videri de illo qd' legitima p'scriptione p'pleta p' seculares fuerit rectum licz monachi antea vlt' post p'dictum rezerint beneficiuz

¶ Super eo

Habe' p'sonatu' cu' cura z p'bendam cui anez a est parochialis eccia no' e' p'tra p'viliu' generale. Ad g. que tagit de p'sonatu' z de dispensatiode z q' accessoriuz sequit' natura' p'ncipalis.

¶ Eum cui.

In interpretatione b'nficioz inspicit data non p'ntatio vel receptio. Ad g. que dicit q' in ultuz differunt p'ferre z mandare p'ferri. z dicit latis nota biliter de p'ventione.

¶ Si pro clericis.

Per litteras apos. non facientes defectu ordinis mentionem potest impetranti de curato beneficio p'videri. ad ordines tamē se faciet proximis temporibus promovetur. Nota g. que dicit q' quattuor requiruntur in promovendo. scz scientia. mores. etas. et ordo. et habens defectum in istis non promovetur

¶ Si enim super

Si papa alicui in conferendo b'nficiu' suam impartitur auctoritatem talis auctoritas operat' q' papa censetur illud b'nficiu' p'vulisse. licet legatus litteras dederit.

¶ Mandato nostro

Si tibi m'ndatur ut alicui p'videras de b'nficio spectante ad tuam vel alterius collationem de b'nficio qd' p'mo vacabit siue pertineat ad tuas vel alterius collationez p'videre debes. Ad in tex. q' ordo mandati servandus est

¶ Si clericus

Si cleric' cui mandabat p'videri d' p'rebenda p'vino vacante in aliqua ecclesia negligit petere p'bendam sibi debitam z q'q' canonicatuz recepte extincta est gratia. Si aut' sibi auctoritate apostolica fuerit collat' canonicat' tunc habebit p'bendam cum nullus est ibi expectans auctoritate apostolica

¶ Qui auctoritate

Qui auctoritate apostolica in aliqua ecclesia in canonicos sunt

[Marginal notes on the left side of the page, including references to 'Abbas' and 'papa']

[Marginal notes on the right side of the page, including references to 'inter' and 'data']

De prebendis in vi.

recepti debent in prebendarum asse-
cutione ceteris auferri legatorum vel
aliorum quorumlibet auctoritate rece-
ptis antea in eadem.

Si postquam

Si post gratiam mihi factam a pa-
pa de canonicatu et prebenda boni
canonici hoc ignorantes et ignoran-
ti prebendam conferunt postea va-
cantem non tenet collatio. Nota gl.
que dicit de inspectione temporis
vate.

Cudum venerabili

Si papa dat licentiam legato suo reci-
piendi a po. auctoritate resignationes
beneficiorum legationis sue libere in ma-
nibus suis factas et illa beneficia preferen-
di. Secundo si papa de predicta parte
non habita mentione canonicatu et pre-
bendam si vacat vel primo vacave-
rit in aliquo ecclesia legationis mihi con-
ferat. Tertio si canonicus ipsius ecclesie
renunciaret legatus etiam ignorans
collationem mihi factam confert ti-
bi prebendam predictam non tenet
collatio legati sed mihi illa preben-
da debetur. Nota tertium qui dicit de
sermo calendario qui post mortem do-
mini mutuo dat pecuniam

Quia sepe

Scdo qui impetravit dignitatem et pre-
bendam preferatur priori qui solum prebendam
impetraverat si prebenda dignitati
est annexa alias non. Nota g. que po-
nit certos casus in quibus scdo im-
petrans preferatur primo impetran-
ti et est consideranda

Cum in illis

Cum papa mandat alicui provideri
de ecclesiis dignitatibus personarum sive
beneficiis si non fecerit mentionem de cura
to illi de curato provideri non potest. Sed

cuo dicit si papa mandat alicui pro-
videri de beneficiis dignitatibus et pro-
natibus ad collationem alicuius spectati-
bus tale mandatum ad beneficia sive
ad dignitates ad que vel ad quas
quis per electionem solum assumi non exten-
ditur. Item dicit quod differentia est inter
collationem presentationem et institutionem.
Item tangit textus de manda-
to facto duobus ad quos pertinet
collatio vel presentatio et non additur
coniunctim vel divisim

Si tibi absentem

Casus est. beneficium mihi collatum
ante dissensum meum alteri conferri
non potest nisi terminus mihi datus
ad consentiendum esset elapsus et tunc
etiam post terminum antequam alteri con-
feratur potero consentire

Cum qui.

Cum qui vi vel iniuste occupat se-
cundum beneficium curatum priva-
tus est primo. qui autem vi beneficium
aliquod occupat est ipso iure priva-
tus iure quod in illo vel ad illud ha-
bebat. Nota textum qui dicit quod stul-
tus non debet esse melioris condi-
tionis quam sapiens. Nota g. que dicit quod
occupans aliquod beneficium de tali
occupatione debet facere mentionem
in impetratione vel dispensatione. Item
g. in fine dicit de timore et distinguit
quotuplex sit timor.

Cui conceditur

Non cui conceditur ut alicui de beneficio
in sua vel aliena ecclesia provideat non
potest providere alicui aliud benefi-
cium sufficiens habenti nisi primo
illud beneficium quod obtinet dimite-
rat. Nota g. que dicit quando suffi-
cens est beneficium. Item dicit quan-
do beneficiarius beneficiari non mandatur

Handwritten marginal notes in the upper right corner, partially overlapping the main text.

Handwritten marginal notes in the middle right margin.

Handwritten marginal notes in the lower right margin.

Handwritten marginal notes in the left margin, partially overlapping the main text.

Handwritten marginal notes in the lower left margin.

Large block of handwritten marginal notes at the bottom of the page, spanning across the width.

Handwritten marginal notes at the top of the page, including phrases like "Sicut in...", "ad...", and "et...".

De prebendis in vi.

clericus an provisionem sibi factam aliud psecutus fuerit bñficiū. Nō g. que dicit q̄ i curato requiritur maior idoneitas.

¶ Si a sede.

Si papa vel legat' confert alicui beneficium 7 ordinarius eodez die pfert alteri nec apparet que collatio fuerit p̄ma. potior erit conditio possidentis. si vero neuter possideat preferendus est ille cui papa contulit vel ei' legatus

¶ Cum singula

Religiosus hñs p̄oratu vel curataz eccliam si recipit scdm sine licētia pa pe ip̄o iure vacat p̄mūz. qd̄ si statim non dimiserit efficitur inelegibilis 7 puatur utroqz. Eadez est pena i his qui habebant an̄ hanc constitutiōnem nisi infra mensē alterū elegerint 7 alterū dimiserint. P̄ioratus ecclie vel administrationes vni' monasterij solite p̄ ip̄ius monachos gubernari absqz se. ap. licētia alteri' monasterij monachis nō p̄mittātur nec cōmissa dimittant. qui contrafecerint sint puati p̄tate ordinandi predicta ea vice 7 defertur ad dioecesanum in nō exēptis. ad papā in exēptis. recipientes vel devinētes sunt ineligibiles ip̄o iure. Nō g. que dicit q̄ dispē satione op' est si transeat monach' ad p̄arem vel minorē regulā. 7 dicit etiam quid iuris si ad strictiorem

¶ Cum in ecclesijs

Cum in ecclesijs collatio aut p̄missio in beneficijs aut p̄bendis iminet faciēda absentes qui p̄mode interesse p̄nt vocari debent alias qd̄ in eorūz absentia factum fuerit irritari debz

¶ Presenti declaramus

Ista decretalis declarat. c. scdm. s.

eo. et. c. statutum. s. eodē. ti. 7 eo. li. et docet que beneficia dicuntur referuata curie secundum loca curialium morientium.

¶ Si apostolica

Sede ap. vacante beneficia saltē curata etiā ap. se. referuata p̄nt p̄ eorūz collatores conferrī non obstatē cōstitutione clementis. Idem dicendū est de bñficijs de quibus papa ante suū obitū non disposuit

¶ Si cui nulla

gratia alicui p̄cessa ut providē possit p̄sonis non idoneis. in certa ecclesia p̄sonis non expressis non expirat re integra obitu p̄cedentis. secus si p̄sone essent expresse. Nō g. que in cetera dicit q̄ multum operatur expressio persone

¶ Si ep̄us cui

Si ep̄us p̄mittit alicui in genere ut ordinet clericos sue dioce. si talis ordinet aliquos sine titulo non ep̄us cōmittens sed ordinans ip̄s taliter ordinatis providere tenetur. secus si sibi certas ordinare commississet p̄sonas.

¶ Quamvis tibi.

Si primo loco papa dat licentiam conferendi beneficia certo mō vacātia vel ad papam devoluta. scdo alii quod de his conferat sp̄aliter vel conferri mādat sp̄s generi derogat ita q̄ secūdo beneficium debetur. Nō glo. que dicit q̄ iste indulgentie restringantur

¶ Si is cui

Ista decre. p̄mo habuit ortū ex p̄stitutionib' revocatorijs q̄s fecit Bonifacius statim post promotionem suaz de gratijs factis a nicolao. iij.

Extensive handwritten marginal notes on the right side of the page, including phrases like "Sicut in...", "ad...", and "et...".

Liberterti

7 **Cel. v. p.** quas ius quesituz erat ad rem 7 non in re. **Reuocatozia** g'faz Nicolai incipiebat pridē ad apicē celestini icipit dudū circa p'motōis

¶ Quodam per
Casus iste q'si similis ē casui primo sup. quia tangit etiā d' predicta p'stitione reuocatozia. **Nō glo.** que dicit verbum singulare q' q's hoc casu impedit alium in eo q'd per se nō cōsequitur.

¶ Mandatū ap'licum
Cum mādatur alicui vt p'videat tali de aliquo b'nficio ad collationem talis capituli spectāte siue h'mōi b'nficiū spectet in cōi ad cap'tm siue ad singulares p'sonas h'mōi mandatuz se extendit. **sec' tū** de b'nficijs spectantibus ad dignitates.

¶ Titu. de preben. in cle.

¶ Si dignitatem
Clausula inserta l'ris gratiosis sup dignitate p'cessis p' quā p'videri mādatur ne aiarū cura si dignitati iminet negligatur vel p' quaz inhibetur electionē fieri dignitatis nō facit extendi grām ad dignitatē curatā vel ad quā q's p' electionē assumitur.

¶ Per litteras.
Littere sup p'uisione clericorū nō includūt hospitalia, leprosozias, 7 elemosynarias vel loca similia etiā habētia iura spūalia nisi hoc exp'mant **Et g. alle.** q' predicta varia habent nomina.

¶ Si plures
Quo casu vacat vna dignitas p' receptionem alteri' vacant et plures. **Nō g.** que hoc casu all. c. ordinarij. d' offi. or. li. vi. scz q' b'ntes plures dignitates debent ostendere ordinarij

rio suaz d'pensationes.

¶ Si romanus poss.
Valz p'uio facta proprio motu pape tacens b'nficia p'uio quecūq' t'nt et quocūq'. **Vide g.** que dicit q' in legato est opinio. **Item** tangit g. q's inhabilitates tollit mot' ap'ri pape

¶ Si de beneficio
Si papa scribit alicui vt tali cōferat b'nficiū ad collationē ep'i spectās talis non p't conferre beneficiuz cuius collatio est ex negligētia ep'i ad capitulū deuoluita licet in casu conuerso id facere possz 7 in casu vt in fine **tex. huius capituli**

¶ Si iuxta.
Adept' in ecclia dignitatem h'ntem p'bendam annexā pdit p'mā p'bēdaz quā habebat in illa. **Nō gl.** que dicit q' si p'bēda nō essz annexa dignitati q' ex tūc possz obtinē dignitatē cū p'mā p'bēda. 7 sic annexio ipedit b.

¶ Titu. de clerico egrotante.

¶ Cum p'cessio.
Casus tot' tituli est p'pter infirmitatem nō p'uatur cleric' b'nficio simpli ci. vt in. c. primo. nec maiori licet ei detur coadiutor. 7. eo. c. penul. 7. vlt. nec fingitur irregularis. vt. 7. eo. c. ij. nisi forte ille moribus abominatōnem inducat. vt est in lepra. nam tūc remouetur in totum s' in **Ver. Vinc. Anno. 7. Lañ. fm. Du. Lau. 7. Job. 7. Hoff.** datur tali coadiutor. vt infra. eodem. tertio 7 quarto. c. vbi diuersitas ista notatur. **Nota** glosam capituli primi que dicit q' famuli egri quos curamus nobis seruire intelliguntur. **Item** notat glo. q' id q'd ab

Deinf

titio vult et post
contra illu q' omi
supremam dicit
c. illi q' dicit q'
dicitur dicit
li. post omni. Item
salua beneficia no
p'p'na. et ergo q'
casu sine culpa non
ip' p'p'rii coadiu
¶ Titu. de clerico e
¶ P'cessio
P'cessio coadiutorū
p'cessio est de mai
dicit ad tolli p'p'ri
vel infirmitate q'
cōsent capituli su
tis sibi viderit
coadiutores assu
erit capituli aut
faciem. 7. si ep'us
timorabit capitū
traditionem q' dicit
bit pape. et coadiu
moderatos habebit
plures locum. 7
dicit 7. comment. c.
maiores dicit ad
alle. 7. remittit. 7.
erubescit filios esse
rentum

¶ Titu. de infir
¶ Non amp
p'p'rius in eccl'is ne
comparat q' q' se
dicit sine monasteri
sine p'p'ria. 7. d'
multipliciter monasteria
¶ P'cessio
Littere canonicos

De institutionibus in anti.

In iustitia valuit ex post facto infirmatē
contra illud. qđ em̄ recte factum ē ex
supuenienti delicto corrum̄pi nō p̄t. 7
g. alt. Itē g. dicit qđ cū scādalo nihil
est facienduz dūmō sine p̄ccō morta
li possz omitti. Item dicit g. qđ eccle
siastica beneficia non sūt t̄palia imo
p̄petua. et ergo p̄ter supuenientem
casuz sine culpa non puatur qđ habz
sed datur ei coadiutor.

Li. de clerico egrotante. li. vi.

Pastoralis

Datio coadiutorū ep̄orū 7 suozū su
periorū est de maioribz causis. 7 spe
ctat ad solū papaz. p̄t tñ ep̄us senio
vel infirmitate p̄petua impeditus d̄
cōsensu capituli sui vel maioris par
tis sibi auctoritate ap. vnū vel duos
coadiutores assumere. et si demēs su
erit capitulū aut due ip̄i p̄tes hoc
facient. Sz si ep̄us p̄radicit tunc nil
innouabit capitulū. h̄ ep̄i et ecclie cō
tradictionem q̄cito poterit intima
bit pape. et coadiutores isti sūp̄tus
moderatos habebunt de p̄uentibz
platorū suozum. Nota g. in p̄n. que
dicit 7 cōnumerat cās que dicuntur
maiores 7 ideo ad papam refēde. 7
alle. 7 remittit. Nō g. que dicit qđ lex
erubescit filios esse castigatores pa
rentum

Li. de institutionibus

Non amplius.

Plures in ecclis nō instituātur neqz
recipiantur qđ q̄t se regē de bonis ec
clesie siue monasterij p̄mode possint
absqz penuria. Nō gl. que tangit de
duplici ignorantia crassa 7 supina.

In ecclesia

Laici in canonicos instituere non p̄nt

Nō g. que q̄rit an laici in ecclia inti
tulati in numero canonicorū p̄putā
ri p̄nt. Item dicit g. qđ homines di
uerse professionis in eodem officio
sociari non debent

Ex frequentibus.

Beneficium ecclesiasticū sine cano
nica institutione non habetur. Nō
textū qui videtur innuē qđ archiep̄s
i notorijs p̄t excōicare subditos suz
fraganei sui. Itē dicit qđ auctoritas
instituendū ē penes ep̄m

Auctoritate.

Non sunt plures in ecclis instituen
di qđ de facultatibus eis p̄mode p̄nt
sustentari. Nō g. que ponit d̄ram in
ter inuestire 7 instituē. Item dicit qđ
nullus dandus est inuitis dūmodo
tñ iustam causam ostendāt

Ad decorem

In ecclis eius terre qđ de nouo p̄uer
sa est clerici debent instituere vnde cum
qđ etiā originē ducāt. nō g. qđ dicit de
dānato coitu. item dicit qđ culpa cul
pe est cōpensanda. item qđ non refert
quo loco et ex quibus parentibus
clericus natus fuerit

Cum venissent

Ep̄us de iure cōi instituit. Nō gl. qđ
querit hic quare in hoc capitulo p̄
batio transferatur i archiep̄m cū tñ
de iure cōi ad ip̄m spectat institutio
Item g. dicit qđ donatio cēsetur re
alis 7 quando personalis. item dicit
qđ factum prelati non p̄iudicat ec
clesie. Item dicit de iuramento pla
ti facto in damnū ecclesie. item t̄ḡit
quid p̄t facere ecclia habens prelatū
sine prelato vel cum prelato

Cum ad nostram

Nemo ecclesiasticum b̄ficiū potest
accipere a seip̄o. Nota tex. qui dicit

Liber teri^o

¶ Inter dantem et accipientes dicitur esse distinctio personarum. Item dicitur quod nemo vices plurimum sustinet. Item quod queritur quod si iste daret alteri potestatem conferendi. an ipse possit sibi conferre. Glo. all. p. et contra et vadit sicco pede. vide ergo doct.

¶ De institutionibus. lib. vi.

¶ Et si capitulum

Capitulum sede vacante potest presentatos idoneos admittere licet beneficia ad collationem episcopi spectantia conferre non possit. Non ergo que arguit pro et contra an confirmare sit donare. sed dicitur quod ille qui confert ille donat. non qui confirmat

¶ Si is ad quem

Si patronus quem putat ad ecclesiam parochialem non constitutum in sacris ordinibus dummodo alias sit idoneus et infra tempus a iure statutum ad ordines quos ipsius ecclesie requirit possit promoveri admittenda est illius presentatio etc. *Infirmitas dicitur non est*

¶ De concessione prebende vel ecclesie non vacante.

¶ Qui in vivorum.

Illi qui ponuntur sive instituuntur in locum sacerdotum vivorum ab ecclesiastica condicione sunt compellendi. Non ergo que ponit questionem quid de illo qui nescienter possedit beneficium alterius ad. xl. annos an debet dimittere postquam sciuerit etc.

¶ Nulla ecclesiastica.

Beneficia non vacantia procedi vel promitti non possunt. et cum vacaverint debent infra sex menses conferri alias

conferendi potestas de episcopo ad capitulum et de capitulo ad episcopum demum ad proximum superiorem devolvitur. Non ergo que dicitur quod pactus de futura successione non valet. Item ergo dicitur quod istud tempus currit a tempore scientie

¶ Relatum est.

Beneficia vacantia preferuntur non obstante appellatione illorum quibus premissa fuerunt antequam vacarent. Non ergo que dicitur quod ex tali premissione nihil iuris acquiritur. sicut actionem furti habet emptor in re vendita nondum sibi tradita

¶ Proposuit nobis

Ubi scribitur ordinario et executori negligente ordinario in executione transfertur preferendi preterea postquam sua designaverit voluntatem. Non textus qui dicitur quod papa potest supra ius de plenitudine preteritis dispensare. Non ergo que dicitur quod si papa mandat alicui conferri prebendam si alteri preferat valet collatio. Item ergo. ponit casus in quibus papa dispensat

¶ Quia diversitatem

Tempus semestre datum ad eligendum seu preferendum a iure prefertur non currit legitime impedito. Non ergo que ponit tria ad que valet confirmatio.

¶ Cum nostris

Non valet iure ad beneficia impetrata que de alterius colorata facti possessione non faciunt mentionem. Non ergo que dicitur quod sententia lata vigore false commissionis non tenet. Item ergo. est in hoc notabilis et singularis quia declarat quod possessio habet multum iuris quandoque item quandoque parum

¶ Post electionem

Ubi constat collatum esse beneficium per eum qui potest conferre de iure non dicitur in possessionem missio retardari. h. d.

De concess. prebē. li. vi. et antiquis

Nota glo. q̄ dicit q̄ ps cōtinet in toto. et alle. Sic ep̄s p̄tinet nomīe ecclē. Et sic noīe ppli p̄tinet senat' sic noīe familie p̄tinet dñs. Itē plus valz specialis noīatio q̄ generalis

Cum super
Recepto in canonicū tenet capitulū p̄uidere q̄ cito facultas se obtulerit. Nota g. que t̄git q̄n et q̄n nō ē audiend' allegās p̄riam turpitudinem. Itē q̄ i pari cā turpitudis potior ē p̄ditio excipiētis alibi possidentis. l. ij. c. de cōdic. ob tur. cām.

Cras
Si is q̄ hz p̄bendā i eadē ecclā dignitatē recipiat vacat ip̄o iure p̄bēda p̄ncipalis. Nota g. q̄ videt t̄gere an ep̄s posset t̄spensare sup pluralitate b̄nificiōz curatoz dignitatū vel simplicū. Itē in fine dicit q̄ ep̄s dispensans d̄z hoc exp̄mere

Ex parte
Conciliū lateranēn locū nō habet in collegijs vbi nō sunt distincte p̄sone nec certus canonicorū numer'. Nota glo. in pn. q̄ duo vel tres de collegio defendere possunt collegiū inuitis alijs. Item dicit q̄ vnus vel duo p̄nt se opponere pro defensione ecclē si rōnabilē cām ostēdāt. z g. all. p̄cor.

Constitutus
Is q̄ hz p̄ferre non p̄t de iure alteri tradē p̄tātē p̄ferēdi p̄mū b̄nificiū qd vacabit. Vel sic. de iure nō p̄t ep̄s dare p̄tātē p̄ferēdi p̄mū b̄nificiū. Nō gl. q̄ dicit q̄ p̄fecta donatio semel facta non reuocat̄ t̄

Cilectus filius
Lateranense p̄ciliūz de b̄nificijs vltra sex menses vacantib' ad ep̄at' nō extenditur. Nota glo. q̄ dicit q̄ consue-

tudo hoc casu interpretatur iura p̄clij nā ip̄a p̄suetudo est optima leguz interpres z allegat iura. Item bone consuetudinis nō ē vilis auctoritas.

Ex tenore
Ex p̄missione b̄nificij vacaturi nemo potest agere. Nota glo. q̄ dicit q̄ imp̄tari d̄z sibi p̄si q̄ producit cartam vel literam facientem contra se. Itēz glo. alle. quando auditur q̄s allegās p̄riam turpitudinem t̄.

Elcedens
Valet generalis p̄missio b̄nificij non vacantis cum se facultas obtulerit. Nota gl. que tangit multos modos quibus quidē modis b̄nificiū potest vacare. Item dicit q̄ sepe i genere permittitur quod in specie prohibetur. Corrigit̄ t̄n ista decretalis p̄ c. detestanda eo. ti. li. vi.

Postulatis
Si ad capitulū et prelatū vt prelatū p̄tinet eligēdi p̄tās de vno ad alterz lapsu temporis non deuoluit̄. secus si prelatus sit ibi canonicus qd tūc verum erit si dolum nō cōmittit. Nō g. q̄ t̄git qualiter idē potest esse ep̄us z canonicus eiusdem ecclē.

Cum dilecta
Directa v' indirecta facta p̄missio a patrono de vacaturo b̄nificio nō tenet. Nota glo. que alle. de p̄tā turpitudine. Item dicit q̄ frustra auxilium legis invocat qui peccat in legem.

Cirius de concess. preben. et ecclesie non vacantis li. vi.

¶ Quia cunctis

k i

Libertertius

Si mādatur alicui prouideri de dignitate vacatura quā duxerit acceptā dā ⁊ vacet dignitas quā an acceptationem ordinari⁹ confert tenet ipsi⁹ collatio etiam si executor impetratis ante acceptationem fecerit reservationem inhibitionem et processus super prima vacante. **N**ota textum q̄ dicit q̄ aliquis puilegiari potest qd̄ non posset excomunicari. **N**ota glo. sam que dicit de clausula irritum et inane.

Betestāda

Omnis promissio per quam datur via ad beneficiū vacatur⁹ est reproba. **N**ota probemū huius litere ⁊ glo. que dicunt pulchra verba d̄ auis et q̄ mens alligata cupiditati cito deviata via ⁊c.

Ne captādē

Nabens lrās ap. se. super primo bñ. fido dignitate vel prebenda qd̄ duxerint acceptandū certum acceptare non potest sed primum quod vacabit vel ex causa secundum vel vlteri⁹ poterit acceptare. **R**eservatōes processus et decreta contra hoc habita non valent. **N**ota gl. que tangit vnū casum in quo sententia excommunicatōis nō ligat ⁊ remittit ad alios ⁊c.

Executor super

Executor dat⁹ generaliter in aliqua prouincia ad prouidendum alicui. p̄ latis vel alijs ad quos beneficiorum in eadem prouincia spectat collatō ne ad prouisionem aliquorum pcedāt. donec illi pro quo scribitur sit prouisum non potest generaliter prohibere nisi hoc concedatur in literis exp̄s. se. potest tamen reservare ut patet in litera

Si capitulo

Si mādatur capitulo ut me recipiat in canonicū et mihi prebendā conferat cū id p̄inet ad eos dato executori ad prouidendū tūc p̄ solā lrāz p̄ntatōem factā capitulo affecta est prebēda. **E**t executor negligente capitulo infra terminum p̄ eum statutum me recipere et conferre prebendā nō vocato ad hoc capitulo id exeq̄ poterit

Si soli

Si soli ordinariorum vel soli executori ad compellendū vel ordinario et tali executori sit scriptum p̄ presentationez talis mādati nō afficitur p̄benda nisi si in literis esset decretū aut executor ille insinuasset et interdixisset maxime cum decreto vel rōe mandati iā esset facta receptio ad canonicatū i his casib⁹ vel eoz altero affecta est p̄bēda. ita q̄ collatio alteri facta non tenet. **N**ō glo. magnā hui⁹. c. que mgrā est sup̄ materia prebendarū et beneficiorū et prelatōe expectantium.

Auctoritate martini

Si tres sunt expectantes i ecclā vnus auctoritate martini ⁊ alter auctoritate boni. et tertius auctoritate eiusdem cum prerogatiua vt preferatur om̄ibus receptis non auctoritate boni. p̄bendas hi consequuntur hoc ordine quia primam habebit secundus ⁊ tertius secundam et tertiam primus. et probatur hoc ar. legalī ⁊c.

Quoniam

Ista decretalis declarat in quibus beneficijs dignitatibus seu ecclesijs curatis locum habet illa decretalis vltima ⁊ pe. de ip̄bendis extra. que loquitur vna cum ista decretali d̄ reuocatorijs oim̄ grāz quo ad bñficijs

De sede vacante in antiquis et vi.

In quibus non est ius questum in re sed ius questum ad rem. Nota ex tex. ei⁹ est interpretari cui⁹ est cōdere. Nota gl. de reglā. qd̄ p̄ me nō stat mibi impu- tari non v3 q̄ illa fallit zc

Titulus de cōces. prebē. in cle.

¶ Cum ei

Decretū p̄ditionale añ p̄ditōis even- tū nō afficit p̄tātē ordinarij vel alter- rius collatoris. sec⁹ qñ acceptatōi bñ- ficij tps̄ adijcīt cum decreto. z q̄ bñfi- cii vacās ab executore petit vel reci- pit illud intelligit̄ acceptasse q̄ vacat- tio nota dicit̄ expectātū ex quo in lo- co bñficij publice scit̄.

Titulus ne sede vacante ali- quid innovetur

¶ Monit̄ ille

Vacante ecclā ipsi⁹ stat⁹ nō mutat̄. Nō g. q̄ dicit̄ q̄ trib⁹ modis fit unio ecclāz. Itē dicit̄ q̄ naturale viciū est negligi qd̄ cōiter possidet̄. Itē dicit̄ q̄ inder p̄stat auctoritatem facto minoris eo tpe quo nō h3 curatorē. Itē q̄ plus utilitas p̄sone q̄ ecclē est attendenda.

¶ Illa deuotionis

Sede vacante capitulū nūq̄ p̄fert p̄ bēdas ad collatōem p̄lati spectātes. Nota g. q̄ dicit̄ q̄ illō intelligit̄ p̄bi- bitū qd̄ nō inuenit̄ esse p̄cessuz. Item querit̄ an p̄tās absoluendi deuoluat̄ ad capitulū sede va. Et qd̄ dicit̄ q̄ sic p̄pter piculum animarum zc.

¶ Constitutis

Judiciū habitū p̄tra ecclā vacantē non valet. et sic multo min⁹ p̄cessus.

¶ Vel sic. testiu receptio z eoz examia- tio ac etiā depositō nō valet ecclā va- cante. Nota gl. q̄ dicit̄ q̄ ecclā carens legitimo defensore conueniri non po- test. et alle.

Titul⁹ ne se. va. ali. inno. li. vi.

¶ Si ad episcopum

Si collatō bñficiorum p̄muniter spe- ctat ad ep̄m et capitulū ep̄o mortuo aut alias suspenso potest capitulum bñficia p̄ferre. Itē p̄t ep̄s si capitu- lū suspēdi cōtingat vel singulos d̄ ca- pitulo excōicari. Si vero collatō spe- ctat ad solū ep̄m cū p̄silio vel assensu capituli tūc nō p̄t capitulū nisi ep̄us fuerit in mora. vbi vero de p̄suetudie vel statuto alicui⁹ ecclē collatō benefi- ciorū spectat ad aliquē cū cōsilio ep̄i ep̄o mortuo vel si in remotis ageret qz p̄ntia ipsi⁹ haberi nō p̄t sine ei⁹ cō- silio posset de tali bñficio alicui⁹ p̄u- deri. Nota gl. q̄ ponit̄ trām inter cō- siliū et assensum.

Titulus de his que fiūt a pres- lato sine con. capi.

¶ Irrita erit

Donatio vel vēditio ep̄oz rei ecclā- stice vel cōmutatō facta absqz collau- datōe z subscriptōe clericorū irrita fu- it et ē. Nō g. q̄ facit̄ d̄tām inter vendi- tōem rei magne z p̄ue

¶ Continuebatur

In t̄pali alienatōe quā fecit p̄lat⁹ ta- citū nitas capituli habetur. p̄ p̄sensu. Nō g. q̄ dicit̄ q̄ p̄lat⁹ nō p̄t vēde neqz donare nisi inde meliora ventura p̄-

k z

Liber tertius

spiciat

Cum nos iam
Alienatio tpalis facta sine psensu ca-
pituli ratificari potest per capitulum. **N**o g.
q̄ dicit q̄ i negocijs eccē necessari⁹ est
psensus vniuersitatis vel maioris p-
tis. **I**te dicit gl. q̄ alienatio q̄ de iure
nō tenet ratihabitōe pfirmat. **E**t de
ciat hoc brocardicū q̄ ab initio nō
valent ex post facto cōualescūt ptra-
cōem regulā q̄ ab initio nō valēt ex
cōtractu tpis nō conualescunt

Mouit tue

In institutiōibus et destitutiōibus
et pfirmatiōibus ecclesiā et alijs eccle-
negocijs p̄lat⁹ psiliū sui capituli req̄-
rere dicit. **N**ota g. q̄ querit nunq̄d ep̄s
audiat sine lris capituli. **I**te an tales
institutiōnes sunt ip̄o iure nulle.

Quanto

Casus est idem licet diuersus ut casus
supra p̄xim⁹. **E**t nota glo. q̄ in hoc ē
singularis q̄ ille crimine falsi tenet q̄
noīa absentii fratru in aliquo facit
ptractu conscribi siue inseri

Ea noscitur

In eccā collegiata in q̄ h3 alia eccā
p̄ntare p̄ntabit p̄lat⁹ de psensu ca-
pituli vel maioris ptis nisi de p̄uery-
dine vel p̄uilegio p̄petat sibi soli. **N**o
g. i p̄n. q̄ dicit q̄ quis potest p̄ literas
p̄sentare.

Cum ap. se.

Re ecclesiasticā detētā a laico potest
ep̄s sine psensu capituli ad eccā ad
quā nō p̄tinet reuocare licet res eccle-
nō posset alienare sine capituli volū-
tate. **N**ota g. que dicit in fine sui vni-
casū in quo licet ep̄o alienare et remit-
tit ad alios

Cua nuper

No p̄t ep̄s sine psensu capituli etiam
religiosis eccās cōferre i quib⁹ etiam
ius obtinent p̄onari. **N**o gl. q̄ tāgit
qualiter tractat⁹ dnt fieri i alienatiōe
rei ecclesiasticē. **I**tem g. tāgit q̄ alie-
natio dicitur p̄petua. **I**te dicit q̄
ecclesia non morit

Pastoralis officii

Ep̄s parochiales eccās vel obuen-
tōes earū etiā cū psensu p̄oni sine cō-
sensu capituli sui mōasterio p̄ferre nō
p̄t. **N**ota g. q̄ dicit q̄ dionisius papa
diuisit parochias et cymiteria et statu-
it cetera. **I**te dicit q̄d semel a iure ē cō-
cessum.

Et si membra

Ad cōcilia p̄uincialia vocari debent
et admitti cathedraliū ecclesiarū ca-
pitula. **N**ota gl. q̄ dicit q̄d oēs tāgit
ab oibus p̄probari dicit. **I**tem g. ponit
casus q̄n laici p̄nt interesse cōcilijs p̄-
uincialibus

Titulus de his que fiunt a ma-
iori parte capituli

Cum in cunctis

Ordinatio maioris partis capituli
per appellationem et contradictōem
minoris nil rationabile opponētis
et probantis impediri nō debet. **N**o-
ta tertium q̄ non sunt iuramenta sed
potius periuria sunt dicenda q̄ ptra-
scōp̄ patrū decreta veniūt siue etiam
utilitatē ecclesiasticā. **N**ota g. q̄ dicit
q̄ nō semp̄ stat⁹ maiori p̄ti nec plura-
litate. et dicitur maior pars que ma-
iori nititur rōni et pietati et p̄sumit p̄-
ploralitate nisi p̄trariū p̄betur. **I**tem

De rebus eccle. nō alienādis i āti.

capitulum potest facere statuta

Quesiuit

Canonici nō interdicūt ecclesiam et hoc facere dicit ep̄s cū suo capitulo. **N**ō tert. q̄ dicit q̄ pctā suos auctores tenere dñt et q̄ pena vltimī p̄trahēda nō sit q̄ delictū fuerit in excedēte re pertuz. cū alibi habet. pene suos dñt tenere actores. **I**te dicit q̄ p̄pter delictū alicui⁹ p̄sone ecclā interdici nō dicit. **I**tem iustus perit pro impio

¶ Ex ore sedentis

Cōis ordinatio ecclē p̄ cōtradictōez ⁊ appellatōem ei⁹ cui⁹ nō interest impediti nō dicit. **N**ota tex. q̄ dicit q̄ in uentura quicq̄ sit p̄ anulū. **I**te dicit textus q̄ faciēs alteri reuerētiā ut prelatō suo fatei eū platū suū ⁊ iuri qd̄ habere p̄tendit videt̄ renūciare. **N**ota glo. que expedit se d̄ tacito consensu

¶ Ex parte tua

Prelat⁹ cū maiorī p̄te capituli contradicente minorī statuere potest q̄ ad necessariā reparatōem fabrice quilibz canonicus cōferre teneat. **N**ota glo. q̄ dicit quis dicit dare ad fabricā. **I**te valet sentētia plurimozū qz euidēs ē illos rōe inuari. et alle. concor.

¶ Titulus ut ecclesiastica beneficia sine diminutōne cōferatur

¶ Ut nostrum

Occulta collatō bñficij licet sit suspecta. tñ valet dūmō alias facta legitie p̄probei. **E**t nō istū tex. q̄ ē multū notabilis. **I**te dicit q̄ explorari iuris ē q̄ actore nō pbāte re⁹ absoluit. **I**te dicit q̄ papa de occultis nō p̄t diuinare. **I**te q̄ occulta suspitōne non caret. **N**ō g. hui⁹. c. ⁊ tene eā menti que

dicit an q̄s possz p̄denari sine accusatore. **I**te an actore nihil pbāte reus debeat absolui et an hoc sit regulare et in quibus casib⁹ fallit et i quibus nō. **I**te dicit q̄ allegās cōtraria nō ē audiend⁹. **I**te, gl. tangit de errore quā scz q̄s potest se pbare errasse

¶ Titulus de rebus ecclesie alienādis vel non

¶ Non licet

Prelat⁹ nō p̄t dare bona vni⁹ ecclesie alteri nec sine cōsensu ambarū res ad vtrascz p̄tinētes inuicē p̄mutare. **C**l. de g. q̄ ar. et dicit q̄ p̄missa fieri p̄nt p̄ prelatum subsistente causa

¶ Qui res ecclesie

Laici non possunt res ecclesie donare. ⁊ q̄ ab eis recipiunt excōicantur ⁊ p̄dunt omnia que alias ab ecclā legitime obtinebant. **E**t g. dicit quousqz satisfaciant et alle. concor.

¶ Consensus

Rektor ecclē q̄ dat ecclē rez duple est: matōis seruū ecclē manumittere p̄t. ip̄e tñ manumissus et posteri ei⁹ erūt sub p̄ocinio ecclē. **N**ō g. q̄ dicit bene meritos posse manumitti

¶ Episcopi qui

Si prelat⁹ nihil dat ecclē ⁊ seruū ecclē manumittat manumissio non tenet. **N**ota tex. qui dicit impiuz esse ut qui res suas ecclē non cōtulerit dānum ipsi ecclē inferat et alle.

¶ Nulli liceat

Res ecclesie alienare non licz vel alienari non debent. **N**ota glo. que ponit drām inter pignus et hypothecā. **I**te, nota tex. et glo. que dicūt quāta

Liber tertius

ptinet i se hoc vbu alienare Itē nō g.
q̄ poit draz inc fēdū z emphiteosim

Si quis presbyterorum
Alienatō scā de reb' ecclē non tenet z
alienātes nisi rē restituāt excōicātur.
z qlibet cleric' de ecclā p̄t p̄radicē et
rē cū fructib' repetere Nota gl. q̄ ar
guit an subscribēs se alicui cōtractul
noie alieno v̄dēt consentire

Ad aures

Terra ecclē infertil' dari p̄t in emphi
teosim ei cui' studio reducit ad cultu
rā Nō g. q̄ dicit q̄ melioratō colont
facit q̄ expelli nō dz qz diligētia sua
nō dz sibi esse damnosa

Et super aliqua

Qui iuravit nō alienare illa q̄ sunt d
mēsa ea de qb' dubitat an sūt de mē
sa alienare nō debet Scdo dicit. post
fessiones min' vtilis p̄ vtilib' de con
sensu capituli sui p̄t ep̄s p̄mutare Nō
g. q̄ dicit q̄ quilibet ep̄s q̄ immedia
te dño pape subest z pape iurat Idē
furentū prestāt alij ep̄i suis metro
politans

Ad audientiam

Canonic' p̄diaz ecclē p̄petuo locare
nō p̄t. Nō gl. q̄ querit hoc casu anne
p̄ductores habeāt actōem p̄tra loca
tores ad pecuniā repetēdā et g. soluit

Possessiones

Prelat' possessiones ad mensā suā v̄p
capituli p̄tinentes alienare nō dz. nec
dz ecclās i qb' monachi ministrare cō
suenerūt clericis vel laicis assignare.
Nō g. q̄ dicit q̄ postq̄ loc' ē fact' rei
ligiosus simpli' ad seculares vsus rei
dire nō dz. et alle. g. p̄cor. alibi. qd se
mel deo dedicatū ē amplius ad p̄hs
nos v̄sus z.

Ad nrām

Ecclā restituit p̄tra cōtractū in q̄ fuit
enormiter lesa. Nō gl. i p̄n. q̄ dicit q̄
pluralis locutio dnoꝝ numero p̄ten
ta ē Itē dicit g. q̄ p̄ leui dāno nō da
tur restitutō Itē dicit q̄ nemo p̄p̄is
stipēdijs tenet militare et pro labore
quis mercedem recipere dz

Cum laicis

Alienatōes facte d̄ feudis vel alijs re
bus ecclasticis nō tenet q̄q̄ p̄ cōstitū
tōes laicoꝝ approbent Nō g. q̄ dicit
q̄ laici p̄ncipes p̄nt dare ecclesijs p̄
uilegium. et alle.

Titulus de rebus ecclesie non
alie. li. vi.

Budum

Perpetua alienatio facta d̄ reb' ecclē
vacatis et nō p̄cedēte tractatu z sine
iusta cā nō valz Nō g. q̄ q̄rit an hoc
casu valet singulorū p̄sentus an om̄s
debeāt simul p̄sentire Itē notat glo.
singulariter draz inter decretū aucto
ritatē z p̄sentum siue collaudatōem z
alle. ad hoc iura

Hoc consultissimo

Ista decretalis i p̄mo p̄hibet submiss
ionē ecclesiarū z bonorū suorū imo
biliū vel iuriū fieri laicis absq̄ cōsen
su capituli z licentia pape Scdo cas
sat p̄tract' quacūq̄ firmitate vallatos
contra hoc de cetero faciendos. Ter
tio punit p̄latos p̄rafaciētes et cler
icos nō cōtradicētes et laicos q̄ ip̄os
p̄latos ad hoc p̄pulerūt vel p̄p̄ilent
Quarto p̄cipit laicos p̄ tales p̄tract'
eo casu quo valent vltra debitū non
vsurpare z penam apponit

Titulus de rebus ecclesie non
alie. in cle.

De rebus eccle. nō alienādīs i cle.

Conasterium

Religiosus q̄ concedit alicui ad vitā vel ad certum tempus iura reddit⁹ vel possessiones administratiōis cui preest suspensus ē ab officio nisi duo concurrant scz conuentus si conuentum habet et si non habet prelati cōsensus **Nota** glo. que dicit d̄ obediētiarijs q̄ faciūt hos contractus

Vbi vna ecclesia

Ep̄s suo capitulo p̄sentiente p̄t vna ecclesia alteri vnire rectore vel def̄sore si vacauerit ad hoc nō vocato s̄ mēse sue vel capituli etiā capitulo cōsentiente eccliam vnire nō p̄t etiā cōtraria consuetudine non obstante

Vtitulus de precariis

Conprecarie

Precarie s̄m auctoritate et antiquā consuetudinē de quinquēnio i quinquēniū renouentur. **Nota** gl. que dicit q̄ precariū est quod precib⁹ petenti vtendū conceditur tādū q̄ dicitur is qui cōcessit patitur et alle. ff. eo. ti. l. i. et infra eo. c. fi.

Con de precariis

Renocat successor p̄carīā p̄ rectores ecclē irrationabilē factā **Ad** g. q̄ dicit q̄ vbi p̄tract⁹ nō valet nec valet p̄ca illi apposita. **Itē** q̄ successor p̄t renouare qd̄ predecessor illicite fecit

V Precarium

Concessio p̄carij extinguitur ad voluntatem cōcedētis vel sibi succedentis. p̄carie at̄ p̄fessio nō **Ad** g. q̄ dicit q̄liter differūt comodatū et precariū **Itē** etiā q̄liter p̄carīū. p̄carīa et p̄carīū **Itē** nota g. q̄ tā ille q̄ rogat p̄ca

riū q̄ ille q̄ dat vt̄ concedit vt̄ vterq̄ possidet etc.

Citulus de comodato

Cum grā

Ista decretalis dicit quomodo et quā et qualiter et de quo comodatarius teneatur et q̄ comodatus intēpestiue nō reuocatur **Nota** tex. qui dicit de leui et leuissima culpa et de mora et de hac quid sit et quot modis cōtrahatur vi. per abb. hic. **Itē** dicit tex. in fine q̄ nos beneficijs non oportet at̄ decipi sed iuuari **Vide** glo. que dicit quid sit comodatum

Vtitulus de deposito

Contrahis

Ex deposito facto apud clericum ecclesie nō tenet ecclesia nisi fuerit i vtilitatem eius versum. **Nota** g. que dicit q̄ suspecti torquendi sunt

V Bona fides

Ista decretalis est gregorij et primo dicit ad quid depositarius teneatur. Secundo dicit quomodo depositū repetatur **Nota** gl. que dicit q̄ depositarius non debet minorem diligentiam siue respectum habere ad rē depositam q̄ ad propriam rem **Itē** dicit glo. q̄ contract⁹ ex p̄uentōe legem recipiūt et seruari d̄nt nisi reprobatī fuerint a iure **Itē** res deposita nō deterior debet reddi alias reddita nō videtur **Itē** qui requisitus et condēnatus depositus nō restituit infamis efficitur **Itē** q̄ contra depositū non

Libertus tertius

admittit p̄p̄latio nec etiā depositus
deposito p̄pensat. **I**tem q̄ etiā p̄doni
restituendū ē depositū. 7 si dñs simul
cū fure petat depositū dño f̄stitū d̄z
de eq̄tate. **I**tem q̄re p̄tract̄ dicuntur bo
ne fidei et stricti iuris d̄xi s̄ de exce
ptōib⁹ in. c. **C**ū venerabil⁹. **I**tem dic̄ g.
q̄ p̄p̄latō fit in pecunia 7 i p̄d̄ere 7
i quātitate 7 nō i sp̄b⁹ ad pecuniaz.
Item dicit q̄ absurdū ē d̄im̄nutōez
ferū fieri p̄p̄ter pecuniam.

Titulus de emptōne et vendi
tione placuit

Ombi plebes suas amouere dñt vt 7
īpi hospitalet sint vt cari⁹ nō vēdāt
trāseūtib⁹ q̄ i mercato vēdē p̄nt. **N**ō
g. que dicit q̄ ad hoc etiam possunt
p̄ excōicatōem compelli

Ut mensura

Qui iustas mensuras et iusta ponde
ra lucrī cā mutare p̄sumperit xxx. di
es in pane et aqua peniteat. **I**tem di
cit glo. q̄ ad hoc lege **C**ornelia d̄ fal
sarijs puniri debet

Cum dilecti

Nō irritat vēditio si velit emptor li
cet min⁹ dimidia iusti p̄cij res sit em
pta. **N**ō g. q̄ dicit q̄ tps vēditōis rei
inspiciendū est. **I**tem nota q̄ petit rē ex
vna cā 7 succūbit ex alia cā petere nō
p̄hibet. **I**tem licitū ē cōtrahētib⁹ se ad
dimidiā iusti p̄cij decipe. **I**tem qd̄ sit
dimidiū iusti p̄cij et duplū dimidiij. 7
qd̄ tripli est pulchra gl. in. l. rē mino
ris p̄cij. **C** de resc̄. vedi. **N**ō g. q̄ dic̄
q̄ sit leuis culpa et q̄ leuissimā. leuis cul
pa est q̄daz mediocris cautela i q̄ q̄s
nō cauet etiā diligens. leuissima ē in
q̄ diligentissimi cauere se non solent.

Peruenit ad nos

Si vir hñs alia bō vñ vxor sibi cōsu
lere p̄t p̄sentiente vxore rē sibi donatā
p̄pter nuptias vēdiderit 7 p̄ciū i vñuz
vxoris p̄uertit emptorē q̄ rez spatio
xxx. ānozū possederit sup̄ illa re vxor
inq̄tare nō p̄t. **U**el sic. **S**i vir rē do
natā p̄pter nuptias vendidit eo mor
tuo vxor emptorē inq̄tare nō p̄t.

Quo nrām

Fict⁹ emptor q̄ ver⁹ ē creditor restitu
ere cogit rē i veritate ip̄ignozatā sed
fictē vēditā si satisfactū ē sibi de sorte
fructib⁹ sc̄p̄utatis. rō habet qz fraus
et dol⁹ neimī patro. ut i tex. **N**ō non
qd̄ sc̄ptū ē s̄ qd̄ gestū est inspiciendū.
Item q̄ cessio simulata p̄sumitur p̄pter
modicum precium

Cum causa

Nō irritat vēditō si velit emptor li
cet min⁹ dimidia iusti p̄cij res sit em
pta. **N**ō g. q̄ in cetera dic̄ q̄ indebi
tū solutū p̄t trāfactōz nō r̄petit. 7 all⁹

Si venditori

Ista decre. poit tres casus i q̄b⁹ re euf
ctā vēditōz emptori de euictōe nō te
net. **P**rim⁹ ē si emptor p̄ iudiciū cō
tra eū inceptū vēditōz nō int̄mavit
Secūdo si p̄tūmacit se emptor a iudi
cio absentavit. **T**ertius si p̄ iniuriam
iudicis sn̄a fuerit p̄tra emptorē lata

Titulus de locato et cōducto.

Ex rescripto

Nō d̄z tractari d̄ p̄ducēdo nisi d̄ vo
lūtate inhabitantiū donec sit tps cō
ductōis elapsū. **N**ō g. q̄ dic̄ q̄ pene et
odia q̄nqz sūt āpliāda p̄tra id qd̄ cō
munic̄ p̄suenit dici. pene sūt restringē
de r̄. **I**tem tāgit g. q̄s sit canō late sn̄e.
Item tāgit q̄līc̄ p̄stitutō d̄z publicari

De rerum permutatōe in anti.

Uestra nobis

Renocat statutū qđ artat rectores ⁊ eccl̄as res suas certis tantūmodo locare psonis. Nota gl. que dicit qđ nō ē contra ius qđ fructus decimarū ad tempus locētur licet ius decimarum vendi vel locari non p̄t ē.

Propter

Propter sterilitatē vno anno contingentem fit remissio pensionis p rata fructuum illo āno collectorū nisi illa sterilitas cū vbertate p̄cedentis vel sequentis anni posset compensari. Nō glo. que dicit de quo colono istud. c. intelligitur. Itē qđ eccl̄a modicū damnum tolerare dz. et alle g. concor.

Poruit

Potest emphiteota suas meliorationes v̄dere nec emptor emere phibetur si emphiteota p̄mit̄ req̄sivit eccl̄a. Itē si denunciauerit eccl̄e quātum ali⁹ sibi offert ⁊ si eccl̄e se nolle emere dixerit vel a denunciatiois tpe spatūz duozū mensū lapsū fuerit. Itē emphiteota expelli poterit si a solutioe canonis p bienniū etiā nō monit⁹ cessauerit qz dicit tex. qđ hoc casu dies interpellat p hoīe. Nota gl. qđ dicit ⁊ enumerat certas psonas que ab emptōe melioratiois p̄dicte sunt phibite.

Titulus de rerū permutatōe

Si princeps

Ecclesia potest res immobiles cum p̄ncipe permutare si cā rōnabil̄ id exposcat et meliora p̄spiciat. Nota gl. que dicit qđ pragma id est qđ causa. Et dicit̄ pragmatica sanctio cōstitutio super aliqua rep̄mulgata ē.

Et commutationes

Commutationes rerum ecclesiarum que ab antecessore incōsulte facte sūt potest successor emendare. Nota glo. sam que dicit qđ ratōabilis causa debet subesse in commutatione rei ecclesiastice ⁊ si ratio non subest tūc dicitur facta inconsulte.

Adincipia

Adincipia ecclesiastica nisi ad libertatem non conuenit permutari. Nota tex. i. si. qđ dicit qđ illud qđ semel dō cōsecratum est ad humanos vsus transferri non dz. et glo. ar. p. et contra.

Ministum videtur

Et supra proximo capitulo. Nō tex. in si. qui dicit qđ absurdum est ut seruus discedens ab ecclesiastica dignitate humane obnoxius fiat seruituti. Nota glo. que disputat an seruus fugitiuus possit distrabi.

Questum est

Prebende pacto p̄cedēte p̄mutari non possunt. potest tamē ep̄iscop⁹ ex causa de loco ad locū p̄mutare p̄sonas. Nota glo. que dicit qđ interdum valet mutatio loci. Item qđ licz quis rē alienā vendere p̄t et tenet venditōrē tñ non suam p̄mutare non potest.

Ad questiones

Eccl̄e iure p̄petatis p̄nt ad inuicē p̄mutari et possessiones etiā ip̄arū permutari p̄nt et p̄ minus valentibus p̄ciui suppleri. Nota gl. qđ docet qualiter sp̄uale pro sp̄rituali ⁊ temporale pro temporali permutatur. Et intelligas hoc. c. cuz eccl̄a possidet ut p̄prietas ⁊ non vt beneficium vt notatur supra de transsc. c. sup. eo.

Cum olim

Beneficia sua perdunt qui ea p̄pria

Liber tertius

auctoritate pmutat. Nota gl. que dicit
sputat an in confessum etiam sunt p
tes iudicis. Item q nullus est dñs bñs
ficiozum suorum sed usufructuarius.

Cū vniuersorum

Clerici p se sua bñficia pmutare non
dñt. Vel sic. Clerici p se sua bñficia p
mutates bñficijs suis puañt. nisi per
miam et ob simplicitatē eorū tolerā
tur. Nota tex. qui dicit q deceptis z
non decipiētib⁹ iura subueniunt.

Exhibita nobis

Spūale cuz tpali permutari non po
test. Nota gl. in pn. sui que dicit q d
re spūali potest in arbitros compro
mitti. Item q arbitrium est nullum
qđ est contra formam iuris pbatum

Titul⁹ de rerū permutatiōe li. vi.

Licet in tua

Nō obstantib⁹ expectatōib⁹ bñficioz
pmutatio fieri p̄t. Nō gl. que dicit in
pncipio q ille q expectauit primā va
cāntē primā conseq dz prebendā hoc
fallit i casibus quos ponit Jo. an. de
preben. in. c. Quia sepe et de concess. p
ben. in. c. Soli. Item nota glo. q vide
tur tangere q in pmutationibus req
ratur cōsensu collatorū z g. remittit

Titul⁹ de rerū permutatiōe i Cle.

Concessione

Si bñficia ex cā pmutatiōnis ab aliq
bus resignata alijs q̄ ip̄is pmutare
volentib⁹ pferatur nullius hoc volu
mus esse firmitatis et ponit ius no
uū. Nō g. q̄ inter cetera dicit q pmu
tare volēs z p̄terea renūciās bñficio
dz hoc i renūciatiōe exp̄mere scz q re
nūciat pmutatiōis cā. Et dato q hoc

non exp̄matur satis tñ est q cōstet ex
coniecturis vel prius actis

Titul⁹ de feudis

Infinuatiōne

Si ecclā a suo vasallo recipit feuduz
in pignus abstinēdo ab eius seruitio
non tenet fructus computare in sorz
tem. Notant hic doctores q res ali
cui propria potest sibi impignozari

Ex parte

Istud. c. poit tres casus i qb⁹ nō ob
stāte iuramēto de nō infeudando p̄t
ep̄s antiquū feudū ad ecclā reuersū
nouo vasallo pcedē. Prim⁹ est qñ va
sallus mortu⁹. Secūdo si vasall⁹ feu
dū alienet. Terti⁹ qñ feudū facili⁹ re
cupari nō p̄t. Nota gl. q̄ in pte tāgit
an filius teneatur ex delicto patris.

Item quibus modis perdit feudum

Titul⁹ de pignoribus

Nullus

Clericus non dz rem ecclē absq̄ iustif
sima necessitate laico vel femine z. in
vadum dare zc

Lator presentium

Liber hō p debito nō dz teneri etiā
si defuerit q p debito debeat iudica
ri. Vel sic. Liber hō etiā si nō sit soluz
do p debito pecuniario teneri nō dz
h. d. Nō gl. q̄ dicit q pater i nccitate
p̄t obligare et etiā vendere filiū. vt ē
tex. i. l. si. l. d. pa. q̄ si distray. Item scōz
sūmariū pcedit qñ debitor cedit bo
nis. vt. l. q̄ bo. ce. pñt. alias i carcerez
destruditur.

Ex presentium

Si rector ecclesie pro suo facto pro
prio rem ecclesie obligat cogitur ei⁹
heres rem ecclesie redimere z ecclesie
restituere. Nota glo. que dicit q non
obligantur nisi ea que q̄s d reb⁹ suis

De fideiussoribus in anti.

obnoxia facit **I**tem dicit g. q. hoc casu
ē in optiōe ecclē an velit alienantez
vel recipientē cōuenire qd̄ ē nōnduz

Illo vos

Si usurari⁹ emit rē eo pacto q. post
tps eā restituat venditori recipiendo
aliqd̄ vltra sortē. fructib⁹ tñ in ea cō
putatis in sortē iudicat cōtractus pi
gnoraticius **N**ota g. q. dicit non qd̄
scriptū ē h̄ qd̄ gestū est inspiciat **I**tem
g. declarat qñ emptio vel venditio ē
p̄ditionalis 7 qñ nō **I**tem q. ex quali
tate plone p̄sumitur

Ex literis tue

Agit mulier p̄ dote p̄tra quēlibz de
uinentē bona mariti. **N**ota gl. q. poie
casus in qb⁹ p̄stante inrimonio vxoz
petit dotē **I**tem dicit g. q. mulier p̄ferē
oībus creditorib⁹ i dote petēda. etiā
q. ad illos q. h̄nt tacitas hypothecas

Cum contra

Si creditor vel is q. ab eo cām h̄z re
cipit tot fruct⁹ de pignore q. sit satis
factū sorti d̄z pign⁹ restituat debitori.
Item g. dicit illud qd̄ p̄cipi potnit etiaz
p̄putandū fore. **I**tem dicit gl. quando
creditor tenet de pignore

Significante

Si is qui sub pacto legis commissio
rie rē suā impignorauit et iuravit nō
contrauenire et iuste impeditus non
redemerit rem post diē illam redime
re potest **N**ota glo. que declarat qd̄
sit pactum legis cōmissorie. **I**tem gl.
tangit quando factum nunciū vel p̄
curatoris nocet dño et dicit qñ dñs
putat nunciū fidelem tempore mis
sionis non imputatur dño

Conster

Usufructuari⁹ cauet de vtēdo et fruē
do re arbitrio boni viri satua rerum

substantia in bonis immobilib⁹. **I**n
mobilibus vero vsu consūptibilibus
cauet de restituenda re vel estimatōe
vl̄ d̄ restituēdo tātūde finito vsurcū

Cirulus de fideiussoribus

Clericus

Clericus fideiussionibus inseruiens
ab ecclesia vl̄ a clericis vel a credito
re abijciatur **N**ota gl. q. exponit in
seruiens et dicit q. frequentia designat
Item dicit q. cleric⁹ fideiubere non d̄z

Pervenit ad nos

Compellit debitor seruare fideiusto
rē indemne etiam p̄ assignatōez p̄ue
tuū beneficiorū suozum **N**ota glo. q.
arguit nulli debere officium suum ec
damnosum **I**tem dicit qñ vsure 7 in
teresse sunt petende. **I**tem clericoz
bona etiā reddūt beneficiorū 7 quo
tidiane distributōes p̄nt interdici

Constitutus

Per districtōem ecclesiasticā compel
litur clericus debitor a fideiussioe li
berare fideiussorem qz creditoribus
molestatur. **N**ota gl. q. tāgit qñ fidei
ussor p̄t agere ad liberatōnem

Quod quibusdam

Si sine licentia prelati et maioris p̄
tis capituli fligiosus fideiussor aut
mutuū receperit conventus nō tenet
et ipse punitur nisi mutuū sit versuz
in vtilitatem ecclesie **N**ota glosam q.
dicit q. tempore necessitatis etiā mo
nachus fideiubere potest causa. s. pie
tatis ea enim grā tenet proximo sub
uenire. **I**tem clerici inter se possūt fi
deiubere cū p̄ueniūtur. **N**ō omittas

Libertertius

glo. si. q. creditor tenetur probare in
vilitatem ecce conuersum esse debi-
tum. x. q. ij. §. ius.

Cum pro quo

Si te p aliquo in fideiussore obliga-
ti si diu indebiti solutone cessauerit
aut dissipare bona sua ceperit aut su-
p hoc pdenat' fuisse iure poteris euz
puenire vt te a fideiussioe debeat libe-
rare. Itē si hoc ab initio secu puenit.
et ita in casib' añ solutiōem p̄t agere
fideiussor vt liberet. 7 alle. g. concor.

Titulus de solutionibus

Ad hoc

Sicut fili' tenetur soluere debita pa-
tris ita prelat' tenetur soluere debita
sui predecessoris contracta p vtili-
tate ecclesie. et hoc intellige veruz si
filius est heres. Nota glo. que tangit
et remittit quando heres tenetur ex
delicto defuncti. Itē q' successor ad id
tenetur qd' predecessor facere debuit
et alle. concor. Itē heres tenet solue-
re omnia debita defuncti qualitercū
q' contracta vt hic nisi fecerit inuen-
tariū et nisi ex delicto pcedat vt i. g.

Si quorundam

Si plar' eccliam p alienis debitis ob-
ligat suspensus ē ab administratōe tpa-
liū et spūaliū et ecclā nō tenet. Nota
h. g. q' dicit q' licet hoc casu redderet
ecclā indemnīs adhuc. tñ iste ē remo-
uendus ab administratōe

Cardus

Debitor q' nō ē solnēdo excōicāt' qz
nō soluit absoluit ab excōicātōe cum
cautōe de solnēdo si ad pinguiores p-
uenerit fortunā. h. d. Nota gl. q' dicit
q' inanis ē actio. Itē q' impossibilis
liū nulla est obligatō. Itē q' in cessio

ne bonorū habēda ē ratio ne cedēs
egeat qz nō est fraudandus alimētis
quotidianis

Is qui conqueritur

Qui conqueritur indebitā pecuniāz
se soluisse pbare tenet q' indebite sit
soluta nisi aduersarius eius solutiōez
inficians de contrario conuincatur.
tunc em̄ ei diffitēti on' incūbit pban-
di qd' debitū recepisset. Et de inde-
bitō multiplici vi. hic optime per g.
et planissime p abb.

Titulus de donationibus

Prudentes

Mobilitas hāc sibi legē ponit vt ex-
stimet se debere qd' spōte tribuit et ni-
si in beneficijs suis creuerit nihil se p-
stitisse putet. Nota g. que dicit q' bes-
tius est dare q' accipere. Item dicit.
hilarē datorē diligit dñs. et alle. Re-
fert etiam quatuor versus in martial'

Fraternitatem

Non valet donatō quā facit platus
inconsulto capitulo 7 in damnū ecclē
Nō ter. q' dicit q' plati sūt pcuratores
rerū ecclāz et debēt cōditōes eorū fa-
cere meliores et non deteriores. Nō
g. que dicit q' prelat' si consuetudo
est potest modicum dare

Leterū si

Prelat' modicam rem ecclē dona-
re potest vbi habet hoc consuetudo.
Nota q' consuetudo dat iurisdictio-
nē et liberiorē cōfert administratōez
Et semper respiciendum est ne ecclā
enozimter ledatur

Consultationibus

De peculio clericorum

Ecclesia non vacans in beneficium perferri non potest sed in proprietate per de licentia episcopi sine iudicio prelati. Nota g. q. dicit quod nemo sine culpa est privandus sine spoliatus beneficio suo

Per tuas

Non obstante iuramento de non infeudando de novo prelatus potest integrare feudum si appeat vasallum in mensura deceptum. Nota gl. q. dicit quod papa quando concedit privilegium ob gratiam prelati obsequii. Item quando quis decipit in quantitate rei agere potest ad supplementum

Cum dilecti

In donationibus latissima est interpretatio facienda. Nota tex. in si. qui dicit quod in contractibus plena et in testamentis plenior. in beneficiis quoque plenissima est interpretatio adhibenda. Item g. notat que veniunt in donatione possessionis vacantis

Pastoralis

Si episcopus in ecclesia quam de consensu capituli pro loco concessit percipiebat certos redditus illos donasse videtur aliter id est si episcopus nihil percipiebat omnes redditus ecclesie preter cathedralem cedunt pro loco et si episcopus concessit de consensu patroni intelligitur patronus donasse ius patronatus. h. d. Nota glo. que dicit quod aliud est contrahere societatem simpliciter et aliud omnium bonorum

Inter dilectos

Possunt hospitalarii in suo iudicio tantum se et domum suam alteri religiose domui subicere vel donare. Nota textum qui dicit de illo qui allegat propriam suam turpitudinem. Item quod deceptis et non deceptoribus iura subveniunt. Item quod res inter alios acta etc. Item notat gl. quod ex

communicatus donare potest

Apostolice sedis

Donatio quinquagesime vel centesime quam facit episcopus cum gravi detrimento ecclesie sue potest legitime revocari nec potest ultra quinquagesimam vel centesimam perferre etiam cessante lesione ecclesie sine auctoritate superioris. Nota gl. q. dicit quod aliqua sunt que melius in intellectu potest percipi quam loquendo exprimi

Propter eius

Istud capitulum ponit quatuor causas propter quos donatio revocatur. Primo propter iniectorem manus violentarum. Secundo propter atroces iniurias. Tertio propter damnatum datum in rebus donatoris. Item propter periculum vite. Predicta tamen non extenduntur ad donatoris heredes sed revocare donatores si hoc in vita sua tacuit. Ad glo. valde notabilem quam donatio revocatur et quam non. Item dicit de filio cui mater donavit. Item dicit quod feloniam commissa pro patre non imputatur filio

Titulus de peculio clericorum.

Investigandum

Questita per prelatum qui tempore promotionis patrimonium non habet questita presumuntur de bonis ecclesie. Nota glosam que dicit quod contra istam presumptionem admittitur probatio. Item doc. dicunt hic aliqui et faciunt argumentum de uxore et marito et ecclesia et prelato

Presbyter

Presbyter instrumenta emptorum de bonis ecclesie sue conficere debet nomine ecclesie. Nota hic quod doc. dicunt super

Libertus tertius

isto capitulo q̄ in dubio standum ē
narratōi instrumenti z presumitur p̄
illō q̄ nōiatur in instrumento

¶ Et vnusquisq̄

Questita a p̄bzo post p̄motōem que
fita p̄sumit̄ de bonis ecclē Nota g. q̄
arguit q̄ ego teneor tibi restituē q̄
occasione rei tue ad me puenit ar. c.
Ad nostrā. de iureiurando

¶ Inquirendū est

Questita de bonis ecclē ad nomē ecclē
scribi dñt. Nō h̄ doc. q̄ colligūt tres
casus in qb̄ emptū cuz pecunia alio
rū nō ē emētis s̄ eius cui⁹ ē pecunia.

¶ Si quis sane

Res ecclē ad culturam p̄ prelaturam re
ducte non efficiuntur proprie ipsius
prelari sed ad vitā eas tenere potest
Nota glo. que disputat an clerici bñ
ficiari sint vsufructuarij vel vsuarij.
Item dicit q̄s dicatur p̄heres

¶ Titulus de testamentis

¶ Quorundam

Ep̄s testari p̄t de p̄p̄ijs et nō d̄ reb⁹
ecclē Nota q̄ testamentum ē testatio
mentis q̄ disponit aliquis de reb⁹
suis q̄ fieri velit post decessū Item dī
cit q̄ as diuidit̄ in xij. vncias z as d̄r
tota hereditas

¶ Quia ingredientibus

Testamentū prelati religiosi nō valz
etiam si de consuetudine adiungetur.
Nota glo. que dicit quid sit legatuz
Item dicit glo. nō q̄d fit sed q̄d fieri
debet est considerandū Item dicit q̄
votum non tollitur prescriptōe Item
mulier non recipit ordines

¶ Nos quidem

Propter negligentiam heredis epi
scopus exequitur p̄iam testatoris vo
luntatem. Notant hic doc. ex tex. q̄
episcopus non potest mutare volun
tatē testatoris deputatā ad certū vsū
et est textus in Cle. Quia contingit
de religi. do.

¶ Judicante

Debetur legatum nudis verbis reli
ctum a testatore. z dicit glo. q̄ tale le
gatū etiā valet fm leges. Item dicit g.
hec q̄ ex nudis verbis etiā q̄s obli
gatur. Item glo. tangit q̄d faciendum
sit q̄n legatum est dubiosum super re
legata

¶ Filius noster

Non debet legatū cū testator rez nō
suā sed ecclesie legat alteri ecclē. No
ta gl. q̄ dicit q̄ si q̄s scienter legat rez
alienā tūc heres tenetur rem redime
re vel legatario precium dare.

¶ Si heredes

Si heres iussa testatoris nō implere
rit ab episcopo loci ad implēdū illa
compellitur. Nota glo. que dicit q̄
infra annum adimplere debet. Item
dicit q̄ testamenti defensio et execu
tio pertinet ad ep̄m

¶ Cum in officiis

De bonis p̄ ecclesiam adq̄stis clerici
testari non p̄nt Nota gl. q̄ dicit q̄
donatarius donatori naturaliter est
obligat⁹ ad antidota id ē ad similia.
Item dicit q̄ q̄cqd adq̄rit clericus ic.

¶ Ad hec presentibus

Moderatam elemosinam d̄ bonis p̄
ecclesiaz adq̄stis clerici facere pos
sunt sed testari de eis non possūt. Et
isto capitulo arguunt docto. q̄ quis
potest dare in vita de quo nō potest

De testamentis in antiquis.

disponere post mortem

Quia nos

De bonis proprijs vel adquisitis in ruitu persone clericus testari potest. sed de rebus ecclesie testari nō potest. **N**ota q̄ clerici in rebus ecclesie soluz vñum habent et debet esse cōtenti vñctu et vestitu zc.

Cum esses

Valet testamentum quod parochianus facit coraz presbitero suo z duobus testibus. nec valet contraria cōsuetudo. **N**ota tex. qui dicit q̄ in ore duorum vel triuz testium stat omne verbum. **N**ota glo. que t̄gīt an mulier hoc casu potest esse testis et videtur q̄ non. **E**t intelligas hoc. c. loqui in reb⁹ que ecclē vel ad pias cās relinquitur. non aut̄ generaliter vt leges corumpat. qz hoc nō ē verisimile ar. l. si quando. **R.** de inof. testa. nec forte etiam possz hoc papa facere vt ī glo sa allegatur.

Relatum est

Valet testamentū ad pias causas coram duobus testibus factū. **N**ō glo. que ex hoc capitulo arguit q̄ caue vltimarum voluntatum defunctorū spectant ad forum ecclesiasticū quod verum dicit quo ad pias causas.

Relatum est

De proprijs testari potest clericus in adquisitis per ecclesiam. etiaz si sunt mobilia succedit ecclesia vñ successor et de illis testari non potest. **T**amen potest ex illis aliquid seruitozib⁹ dare. **S**i vero clerice⁹ plures habuit ecclesias fiet diuisio inter illas.

Cum sibi

Alteri⁹ arbitrio potest committi testamenti factio. **N**ota gl. que dicit q̄

nullū est testamentū vbi nomen heredis non exprimit et institutio heredis totius testamenti est fundamentum. **I**te dicit glo. q̄ etiā nūtu fit testamentū. **I**te dicit gl. in si. q̄ heredes incerti possūt institui vt instituo heredes paupes xp̄i.

Officium

De relictis ecclesijs episcopus petit portionem suam licet fuerit sibi aliquod a testatore relictum nisi eo modo et nō in fraudem qd̄ ea parte sit contentus relictū sit et legatum agnouit. **U**el sic fin ab. **N**isi aliud a testatore dictum sit cōs suū recipiendo legatū alijs nō renunciat. **N**ota ar. qui vnuz recipit non videt̄ alteri renunciare.

Requisiti

Ista decretalis distinguendo et subdistinguendo declarat quādo z qualiter inter episcopum z cathedralem vel aliam ecclesiam sit diuidendū legatum. qd̄ sit vtriqz simul vel alteri tantum hoc p̄ summario.

Raimuncius

In bonis patris z matris z auie habet quis tertiā debitaz iure nature q̄ priuari nō potest. **E**t filius rogatus restituere hereditatez detrahāt debita iure naturez quartam trebellianicam ī qua computāt fructus post litis cōtes. pcepti. hoc dicit. **E**t nota glo. que dicit de quartis et alijs plura notabilia sicut de diuersis substitutionibus et similibus.

Tua nobis

Episcopus compellit fideicommissarios seu executores testamenti ad exequendum pias cās seu defunctorū voluntates etiaz si testator hoc interdixisset. **N**otauit hic doc. q̄ executor

Libert tertius

nō p̄t alteri p̄mittere vices suas quia
p̄mittit̄ industrie p̄soē hoc verū si cō
missio ē generalis sec⁹ si ē special̄ ic̄.

URaynoldus

Fili⁹ rogat⁹ de hereditate pat̄na resti
tuēda detrahāt tertīā debitā iure na
turez q̄rtā trebellianicā i q̄b⁹ p̄t lega
ta relinq̄re ⁊ hēdes instituē et penas
apponē. Nō h̄ g. q̄ etiā sūt notabiles.

Ioannes clericus

Executor fideicommissari⁹ q̄ susce
pit officium p̄ diocesanuz illius exeq̄
illud cōpellitur. Nota gl. que inter
cetera dicit mandatum suscipere nei
mo cogit. susceptū tñ necesse ē implē

De his que

Ista decretalis specificat quedā lega
ta de quib⁹ nō soluit canonica por
tio ep̄o vel ecclē parochiali nisi hoc
fiat in fraudē. Nota gl. que dicit q̄ ca
nonica portio diuersimode deducit̄
fm̄ varias cōsuetudines locorū. Itē
dicit quō fraud̄ d̄z p̄bari.

Titulus de testamentis li. vi.

Si pater

In fideicommissarijs substitutōib⁹ lo
cū h̄z quartarū deductio in directis
nō ⁊ substitutōes interpretari debent⁹
directas dūmodo p̄ueniāt v̄bis et p̄
sonis institutis. Notat g. de paup̄ib⁹
consanguineis an sunt preferendi. *pe*

Religiosus

Religiosus nō p̄t eē executor nisi ha
bita licētia a suo supioze. Itē vn⁹ exe
cutor ex plurib⁹ p̄t exequi testamētū
si alij noluerit. aut nō potuerit inter
esse nisi aliud appuerit fuisse de mētē
testatoris q̄z tūc sec⁹. Nota g. q̄ dicit

tex. loquit̄ indistincte. ergo intelligit̄
de quolibet religioso siue sit regula
ris siue mendicans

Titulus de testamentis in cle

Religiosis

Ordinarius loci rōnem exigit a reli
giosis etiā exemptis de testamētōrū
executōib⁹ quas gesserūt. et si contra
hoc deliquerit illos punit. Vide gl. q̄
inter cetera videt̄ querere an testator
p̄t executor ē suū liberare q̄ nō tenea
tur reddere rōem de executōe sua.

Titulus de successione ab
intestato

Sed hoc

Ecclē succedit clerico etiā i bonis pri
monialib⁹ ⁊ alijs intuitu p̄sone adq̄si
tis si d̄ eis i vita nō disposuerit ⁊ ali
os hēdes ab intestato veniētes post
se non reliquerit

Sancto concil.

Si cleric⁹ decedat intestat⁹ peculium
eius diuidit̄ i quatuor ptes quarū vna
ep̄o. altera ecclē. tertia paup̄ib⁹. q̄rta
penitibus si idonei et capaces sunt d̄
tribuat. Nota g. que docet q̄d faciē
dū sit q̄n dubitat an clericus habuit
bona p̄ria ic̄. Itē dicit q̄ nullus he
res nobis p̄ximior ē q̄ q̄ nos d̄no so
ciauit. et alle. c. p̄sbi de pe.

Ecum dilectus

Rector ecclesie dicitur intestat⁹ si nul
lum fecit testamētū vel fecit sed furio
sus et tali succedit ecclesia si nō habz
consanguineos. secus autē si apparet

De sepulturis in anti.

illuz fu ille monachū vel sana mente
test atū. h. d. fm Jo. an. Ad tex. q. vi
deur tangē de dicto vni^o testis z d
pseffione facta extrajudicialitē qntuz
illa valz. z g. etiā tangit super verbo
psitentē itē notat glo. de furioso zc.
Item querit g. quid de illo qui sana
mente dedit sua ecclie zc. z postea sine
reuocatione in infirmitate sua inci
dit in frenesim.

De sepulturis

V Nos instituta.

Decedens intestatus z qui nō elegit
sepulturā cū suis maiorib⁹ id est in
sepulcrū suoz parentū sepeliri dz. ec
clesia tñ parochialis habebit cano
nicam portionē ei⁹ qd reliquit ecclie
sepulente. h. di. nota tex. q. socij tribu
lationū erunt z socij consolationuz.
Item dicit tex. ne transgrediaris ter
minos antiquos quos posuerūt pa
tres tui

Relatum

Qui convertitur ad monasteriū siue
in vita siue in morte medietatez reli
ctorū p anima sua ecclie parochiali
quā dimittit p diuidere dz. Nō glo.
que dicit q. super predicta medietate
statutur psuetudini. z all.

Fraternitatem

In sepulcro parentum suoz dz quib⁹
libz tumulari. etsi contraxerit est re
stitutio facienda. Nō gl. que querit
anne tātum valz oīo generalis sicut
spēalis. Item gl. ponit versus Nissa
frequens sancto qz preces ieiunia sa
crā. Defunctis psunt pdest elemosy
na recta. Item min⁹ legitima volun
tas defuncti non valz

De his

Si quis in egritudine i q̄ decedit se
et sua monasterio ptulit z ibidez se

pulturaz suā eligit parochialis ecclia
decedentis habebit portionem suā.
secus si in sanitate hoc fecerit

Ex parte.

Qui sepelit parochianū alteri⁹ iniu
ste ipm tenetur restituere cuz omib⁹
ei⁹ occasione pceptis. Nō g. que tan
git qualiter faciēdū sit cū minor eli
git sepulturā z qñ quis dolo ad eli
gendum inducitur

Cum liberū sit

Rapiens corp⁹ alicui⁹ z ad eccliam
suam sepeliens iniuste. ipm cū einoli
mentis inde receptis restituere tene
tur. Nota g. que tangit qua actione
hoc casu agendū est scz conditiōe ex
hoc canone.

De vxore.

Potest vxor sicut vir eligere sepul
turam. pater p̄t filios minores sepe
lire quo vult si hoc habeat consuetu
do. Nō g. que dicit q. pater p̄t filio
facere testamētū si sibi p̄i p̄us faciat
testamentū. nā testamētū filij est seq̄
la testamētū sui patris zc. z all. Insti.
de pupill. substi. s. ergo zc.

Cum super

Eligens sepulturā extra eccliaz suaz
parochialē dz ei q̄rtā portionem te
stamenti sui relinque. Nōt gl. q. mo
nasteria dicuntur magis religiosa q̄
ecclie parochiales siue cathedrales.

Certificari

Parochiali ecclie fm regionis psue
tudinē ē canonica portio exhibēda
Nō tex. dicentes q. vnaqueqz regio
suo sensu abundat. Nota g. que que
rit qd sit faciēdū si dubitatur de cō
suetudine et varie in vicinio sunt cō
suetudines tunc de minori debet in
telligi

In nostra p̄ntia

l. 7

Libertertius

Cum parochianus eligit alibi sepeliri de legatis ab eo factis h3 canonicam portionem ecclesie parochialis sed si non elegerit et alibi sepultus fuerit totum habet. **Nō** glo. que dicit quoniam tractus futuri temporis spectat ad iudicem. item an dolus rescindat contractum in spiritualibus quod est contra id quod est supra. quod metus causa. dilecti filij. ubi de hoc

Ex parte parentum

Qui casu moriuntur in cimiterio sepeliri debent. **Nō** g. q. dicit illi qui sponte se precipitant apud ecclesiam sepelendi non sunt. et alii. **Nō** casus in quibus fallit regula quibus conicam vivis et. s. in furibus et latronibus. item in illis qui moriuntur in torneamentis. item in raptoribus. item in his qui seipsum interficiunt et

Sacris est.

Excocati in cimiterio sepulti si ossa eorum et cetera sunt exhumandi **Nō** gl. que dicit quod ratione dubietatis aliquid admittit quod alias non admittitur sicut et ratione pneritatis. ratione etiam difficultatis separationis. ut in g. alleg.

Abolende

Pro sepultura etiam ecclesie precium solvi non debet. **Nō** g. q. dicit quod sepultura dicitur locus siue terra in qua nunquam ullus fuit sepultus et talis locus potest vendi. secus de cimiterio et officio sepulture. laici tamen appellati possunt ut servent laudabiles consuetudines.

Parochiano

Excocato etiam per manifesta offensa in mortis articulo absoluto ecclesiastica sepultura denegari non debet. et heredes sui ad satisfaciendum pro eo sunt tenentur. ecclesie compellendi. **Nō** g. que tra

ctat quando heres tenetur ex delicto defuncti. not hic Abb. quod heres tenetur hoc casu respondere coram iudice ecclesiastico. quia defunctus ante absolutionem permittit parere mandatis ecclesie antequam fuit in morte absolutus

De sepulturis. li. vi.

Animarum periculis

Ista decretalis in principio sui prohibet ne quis inducatur aliquo pacto vel iuramento aut promissione ad eligendum sepulturam in certo loco vel quod electus non imutet. quod si secus factum fuerit penitus nullius erit valoris et loquitur universis religiosis et secularibus clericis cuiuscumque status vel conditionis.

Cum quis

Si quis cuius maiores sunt soliti ab antiquo in aliquo ecclesia sepeliri ea dimissa eligit alibi sepulturam canonice portio dimissa non debetur ecclesie. sed illi duntaxat in qua ille officia consuevit audire divina et ecclesiastica recipere sacramenta

Is qui habens

domus domicilium in civitate vel in castro transferens se quocumque ad villam ruralem si non electa sepultura decedat ibidem non in ecclesia dicte ville sed in parochiali sua debet sepeliri ecclesia mulier que plures habuit viros cum ultimo quoniam moritur debet sepeliri. quia illi honorem retinet cum femine radicis virorum consuecant.

Licet pater.

Pater minores filios ubi vult sepelire non potest ubi contraria est consuetudo

De sepulturis in anti. et cle.

sed sūt cū suis maiorib⁹ vel in paro-
chiali ecclia sepeliendi. Et licz filius
familias p̄ter consensum patris pos-
set eligere sepulturaz. tñ legare nihil
p̄t si peculium non habet

Religiosi.

Religiosi apud sua monasteria si ad
ea p̄mode venire p̄nt sepeliri debent
7 sepulturā (cū velle 7 nolle nō hñt)
eligere non p̄nt. **Nō** gl. que dicit q̄
cā p̄moditatis 7 etiā quāq̄ cā icōmo-
ditatis aliqua fiunt et aliqua non fi-
unt prout in ter.

Tit. de sepulturis in cle.

Eos qui

Excoīcati sunt etiā exēpti q̄ in casi-
bus non p̄missis defunctos sepeliunt
in cimiterio tpe interdīcti vel qui sci-
enter sepeliunt excoīcatos publice
noīatim interdīctos vel etiā in anise-
stos vsurarios. **Nō** g. notabilem de
publice excoīcato

Budum.

Ista cle. narrat discordiaz inter p̄di-
catores 7 minores ac etiāz pastoīes
parochialiū eccliarū sup p̄dicatiōib⁹
p̄fessionib⁹ 7 sepulturis. et q̄ ad titu-
lū hoc dicit predicatorēs 7 minores
in locis suis sepeliunt illos libere q̄
hoc elegerint. de funeralibus tñ 7 q̄
buscūq̄ obuentiōibus 7 relictis de
quibus alteri non debetur q̄rtam 7
nō vltra soluat ecclie parochiali par-
tem. **Nota** g. que ponit versus. **Res**
solium. doctor cathedrā. iudexq̄ tri-
bunal. Possidet ac sedez p̄sul. pretor
q̄ cyrile.

Tit. de parochijs et alienis pa- rochianis.

Si epus

Hic habes qualiter ep̄atus iūda-
tur scz qñ ep̄us cū vna parte. id is
incidit in heresim donatistarū de. et
alia pars manet 7 ali⁹ eligitu b̄p̄s
7 p̄m⁹ redit ad fidē. **Uel** sic oedepa-
nor. Inter ep̄m substitutū ep̄m h̄ re-
tico 7 ip̄m ep̄m hereticū reueitū et
ex dispensatione receptuz diu. n̄ n̄
ep̄atus modo hic exp̄sso.

Ut dominicus

Presbyteri parochiales dñicis die-
bus interrogare debent ante missa-
rū solēnia an aliquis in sua ecclia sit
de alteri⁹ parochianis 7 si aliquē in-
uenerint ip̄m abijciant. **Item** dicit
g. q̄ p̄paratio possessionis non facit
domicilium.

Nullus epus.

Nullus ep̄us parochianum alteri⁹
iudicare presumat nec etiā ordina-
re. **Nota** glo. que contra istud argu-
it. et opponit de archidiacono. **Item**
dicit q̄ sententia lata a non suo iudi-
ce non tenet. vide glosam. hoc fallit.

Super eo

Lines distinctus non prescribitur si
ue sit parochiarum siue dioecisuz si
ue prouincie. **Nota** glosam que di-
cit q̄ illa que religiosis adherent re-
ligiosa sunt. **Item** dicit q̄ idēz iuris
est in minoribus 7 maioribus. **ic.**

Significauit

Translatio domicilij parochianuz
eximit a primi iudicis ptate. **Nota**
g. que dicit q̄ ibi dicitur quis habē
domiciliū vbi habitat. **Item** dicit g.
de decimis p̄dialibus 7 p̄sonalibus
7 videtur p̄cludere q̄ sup p̄restatio-
nibus decimarum consuetudo mul-
tum est attendenda

Liber tertius

Tit. de decimis

Decimam

Decime et primitie dari debent. Item exprimit quatuor genera decimarum que ex veteri lege debebantur. h. dic. fm Panoz. Nota g. que arguit p. opini onibus magistorum q. eorum opiniones sunt fouende. et dicit Inno. q. opini onibus magistorum non vult derogare

Novum genus

Clerici a clericis decimas personales non exigunt sed clerici habentes inini sterium certorum laborum ab alijs ipis decimas psolvunt. Itē dicit g. q. cleri ci de suis bonis patrimonialib' decimas solvere debent

Ex multiplici.

Privilegium de decimis non soluendis pditionem pcedentē non tollit. Nō g. q. dic h. q. qm simpliciter fit sup aliq re cōpositio tūc extendit se ad presē tia et futura. Itē arguit in qb' reb' nondū habitis potest renūciari.

Commissum nobis

Non est novale id a quo parochia lis ecclia qcq' utilitatis pcipe psuevit. Nō g. que dicit que dicitur no valia a quib' omnes religiosi sūt ex empti scz quorum non extat memo ria q. culta fuissent

Peruenit ad nos

Decime soluende sūt de proventib' molendinorum piscariarū feno et lana Nō g. que dicit d. molendino ad v. tum. Et dicit generaliter q. d. om nib' que fidelis homo acquirit d. solvere decimas

Muncios.

Parochiani de apib' et de omni fru

ctu decimas solvere debent. Et dicit g. sup verbo fructu licite tñ adquisi to siue de animalib' siue intuitu pdi orū siue intuitu psone

Cum homines.

Expense necarie in decimis predia lib' deduci non debent. Nō gl. i. pn. que dicit q. illi ecclie dande sūt deci me vbi quis recipit ecclastica sacra menta et etiam prediales vbi hoc est consuetudo. Item dicit q. cito debz solui et non soluens ē in mora. et alt. glo. iura.

Dilecti filij.

De terra conducticia etiā privilegiat' decimas solvere d. Nō g. que dicit q. si ppria non sufficiūt licitū est cleri cis pducere aliena pdia. Itē nōt g. ex hoc tex. q. cōpositio bñ pōt fieri super decimis. et hoc dicitur est supra in. c. ex multiplici.

Suggestum est

Privilegium revocatur si incipiat ēē damnosū. Nota g. que arguit q. fm diversitatem temporum et varietatē rerum privilegia sunt varianda et cō nova supueiente bene perditur pri vilegium

Ex parte tua.

Templarij hospitalarij et cystertien ses privilegiati sunt in decimis non soluendis alij religiosi nō nisi in no valib' et aialiū nutrimentis. Itē gl. dicit q. mōchi olim dabāt decimas

Licet de

Possessio privilegiata de non soluen do decimas si veniat ad nō privile giatum vel detur alij excolenda ex tunc non dicitur privilegiata Nota g. que dicit q. privilegium monacho rū itelligit d. tris q. s. personalit' colūt.

De decimis in anti.

Ad audiēciam

Noīe laboz noualiaz nō noualia ī
telligūtur. nō g. que dicit q̄ infamiā
iuris incurrit q̄ priuilegiuz p̄ncipis
astute inc̄ptatur. itez nōē q̄ a forma
verborū sine certa causa non est rece
dendum

Quoniam.

Decime noualiū debētur ecclie in cu
ius parochia insurgūt. si vero nō sūt
in aliq̄ parochia debentur ep̄o q̄ p̄t
sibi retinere vel alteri ecclie p̄cedere.
nota gl. que querit si noualia nō sūt
in parochia alicui⁹ sed in insularz cō
siderandum est cui p̄uincie adherēt

Parochianos

Euz decime non ab homine sed ab
ip̄o dño sunt institute quasi debītuz
exigi possunt. nota g. que dicit de di
ctione quasi. 7 all. illud quasi vnige
niti a patre. ibi quasi est expressiuuz
veritatis

Ad hec.

Decima iure hereditario per laicuz
possideri non dz. nota g. que dicit q̄
decimas laicus possidere non p̄t. itē
dicit q̄ in feudum dari non p̄t.

De terris.

Judei tenentur ad soluendas deci
mas p̄diales aut p̄dia dimittere. nō
gl. que dicit q̄ ad quē spectat fructu
um p̄ceptio fructuū onera subire dz
7 subire etiā compellitur. naz onera
rē sequūtur. itē dic̄ q̄ iudei non sūt
de ecclia

Quamuis

Laicis non debent dari decime vel
oblaciones 7 ponit penā prelatozū
hoc facientū. Nō g. que dicit q̄ lai
cis disponere de reb⁹ ecclie nō ē tra
dita potestas. Item dicit g. q̄ fruct⁹

decimaruz bene concedi atq; locari
possunt laico ad tempus vite sue s;
ius non ē. 7 dicit cum nos dicimus
viculum fructum vacce demonstra
mus.

Cum sint.

Ratione consuetudinis p̄t q̄s habē
ius decimandi in parochia aliena.
Nō g. que dicit qd̄ a s̄ctis patrib⁹
nō est diffinitū nec nos diffinire de
bemus. Item gl. arguit de consuetu
dine soluendi decimas

Prohibemus

Laici decimas h̄ntes nō possūt eas
in alios laicos transferre ac etiaz in
clericos sine auctoritate ep̄i. Sed g.
querit an ne p̄t laici transferre deci
mas in alios laicos de p̄sensu ep̄i

Ad apostolice.

Decime p̄sonales debentur ecclie pa
rochiali. p̄diales ecclie in cui⁹ paro
chia situz est p̄diū nisi aliud habeat
p̄suetudo. Nō g. que est singularis ī
hac materia 7 dicit q̄ dicūtur decie
p̄sonales 7 que p̄diales.

Ex parte.

De omni fructu p̄dij soluende sūt de
cime p̄diales. Nō g. que dicit q̄ vna
7 eadem res diuerso iure ceneri nō
debet

Non est in potestate.

Decime p̄diales soluende sunt non
deductis expensis scilz de vino gra
no fructibus arborum pecozib⁹ oz
tis negotiatione. 7 de malicia vide
glo. vltimam que dicit p̄dicta ver
ba in decimis p̄dialibus. secus in
personalibus

Ex transmissa

De fructib⁹ molendini ad ventū sol
uende sunt decime. Nō g. que arguit

Liber tertius

et querit an etiã de illicitis adq̄sitis sũt soluẽde decime. 7 arguit de meretrice q̄ dicit soluẽ decimas. q̄ dicit q̄ meretrix nõ turpiter accipit precium sed turpiter facit faciendo op̄ venereũ seu libidinosum.

¶ A nobis.

Locatoz 7 p̄ductor tenentur ad decimas nisi se imunes ostẽdãt. nõ q̄ decime sũt tributa egẽtiũ aiarũ 7 eas i signũ vniuersalis dñi sibi dñs reseruauit. Itẽ dare decimas p̄ceptũ diuinum est. hec glo.

¶ Tua.

In genere vel i specie impator decimas remittere nõ p̄t 7 decime noualiũ nõ accrescũt laico q̄ ab antiq̄ decimas in feudũ habuit. Vide gl. que notat casus aliq̄s in qb̄ laic̄ h̄z potestatem in clericos ic̄.

¶ Tua nobis

Sine deductiõẽ seminis 7 sũptũ de bẽt dñs 7 colon̄ decimas soluẽ 7 nõ cui voluerint ecclie vel paupib̄ s̄ parochiali cui debẽtur nec ab hoc excusãtur p̄t maliciã clericorũ. Nõ g. q̄ q̄rit an symoniaco decie sũt dãde

¶ Ex parte.

Prinilegiũ de decimis laboz noualia p̄prehẽdit Nõ ter. q̄ dicit vbi maius p̄cedit min̄ p̄cessũ eẽ videt. et sic ecõuerso dicit g. q̄ cui min̄ inãdũ est 7 maī p̄hibitũ eẽ videtur

¶ Pastoralis.

Expense que fiũt p̄ restauratiõẽ molendinorũ siue piscariarũ 7 aliarum rerum nõ sũt deducẽde de puentib̄ decimãdis. vel sic fm̄ Panoz. Nego ciator de lucro decimas soluẽ deductis expensis q̄s facit de pecunia decimata. expẽse vero que fiũt p̄ habẽ

dis fructib̄ non deducũtur 7 de fructib̄ soluẽ decima nõ deductis expẽsis p̄ re restaurãda. h. di. Nõ g. huī c. et doc. de expẽsis q̄ fiũt in re. extra rem. et circa rem.

¶ Cum contingat

per decimã in parte in alterī parochia p̄scriptã non intelligũtur noualia de nouo ex crescentia p̄scripta. nõ g. que dicit q̄ parochiales ecclie nõ tenẽtur ep̄o decimas soluere 7 alleg.

¶ Cum in tua.

Vna et eadem terra nõ p̄t pluribus ecclis esse decimãlis Nõ g. que dicit q̄ minute decime dicunt partes animalũ 7 de pullis 7 ouis 7 ortis Itẽ q̄ vna ecclesia non debet diuerso iure censerĩ

¶ Budum.

Laici non possunt alicui p̄cedere decimã ecclie nec ex p̄missione p̄firmata a papa in forma cõi. Nõ gl. q̄ dicit de p̄scriptione 7 an quis teneatur allegare et probare titulũ suũ ic̄

¶ In aliquibus

non soluẽti decimas non sũt p̄dã p̄ducenda. Nota gl. que dicit q̄ p̄ctuz non nocz ecclesie qm̄ a quolibz possessore p̄t petere decimas quia eõn̄ qd̄ sequitur ip̄am rem.

¶ Cum non sit

Ante solutionẽ tributorũ soluẽde sunt decime. Nõ g. que dicit q̄ ibi eõ porro decime sunt dande vbi scõo crescunt. et non vbi primo creati sũt 7 all. xxxi. q. i. ca. Si quis.

¶ Super

Cystercien. templarij. 7 hospitalarij. de fructib̄ possessionũ quos adqui fuerunt post conciliũ generale tenẽtur decimas soluere si p̄s ex eis deo

De decimis in vi. et cle.

clime soluebantur etc.

Interdicimus.

Clerici non debent recipere decimas in pignus ad alias ecclesias pertinentes. non g. qui dicit quod ecclesia ad quam decime pertinent potest eas bene in pignus recipere quod per hoc citius rehabebit decimas

¶ Li. de decimis. lib. vi.

Discretionis.

Predicatores et minores in predicationibus suis vel alibi non debent precipue informare quod decimas vel aliarum rerum preteritiones presuetas non solvant. imo debent precipue informare quod eas voluntarie et libenti animo solvant. Et non g. que disputat an decime debeantur ex precepto vel presuetudine

¶ Statuto perpetuo

Ista decretalis ponit quosdam declarationes circa illas indulgentias quibus precebat aliquid ut decimas novum acciperent per ea portione que accipiebant antiquis. Item providet parochiis pauperibus quarum decime aliis debentur. Item providet de decimis recipiendis de manibus laicorum. Item providet de decimis a religiosis solvendis et de diocesanorum potestate

¶ Li. de decimis in cle.

¶ Religiosis

Ista cle. ponit quatuor casus in quibus religiosi gravantes vel fraudantes ecclesias circa decimas eis debitas si requisiti per illos quorum interest non des-

istunt infra menses. vel de usurparis vel retentis infra duos menses non fecerint emendam suspensi sunt ab officiis administratiombus et beneficiis. et talia non habentes sunt excommunicati

¶ Si beneficiorum

Decima beneficiorum alicui concessa sibi debetur sine taxatione et de moneta corrente nec possunt collatores pro hoc distrahere vel occupare ornamenta divinis officiis deputata. h. d.

¶ Li. de regularibus et tran. ad relig.

¶ Nullus

Nullus dicitur tunc ad profectum aliquam religionem nisi fuerit legitime etatis et spontanea sua voluntate. Non g. qui dicit quod aliquis potest esse clericus post viginti annu suum. quod tunc est doli capax.

¶ Si quis ante

Consurat ante legitimam etatem si parentes eius infra annum non reclamaverint clericus manebit. Si vero post legitimam etatem per vim consuratus fuerit si ipse vel parentes eius non reclamaverint clericus manebit

¶ Et clerici

Qui se fingunt habitu et nomine monachos et non sunt corrigantur ut veri monachi vel clerici fiant. Non gl. in pn. sui que dicit quod fictio siue simulatio fit quicquid ex honesta causa etc. Item dicit de illo qui intravit monasterium monachus alium et fuit monachus

¶ Vidua si

Qui sibi sponte velum imponit et iter velatas conversando deo oblationes fecit. velit nolit velata manebit quod quod iuramento firmare velit ea mente vel iam sibi imposuisse ut deponere possit.

Liber tertius

Joannes frater.

Non licet monacho de monasterio ad monasterium temere migrare nec aliquam pecuniam habere quod si secus fecerit ab abbate prioris monasterii coherceatur. **Ad** g. que dicit quod cum ad administrationem potest monachus habere pecuniam. **Item** abbas appellatur monachum suum recipere.

Quia in insulis

Ubi dura est monachorum congregatio pueri ann. xvij. annum ad monachatum non recipiuntur. **Ad** g. que dicit quod si decretalis in quibusdam libris est pallea et quod dicitur in ea est speciale propter asperitatem.

Non est nobis

facta professione non est licitum nisi ad strictiorem ordinem transire. **Ex** isto c. arguitur aliquid quod ordo cisterciensis sit ordo strictior quam non est verum quia carthusienses sunt strictiores.

Ad nostram.

Votum religionis sine deliberatione emissum non obligat vouentem. **Et** dicit hic **Abbas** quod secus est in alio voto. quod si uel quis solemniter siue simpliciter continentiam voueat obligatur et ponit rationem diuersitatis. **Item** dicit g. quomodo intelligitur illud quod dicitur. **Quod** semel placuit etc. **Item** tangit quomodo annus inceptus pro completo habetur et quomodo non. **Item** dicit quod deus intuetur cor non fictum.

Super eo

Qui recipit habitum professionum ubi habitus sunt distincti religiosus est et non potest etiam recipere habitum novitiorum pro libere ad seculum redire. **Ad** gl. que tangit in qua veste debet monachus facere probationem an in laicali vel monachali etc.

Sane de canonico

Si canonicus regularis fiat monachus regule arctioris ibi manere potest si laxioris ad primam regulam siue monasterium redire compellitur.

Significatum.

Minor. xiiij. annorum proficundo religioni non obligatur nisi factus maior ratum habeat. **Nota** g. que dicit minor intrare religionem in principio. xv. annorum debet interrogari de voluntate sua.

Cum virum.

Mulier in etate legitima benedicta regulariter vivere appellatur. **Ad** gl. que dicit inter cetera quod paterna deuotio quomodo facit monachum occasionaliter. et quomodo filius obtemperat paterne deuotioni ex debito honestatis et non necessitatis etc.

Porre dictum.

Sine habitu potest quis ordini se obligare. **Ad** tex. qui dicit quod a pervertendo votum emittitur. **Item** quod non habitus sed professio facit monachum. **Nota** g. in fine que dicit de eo qui simpliciter promittit intrare aliquam religionem illud soluere tenetur.

Cum simus.

Qui ante etatem legitimam intrat religionem potest in etate legitima protrahere. **Ad** quod filius potest a patre religionem intrante bona sibi ex successione paterna debita impetrare.

Sicut tenor

Furiosus ex susceptioe habitus ad monachatum non obligatur. **Ad** gl. que dicit quod ille qui habet integrum iudicium licet grauissima teneatur infirmitate si voueat ipse tenetur votum adimplere etc.

Ad apostolicam.

Ante annum probationis potest quis se ordini obligare. **Nota** tex. qui di

De regularibus in anti. et. vi.

cit q̄ multa fieri prohibētur que tñ facta tenent. **I**tem nō g. q̄ ad probandum religionem siue monachatum diuersa in iure statuuntur tempora quandoq; ānus quandoq; biēnium quādoq; triēnium. **I**tem dicit q̄ in re cōmuni potior est conditio prohibentis.

Sicut nobis

Facta professione alicui⁹ ordinis cogitur quis ad habitum etiāsi diu steterit sine illo. **N**ō g. que inter cetera dicit quem viuū contemno ad eius bona mortui aspirare non valeo

Diciz quibusdam.

Monachus potest ad strictiores ordinem transire petita licentia sui superioris licet non obtenta. **N**ō tex. qui dicit priuilegium meretur amittere &c. **I**tem dicit cōmunis utilitas est preferenda priuata. et nota tex. q̄ pulcer est. **N**ota g. que dicit q̄ cum prohibetur iuramentum temerariū videtur prohibitum **I**tem tangit g. de alienatione persone ⁊ alienatione rei **I**tem p̄sumitur d̄ bono corde &c. nisi contrarium &c..

Veniens ad se.

Vir ⁊ uxor vt non contineant se abiurare non p̄nt. **N**ota glo. que dicit q̄ isti abiurauerunt se mutuo nō vt continenter viuerent sed se inuicem abiurauerunt vt cum alijs adulterari possent

Consulti sumus.

Qui ad monasteriū se conuertit habitum sumendo nouitiorum libere infra annū probationis exire poterit nisi in ingressu apparuit euz vitā absolutam velle in melius p̄mutare **N**ota g. q̄ est notabilis ⁊ dicit d̄ p̄testatione quam facere debz intrās

religionem. **I**tem dicit de conditio ne apposita in religione ⁊ in matrimonio. **I**tem dicit q̄ in dubio p̄sumendum est pro religione. **I**tem in dubio p̄sumendum est quem fore excōicatum vt potius ad cautelam absoluat

Postulasti.

Clerici in minorib⁹ p̄stituti q̄ habitū nouitiorum susceperūt p̄fessione tñ tacita vel expressa postea non secuta licite in ecclia seculari ordinant **N**ō gl. que dicit q̄ doli capax sicut se obligare p̄t diabolo sic etiā deo.

Et parte tua

Habitus per annum gestus quem facit regularem **N**ota tex. qui loquitur de illis qui terram diaboli vix ingredi non verentur. **E**t intellige tex. de habitu qui datur profitentibus. **I**tem dicit tex. q̄ habitus non facit monachum sed professio regularis.

Statuimus

Intrās religionē infra annū p̄t exire nisi p̄trariū ostēdatur **N**ō tex. qui dicit q̄ quilibz renūciare valz ei qd̄ p̄ se noscitur introductū. **N**ō glo. q̄ disputat an ep̄us infra annum probationis possit conferre beneficium intrantis religionē.

Ne religiosi

Fugitiui ⁊ eieci sūt omni anno req̄rendi solicite ⁊ ad reuertendum ad monasteriū districti⁹ p̄pellendi. **N**ō gl. que dicit q̄ prelat⁹ tenetur de facto subditi nisi eum corrererit. **I**tem dicit q̄ nihil cum scandalo faciēdnz est

Di. de regu. ⁊ tran. ad rell. vi.

Liber tertius

De qui monasterium.

Si minor xiiij. ānoꝝ ingredit̃ religio-
nē. in. xv. āno libere exire p̃t nisi in
īpo. xv. āno p̃fessionē fecerit vel ha-
bitū p̃fessorū suscepit vel exp̃sse. ra-
tū habuerit p̃fessionē p̃s a se factā.
Si aut̃ p̃ totū. xv. annū portat habi-
tū ubi nō est distinct̃ intelligitur p̃-
fessus nisi tanta sit distinctio q̃ vivē-
tes cum eis simili habitu induantur.
Si aut̃ maior. xiiij. annis ingrediat̃
si portat habitū p̃ annum q̃ntūcūq̃
sit indistinct̃ intelligit̃ p̃fess̃. vide g.
que dicit de duplici p̃fessione.

Non solum

Predicatores et minores. infra ānū
p̃bationis quēq̃ ad sui ordinis p̃f-
fessionē recipere nō p̃nt. q̃d si fecerint re-
cept̃ alligatus non est eoz ordinis.
et ip̃i a receptione p̃fessionis alioꝝ
sunt suspensi ⁊ puniendi pena que p̃
gravioribus culpis eis consuevit in-
fligi. ⁊ vide desup g.

Constitutionem.

Constitutio Inno. que p̃hibet p̃uer-
forū p̃fessionē recipi añ annuz p̃ba-
tionis elapsū pie memorie Alex. pa-
pa. iij. ad fratres predicatorū ⁊ mi-
norū dūtaxat declaravit extendi
Bon. aut̃ a paris similitudine rōis
induct̃ declarationē eādē ad alioꝝ
mendicantiū ordines progavit Itē
dicit q̃ in alijs religiōib̃ p̃fessio ta-
cite vel expresse fieri p̃t infra ānū ic.
sed expresse emissa in seculari ic

Beneficiū

Beneficiū illi qui religionē ingredit̃
non est infra annū p̃bationis alicui
cōferendus nisi ad id ip̃i accedat af-
fensus vel constet q̃ vitam voluerit
absolute mutare vel p̃fessionez ex-
p̃ressam fecerit seu scienter habitum

susceperit p̃fessorū. et interim per
alium b̃nficiū deseruitur.

Qui post votum.

Quos intrare religionē certā si ali-
am intraverit etiā laxiorē cū p̃ori sim-
plici p̃ votū solēne posterioꝝ sit dero-
gatū i eadez p̃t remanere p̃ voto tū-
primo nō impleto est sibi p̃nia inū-
genda Item g. ponit d̃fam inter vo-
tum factum de intranda religione ⁊
de voto facto de proficēdo

Si ad solum.

Si ad solū abbatē pertinet creatio
monachorum eo defūcto nequit no-
uus monach̃ a p̃uētū creari alias
poterit si eoz creatio spectet isimul
ad vtrūq̃. Item glo. dicit q̃ de iure
spectat simul ad vtrūq̃

De regu. ⁊ tran. ad reli. i. ele

Et professores

Professi ordinū mendicantiū etiā lici-
te trāsēntes ad nō mēdicātes licz ad
ministratiōes habeāt nō habēt vo-
cem in capitulo. et si alij de caplo id
p̃cedant nec deinceps p̃sequi possūt
administratiōes prioratus vel of-
ficia etiam tanq̃ vicarij nec p̃ se vel
alijs aīarum curam gerere ⁊ irritat
contrafactum

Quos qui.

Qui in anno discretiōis p̃stituit̃ p̃
annū novitiōz habituz portauerit
hoc ip̃o religionē illā professus cen-
setur nisi habit̃ ille distinct̃ fuerit
notabiliter ab habitu professorum.

De p̃uersione iungatorum.

Perterea

De cōuersiōe cōiugatorū in anti.

Si vir de vxoris licentia pfitetur z vxor de incōtinētia suspecta nec religionē nec p̄tinentiā pfitetur p̄t ep̄s sibi virū restituere. **Nō** gl. que t̄git de incōtinētia z senectute

Terum

An̄te carnalē copulam p̄t q̄s inuita vxore religionē intrare. nō g. que videtur querere nūquid post ingressū religionis manet vinculū poris matrimonij. dicit q̄ inefficax t̄n̄ est zc. et p̄cludit q̄ tollitur

Quidam.

Post carnalē copulaz inuita p̄iuge sua nemo p̄t religionem intrare. nō gl. que tangit de matrimonio beate Marie virginis z q̄rit an hoc casu exiens monasteriū possz postea cum alia contrahere

Cum sis p̄ditus

Maritus religionē ingredi nō p̄t nisi vxor ingrediatur vel nisi de incōtinētia non suspecta p̄mittat cōtinentiā. nō gl. que dicit q̄ multe steriles sunt z iuvenes q̄ tamē continere non possunt.

Conjugatus

Null' p̄iugatorū est ad sacros ordines p̄mouend' nisi ab vxore cōtinentiāz p̄fiteute fuerit absolut'. nō g. que disputat an clericus. conjugatus possit sine licentia capere minores ordines.

Sane si

Vrozatus in ep̄m p̄moueri non p̄t nisi vxor profiteatur z religionē intrat. nō g. q̄ dicit q̄ per habentes p̄les substātia eccliarum cōluenit deperire. **I**tem querit de vetulis an etiā debent vouere cōtinentiā

Ex publico.

Sponsa de p̄nti non p̄gnita q̄ dicit se religionē velle ingredi infra certū temp' p̄pellitur religionē p̄fiteri v' ad virū redire. nō g. que dicit de triplici p̄sumatione matrimonij

Vrozatus

Ut. s. nō glo. q̄ querit si hoc casu vir intrat religionē z p̄fiteat et mulier iuuenis z suspecta non intrat religionē nec vouet p̄tinentiam nūquid tenet monachas' zc. **I**tem nota tex. in fi. qui dicit q̄ mulier ad cohabitandum tonsurari non dz

Ex parte abbatis

Professus religionē de p̄sensu vxoris in seculo remanentis licz ei fuerit restituit' ea mortua ad monasteriū redire compellitur. **Nō** gl. in principio que videtur tangere an hoc casu vxor dando licentiam videatur vouere

Consuluit.

Professus religionē de cōsensu vxoris ea mortua non p̄t ad seculum redire. nota g. q̄ dicit q̄ hoc casu idē est in canonico regulari z in monacho cum parua sit differentia inter eos. vt. xx. q. iij. p̄ns

Carissimus.

Alter coniugum in alterius p̄iudicium etiam si ad tempus consentiat non potest vouere perpetuam cōtinentiam. **N**ota glosaz que dicit q̄ vir z vxor cōmuni cōsensu possunt cōtinentiam vouere perpetuo remanendo in domo sua. xxxij. q. v. **Q**uod deo

Placet nobis

Que sine licentia viri religionē intrat post mortē ipsius non est ad religionem cogenda redire. **N**ota glo.

Liber tertius

q̄ dicit q̄ s̄nia p̄ parte tenz 7 p̄ parte non tenet. **Nō** g. que dicit q̄ iudiciū soluitur qd̄ firmū erat si ad eū statū denenerit a quo incipe non potuit. secus est in matrimonio.

Ad apostolicā.

Idem sicut in. c. cum sis. supra eo. et in. c. tonsuratus.

Ex parte tua

Per professionem religionis non p̄positum castitatis in seculo seruan de soluitur sponsalia de p̄nti. **Nō** g. que inter cetera dicit q̄ matrimoniū p̄trahit iter absentes p̄ nūciū. itē arra interuenit licz non pena

Constitutus

Si vxor alicuius fuerit publice adulterata vir ei⁹ p̄t ad sacros ordines p̄moueri. **Nō** g. q̄ dicit q̄ ducēs viduam vel ab alio carnaliter p̄gnitam non p̄t ad ordines p̄moueri. **ic̄.**

Ueniens

Insufficiens p̄iugis licētia p̄sequens adulteriū p̄firmat. **Nō** q̄ votū non p̄t imperari sed bñ suaderi. 7 p̄trea solz dicit q̄ voluntariū militez elegit sibi dñs. **Itē** arguit gl. q̄ licz dol⁹ in sp̄ualibus interueniat valz p̄tractus

Accedens.

Uxor maritū p̄fessū repetere p̄t nō obstante licētia p̄fitendi p̄ maritū metu extorta ab ip̄a. **ic̄.**

Significauit

Qui dat licētia intrandi religionē 7 p̄mittit p̄tinētia non cogitur religionē intrare nisi sit de incōtinentia suspectus. **Nō** g. que dicit q̄ illa q̄ si ne conditione uouentur sine p̄ditōe soluitur. itē dicit q̄ quandoq̄ quis ex factō suo compellitur intrare religionem

Bandemus

Mulier p̄iucta de adulterio nisi maritus voluerit eā recipere compellitē monasteriū intrare ad p̄ntiam pagēdam. **Nō** g. in hoc casu loquitur de adulterio publico. itē dicit qualiter olim puniebatur adulterium

Udum.

Si coniuges abinuicem se absoluit uouendo p̄tinētiā religionē intrando alter alterum repetē non valebit. **Nō** glo. que dicit q̄ votū ex calore p̄missum non tenet. **Item** dicit glo. q̄ nihil refert narrandi diuersitas vbi eadem dicuntur. **Item** dicit gl. de dolo bono. **ic̄.**

Mulier que.

Mulier que in fide remansit viro a fide lapso p̄t ip̄o iuito religionē intrare 7 hoc intellige dūmodo maritus ab ea fuerit iudicio ecclie separatus. nota g. que ponit differētia iter fornicationē carnalem 7 sp̄ualem

De cōuersione infidelium.

Laudabilem

Baracen⁹ q̄ machinante xp̄iana muliere viruz ip̄i⁹ occidit si postea cum illa cōtrahat matrimoniū separatur etiam si p̄ illam conuersus sit ad fidem. secus si sine machinatione illuz occidat. **Nota** g. que dicit q̄ licz pugnare pro patria 7 fide. **Item** quicq̄ punitur affect⁹ sine effectu. **ic̄.**

Ex litteris

Si vxore in iudaismo relicta iudee vir p̄uertatur ad fidē cōmunis p̄les

*pro
hanc*

vs

De voto et voti redemptioe in anti.

assignabit viro ad fidez puerfo. **Nō** tex. qui loquitur de dolore matris et de matrimonio. **Ite** de filio in cui⁹ p^orate sit **Nō** g. que dicit inter cetera q^o fili⁹ infra triennū existēs manebit penes matrē. **Ite** dicit glo. q^o fili⁹ seq^o tur familiā patris et nō matris. **Ite** tractat g. vbi pupill⁹ d^o ali.

Titul. de voto et voti redem
ptione.

De peregrinationis
Eps p^o mutare votū ex cā i eo qd fuerit magis deo gratū. **Jo. an.** **Nō** g. que dicit q^o in p^omutatione voti cā sp^o d^o attendi. **Nō** gl. que dicit q^o voto p^ontentie eque bonuz inueniri nō p^ot vel mai⁹ et sola castitas p^ontat domino animas que suaderi potest im perari autem non

Uenientis
Papa p^omutat votū ultramarinum maxime in pupillari etate p^omissuz. **Nō** g. que tangit an papa possit dis pensare in voto fidelitatis qd p^omit tit socius socio in itinere siue alias. **Ite** nōt g. q^o votū ex facilitate emisi sū obligat. et arguit et soluit. **Ite** nōt g. q^o i voto possibilitas sp^o subaudit.

Litteraturam tuam.
Ex voto inicitato solūmō nemo est obligatus. **Vel** sic **fm** panor. simpli cic p^oponēs religionem ingredi licet non ingrediatur nō est re⁹ voti. **Nō** g. que soluz videtur tangere de voto concepto in animo nō tū animo ob ligandi. **item** dicit glo. q^o ex nudo pa cto non oritur actio. et alle. iura pro et contra

Scripture.
Votū non violat q^o illud in melius p^omutat. **Nō** g. que dicit q^o non est il

li necessaria certa delicti satisfactio cui⁹ totū vite temp⁹ obediētie impē ditur sui conditoris. **item** arguit gl. q^o intranti religionem non est p^onta pro preteritis imponenda. *ut vna filiis*

Non est voti
Executio voti ultramarinū ex causa differri potest p^o papā. **Nō** g. que tā git q^o in dispensationibus d^o subesse cā alias ille cum quo dispensatur eē per papam nō est secur⁹ q^o ad deū. q^o talis dispensatio nō meretur dici dis pensatio sed pot⁹ dissipatio. *compositio*

Licet vniuersis
Ecclia cōpellit laicū ad executionē voti ultramarinū p^o excōicationem et bonorum subtractionem. **Nō** glo. in p^on. que dicit verbum Augustini di centis de voto qui non cepit delibe ret. qui ingressus est perseueret. **item** arguit g. q^o vnus potest pro alio iei unare et votum implere. **Et** videas vltimam que melior est

Dagne
Papa p^omutat ex cā votum vltima rinū in vigiliis orationes et ieiunia. tūc maxime cū cessat cā que vouētē ad vouendum induxit. ita etiā q^o ex pense fiende in eundo et morando et redeundo integralit⁹ mittatur in t⁹re sancte subsidiuz. **h. d.** **Nō** tex. qui po nit tria que sp^o sunt consideranda. **s.** quid liceat **fm** equitatem. quid dece at **fm** honestatē. et qd expediat **fm** vtilitatem. **item** dicit textus q^o non curandum os loquentiū iniqua dū mō non recedatur a veritate. itē qd agitur a p^olatiis facile trahitur a sub ditis in exemplū si malū foret qd tū nullo mō fieri d^o. **Ite** etiam q^o cessā te causa cessat effectus

NB

ut vna filiis
compositio
substitutio

NB

equitas
fm honestatē
fm vtilitatem

NB

infirmitas

Liberterti

Quod super his
Impedito ad tēp^o ereq^o votū vltra
marinū pceditur dilatio .ppetuo ve
ro impedito indicitur redemptio in
aliud qd magis expedit ad succur
sū terre sancte. **N**ō gl. que dicit q^o ex
cā papa p̄t dare licentiā vouēdi ad
terrā sanctā viro inuita vxore.

¶ Ex multa

Clotū vltamarinū ex certis causis
mutari p̄t in aliud p papam 7 nō p
aliū nisi ex ip̄ius sp̄ali mādato. hoc
p̄mo. **H**abiles ad eundū sed inhabi
les ad pugnandū si sunt strēni cōsi
lio vel milites bellatores p̄nt secum
ducere votum vltamarinū nō redi
mūt. hoc sc̄do. **V**xores non p̄nt seq̄
viros vltra mare nisi 7 ip̄e vouerint
hoc tertio. **V**iri sine p̄sensu vxorum
emittere p̄nt votū vltamarinū. hoc
quarto. **C**lerici tanq̄ inhabiles ad
pugnandum redimūt votū vltama
rinū nisi in certis casibus. hoc q̄nto
hoc dicit fm̄ **P**anor. **N**ō q^o papa in
casu hui^o. c. sibi sp̄aliter disp̄satio
nem reseruat. ergo in alijs videtur
ep̄is p̄mittere. **N**ota casum sp̄ciale
in g. vbi marit^o p̄t sine licentiā vxor
is vouere 2̄.

¶ Per tuas

Qui vouit religionē īgredi si voto
non impleto fiat ep̄s renūciare d̄z 7
votū implere. **V**el sic. votū non īple
tum impedit p̄mouendū 7 deijcit iā
p̄motū. **N**ō q^o regularis p̄t eligi ad
regimen secularis eccl̄ie quod patet
ex isto tex. 2̄.

¶ Postulastis.

Prelatus etiā regularis potest emit
tere votū vltamarinū 7 p̄t p̄uent^o
eccl̄ie deputatos ad terre sancte sub

fidū in vsus p̄rios p̄uere. **N**ota
q^o verbo et exēplo p̄dicare dicimur
Item nō q^o aliqd̄ relinquitur p̄rie
conscientie. **I**te q^o prelat^o dimittēs
eccl̄iam d̄z relinquere p̄curatozem.

¶ Li. de voto .lib. vi.

¶ Quod votum.

Illud votū dicitur solēne q̄ ad diri
mendum matrimoniū post p̄tractuz
qd solēnisatū ē p̄ susceptionem sacri
ordinis aut p̄ p̄fessionē factā tacite
aut exp̄sse alicui de religionibus p̄
sedem aplicā approbatis. **N**ō glo. in
p̄p. que docet vbi matrimoniū p̄mo
fuit institutum. **I**te dicit differentiā
inter clericū 7 monachuz. **I**tem q̄rit
qd̄ hoc casu faciendū sit si intraret
religionem non approbatam credēs
tamen eam fore approbatam. **E**t de
clerico ordinato in subdiaconum p̄
ep̄m quem credebatur ep̄m 7 in verita
te non fuit

¶ Li. de statu monachoz 7 ca nonicorum regularium.

¶ Theodosius

A lege diocesana non a lege iurisdī
ctionis monasteria sunt exempta. **V**l
sic. **E**p̄us non d̄z vendicare ea q̄ mo
nasterio p̄ferūtur nec aliquā molesti
am inferre. corrigere tamen potest

¶ Monachi

Monachi p̄ p̄cio recipi non debent
7 taliter recipientes puniūtur **I**tem
monachus non d̄z habere peculūz
nisi p̄ iniuncta sibi administratione
poratus 7 obedientie pro p̄cio ali
cui conferri non debent **P**riores ad
nutum in conuentualibus eccl̄ijs

De statu monachorū in an. et vi.

remoueri non debent

Recolentes.

Monasteriū vel ecclia alteri p̄iuncta ei? sortitur naturā cui fuit p̄iuncta. **N**ō tex. qui dicit. si q̄ similit̄e euz alijs is vitā suscipiūt. **I**tē dicit g. q̄ qui libz terminis suis d̄z esse p̄tent?. **I**tē dicit g. q̄ illud qd̄ alteri aggregatur illi? d̄z imitari naturā.

Sup̄ quodam.

Regularis canonicus q̄ propriū nō resignauit in morte in cymiterio sepult? d̄z exhumari si hoc sine scāda lo fieri p̄t. **N**ō g. que dicit q̄ p̄pter vitandū scandalū multa sūt omittuntur.

Quod dei timorem.

Canonicus regularis p̄fici p̄t ecclie parochiali etiā seculari. h̄ d̄z habere secum socium sui ordinis ad cantelā si hoc cōmode fieri potest. **N**ō g. an monachus vel canonicus regularis p̄t p̄fici ecclie parochiali. **I**tē q̄ monachus secū d̄z habere socium. secus in canonico regulari.

Cum ad monasterium

Primo dicit q̄ monach? non debz vti camisea linea. itē q̄ monach? nō d̄z aliq̄ mō habere p̄p̄riuz et si habēs monit? non resignet in sterq̄lino sibi terretur. itē monachi debēt habere p̄tinuū silentium in dormitorio et in refectorio. itē q̄ non debēt i refectorio carnes p̄medere. itē q̄ abbas sine scandalo alioruz d̄z se circa infirmos caute habere. **I**tez dicit qualic̄ abbas et p̄or debent se habere et q̄lis honor d̄z eis impēdi. itē dicit q̄ papa non p̄t cū monachis ad habēdū p̄p̄ria dispensare. de quo vide g.

In singularis.

Abbates et p̄ores monachorū et canonicorū regulariū debent de triennio in trieniū caplm̄ p̄mune celebrare. **N**ō tex. qui dicit q̄ ita vult iura superiorū a s̄bditis obsuari. vt inferiores a superiorib? iurias nō sustineant

Ea que pro.

In isto. c. traditur forma sim quam visitare habeant visitatores deputati p̄ presidentes in capitulo generali. **N**ō tex. qui dicit q̄ non obstante p̄tinacia vel amicorum potētia omnis morbida ne ceteras oues inficiat est abijcienda. **I**tē nō g. in fin. que dicit q̄ in vno eodemq̄ officio dispar nō debz esse professio nec est arandum boue et asino.

De statu monachoruz et canonicorū regulariū. lib. vi.

Periculoso

Primo ponit cām p̄stitutionis et cōstitutionē de clausura monialium. **S**econdo p̄cipit vltra facultates in monasterijs nō mendicantiū nullā recipi et p̄tractū irritū decernit. **T**ertio p̄uidet quid iuris q̄ moniales h̄nt facere fidelitatē vel homagium tp̄alibus vel secularibus dominis et q̄ in eccliaistico vel seculari foro causas habēt. **Q**uarto facit ordinarios executores huius iuris de clausura et quo ad exempta monasteria protestādo q̄ per hoc in ip̄is exemptis quo ad alia nihil iurisdicciōis sibi vendicēt. **N**ō glo. que inter cetera dicit q̄ nemo inuitus crescere compellitur. itē dicit g. de penuria monialium et est multum singularis

Liber tertius

¶ De statu monacho. et cano-
nichorum regularium in cle.

¶ In agro.

Præmittit exordium breve in quo cō-
stitutionis cām ponit et generale in-
terdictū monachorum nigrorum circa
exq̄sitū ornatū vel notabilē excessuz
in vestib⁹. cibis. et potib⁹. cōtaturis.
et lectisternijs. Secūdo sp̄cialiter p̄ui-
det circa vestes habitui proximas.
almuclias. capucia. calciamenta. 309
nas. cultellos. et calcaria. sellas. et fre-
na ip̄ozū. et vltimo circa habitum su-
periorē. Tertio circa eozū confessio-
nē. cōiōnem. expositionē regule. et in-
structionē novitiorū. Quarto circa
venationes et aucupationes eorum.
Quinto punit certos p̄dictozū trās-
gressores. Sexto contra p̄fessos eū-
tes ad curias p̄ncipum vel alias va-
gantes vel infra septa monasterij ar-
ma tenentes. Septimo p̄tra eozū so-
litudinem. Octavo p̄uidet de p̄ozū
etate et ip̄ozū sacerdotio. p̄fessione et
habitatione. Nono de monachozū
ordinatione et ip̄ozū doctrina. Ul-
timo confirmat et innovat dec. s. e.
cum ad monasteriuz. et c. in singulis
Et vide g. que ponit .xij. abusiones
claustrī et totidem seculi

¶ Attendentes

Primo ponit exordium. secūdo p̄stitu-
tionē in qua p̄mo statuit q̄ ordina-
rii singulis annis visitent monaste-
ria monialiū nō exēpta et exempta q̄
soli pape subsūt. reliqua exēpta visi-
tent superiores ip̄ozū. Secūdo statuit d̄
officio visitantiū. Tertio statuit ab-
batissas b̄ndicendas infra annū de-
bere benedici. Quarto constitutio-
nez p̄rogat ad canonicas seculares

cum quadam p̄estatione. Quinto
determinat comitiā visitantiū. Se-
ptimo punit visitantes. Nō lex. qui vi-
detur innuere q̄ status canonicozū
seculariū ab ecclia nō est approbat⁹

¶ De religiosis et omnibus.

¶ Nūc autem.

Ille ep̄us nouaz eccliam p̄secrabit q̄
p̄mo p̄plo eiusdem loci eccliaistica sa-
cramenta ministrabat et ep̄alia exer-
cebat. Nō g. que dicit q̄liter cogno-
scatur quis debeat basilicam p̄mo
consecrare

¶ Quia monasterium

Nihil iuris deperit ep̄o i cui⁹ dioc.
est ecclia quā papa alteri ecclesie vni-
uit. Vide g. que innuit q̄ papa non
intendit iuri alteri⁹ p̄ suū p̄uilegiuz
derogare. Item dicit q̄ si vnicuiq̄
ep̄ozū.

¶ De xenodochijs

Xenodochie in ep̄i potestate sunt i
cuius dioc. sūt p̄stitute. Nota g. que
arguit ex hoc. c. q̄ omnia mōasteria
et xenodochia de iure cōi spectāt ad
ep̄iscopum

¶ Ad hec

Locus deputat⁹ auctoritate ep̄i ad
hospitalitatis vsū religiosus est et iō
ad humanos vsus redire nō d̄z. Et
simili modo dicendum est de alijs re-
bus.

¶ Inter quattuor

Loc⁹ regularium sine causa non d̄z
trāsferri ad seculares. Nō gl. q̄ dicit
q̄ necessitas non h̄z legem. Itē q̄ de
ecclia seculari p̄t fieri monasteriuz.

¶ Constitutus

Ep̄us remittens ecclie iura ep̄alia
censum annuū in ea retinere non p̄t

De religiosis domib⁹ i anti. vi. et cle.

Uel sic. Ecce sita in dio⁹. epi tenet ei m⁹dere i ep⁹alib⁹ nisi on⁹derit illa sibi ee remissa legitie. et pt ep⁹us remittendo ep⁹alia sibi censu retinere. **Mo. g. q.** tagit materia an ep⁹s pt res vni⁹ ecce dare alteri inuitis clericis. **Itē** tagit an pactu possit ep⁹s cu ecclesijs super censib⁹ facere. **Item** dicit q⁹ in dubio id accipiendum est quod vicio caret

Cum venerabilis

Adiudicat ep⁹o eccl⁹a i sp⁹ualibus si in dio⁹. sua sit sita z hoc pbato nisi p⁹ be⁹ exempta. s⁹ i tp⁹alib⁹ succub⁹ nisi aliter doceat de iure suo. **Nota** tex. q⁹ tagit de instrum⁹to raso i loco suspec⁹to. **Itē** dicit g. q⁹ nod⁹ns potest rem locare. **Itē** dicit gl. q⁹ valet instrum⁹tum rasum et alle.

Cum dilectus

Probata exemptio vel legitima pre scriptioe sine exc⁹catiois vel alias late pn⁹cient nulle. **Nota** gl. i pncipio q⁹ ponit dr⁹am inter pcuratoriu z literas de rato qz vigoze simplicis pcuratorij pcurator no⁹, pt trasigere siue componere sec⁹ si h⁹z clausula d⁹ rato. **Et** notes ea in fi. q⁹ de exceptioib⁹ contrarijs proponendis loquitur. actio nes vero nullo modo concedit

Menimia

Novi religio non e admittenda. nec potest habere monachus vel abbas locum in diversis monasterijs. **Nota** glo. que dicit q⁹ novu collegium non pt institui sine pncipe et ei⁹ consilio.

Titulus de religiosis do. li. vi.

Religionum

Ista decretalis i p⁹ma pte statuit ius novu repetit ius antiquu et ordines

mendicantes invetos post pciliu no pfirmatos p ipm inqtu pcesserut d facto revocat. **In** scda pte de approbatis prouidet q⁹ profesiores illoz pnt i ipsis remanere nullu ad pffio ne recipiendo loca noua no exeddo z vetera no vendedo sine licetia apostolice sedis irritans cōtra factu z excommunicat cntrafacientes. **In** tertia parte dicit q⁹ ad predicatoros et minores non extenditur constitutio propter euidentem vtilitate iporum nec ad carmelitas vel heremitas. qz conciliu pcesserunt. **In** quarta pte concedit personis singularibus ordinum ad quos constitutio extenditur ut possint transire ad ordines approbatos sed non couent⁹ ad conuentu sine licetia pape. **Mo** glo. que dicit q⁹ in multitudine sacrificioz no placat de⁹. **Itē** ponit g. metra d⁹ significatioe hui⁹ dictionis affatim. **Itē** dicit glo. q⁹ hoc casu scz cu eis phibe⁹ nouam domu edificare vel aliquem locu adquirere veteres ecclesie bn pnt refici.

Titulus de religio. do. in Cle.

Cum de quibusdam

Primo ponēs pstitutiōis eam abolz z dānat statū beguttaruz et excōicat sectātes vel de nouo assumctes illum statū. **Secūdo** excōicat religiosos dātes eis cōsiliū auxiliū vel fauorē. **Tertio** ptestatur q⁹ statū penitēcie z hūilitatis p hoc mulierib⁹ non vult phiberi. **Mo** gl. q⁹ dicit de pstitubulis beginarū z beggardoꝝ. **Itē** q⁹ begine difficult⁹ alios q⁹ religiosos admittunt. **Itē** in fine dicit pulchra d⁹ hūilitate

Libertertius

7 aurea verba q̄ sunt menti tenenda.

Quia contingit

Hec cle.pmo statuit hospitalia refoz
mari p collatores ipoz et cogi recto
res eoz ad pseruatōem locozū 7 suo
rū iurū et ad hospitalitatē tenendaz
statuēs p locozū ordinarios suppleri
defectū vel negligentā collatoz etia
circa exēpta Secōo p̄cipit hospitalia
ī bñficiū nō p̄cedi nisi ī duob' casib'
7 reprobat p̄rariā p̄suetudinē s̄mit
tēs q̄les eē debeant q̄b' administratio
īp̄a p̄mitit et de ipozū iuramēto ins
uentario 7 rōe reddēda 7 decretū ap
ponit Tertio declarat p̄stitūtōes nō
extēdi ad hospitalia religiosozū vel
militariū ordinū Quarto p̄seruat an
tiquas consuetudines talium locoz
circa diuina officia 7 sacramēta. h. d.

Titulus de capellis monachorū.

In ecclesiis

In ecclesiis in q̄b' monachi habitāt
p̄ntabūt mōachi secularē clericū ep̄o
q̄ ip̄m instituet 7 destituet Nō g. que
videt opponere et dicit cām. qz mo
nachorū non est circuire parochiam

Dilectus filius

Si ecclā nō cathedralis vēdicat iura
ī aliq̄ ecclā oportet quo ad illa tm̄ re
ferri q̄ p̄scriptōem vel alias legitio
sibi p̄babit deberi 7 sic p̄scriptio nō
extendit ad alia iura Nota g. q̄ dicit
qz due actōes simul ī eodē libello pos
sunt p̄poni Itē tāgit an sn̄ia possz fer
ri in yconomū vel in procuratorē zc.

Ex parte

Itē impetrare ut monach' mozeē so
lus non valent nisi de p̄stitūtōe p̄cilij

generalis fecerit mentōem Nō glo. q̄
dicit qn̄ q̄s impetrat cōtra ius sc̄ptuz
oportet illud ius in lris exp̄mi Item
dicit de impetratōne importuna 7 q̄
concilium sit maius papa.

Ad audientiam

Ep̄i compellere possunt abbates ne
monachos solos in prioratibus mo
rari permittant. Nota glo. que dicit
qz conciliū Inno. dicit generale semp
Item glo. ponit hoc casu d̄rām inter
monachos 7 canonicos regulares qz
regulares hoc p̄nt

Titul' de capellis mōacho. li. vi.

Presbyteri qui

Presbyteri q̄ p monachos ad curam
aiay habēdā ep̄o presentant 7 p ep̄m
instituitur nō p̄nt ab ip̄is ecclesijs p
ip̄os monachos s̄z p ep̄m cā rōnabi
li amoueri Nō gl. circa finē q̄ dicit qz
q̄s p leui culpa a suo bñficio remoue
ri non dz et alle. ad hoc iura

Titulus de iure patronatus

Prelatum

Prop̄ discordiā laicorū p̄onorum
cessat ecclā a d̄nis tollūtur inde reli
quie et claudūtur hostia si aliter sine
scādalo ecclē p̄videri nō p̄t. h. d. cū. c.
sequenti zc. Nō g. q̄ dicit qz ius p̄onay
tus est apud vnūquēqz heredē insoli
dū quo ad oēm ei' effectum Item qz
patroni alternatis vicib' p̄nt p̄ntare

Quocunqz

Summatum est supra. c. proximo

Quoniam

De iure patronatus i anti.

Si patroni in presentatione discordant is preficiatur qui habet voces plurimum patronorum. sed si hoc sine scandalo fieri non potest aut patroni infra tempus non presentauerint episcopus ecclesiam ordinabit. **Nota g.** que tangit certos casus quibus additur ius patronatus.

Preterea

Excommunicantur patroni laici qui in ecclesijs instituunt vel destituunt et bona ipsorum administrant et clerici qui tales institutiones recipiunt a beneficijs deponuntur. **Nota glo.** que vult quod recipiens ecclesias a laico non est ipso iure suspensus.

Quod autem

Si patronus laicus successine presentat duos et secundus per episcopum approbetur valebit institutio. hoc primo **S**i patronus laicus donat ecclesiam collegijs vel clericis sine consensu episcopi non valet donatio. hoc secundo. **N**otum text. qui dicit quod pro non dato habet quod ab illo datur qui non potest de iure donare.

Quia clerici

Ius patronatus vendi non potest per se si emitur ut nepotes vel filij presententur. **Nota** hic glo. prima que ponit diuersa nomina iuris patronatus. **I**tem disputat an ius patronatus vendi potest etc.

Ex literis

Ius patronatus cum vniuersitate ad conductorem transit. **Nota** glo. que dicit illud videri concessum quod non est nominatim exceptum. **I**tem quod idem iuris est in toto quod in parte. **I**tem tangit glo. an patronus lite pendente possit presentare. et videtur velle quod sic. in ar. contra

Illud pretereundum

Procurator laicus qui procedit ecclesiam clericis vel locis religiosis sine consensu episcopi potest non obstante tali processione que non tenet ad illam cum vacabit presentare vel eam auctoritate episcopi alteri ecclesie vel loco religioso donare et eodem modo summat. c. cum laici. et c. suggestum est. et eo. ii.

Querimoniam

Instituuntur in ecclesijs que sunt iuris patronatus per novos patronos mutari non possunt. nec vicissitudines ecclesiarum per eos fieri. **Nota** glo. que videtur tangere qualem presentem habet patronus super sacerdotibus et rebus omnium ecclesiarum etc.

Cum laici

Ut in c. illud fm Jo. an. **Nota** text. notabile quod dicit quod non licet laicis clericos in ecclesijs presumptorie propria ordinare. **V**ide glo. huius capituli que videtur notabiliter tangere quoniam licet post factum penitere etc.

Cura pastoralis

Religiosi videri vel retinere ecclesias non possunt sibi concessas a laicis sine diocesano consensu nisi legitime prescripserint aut postea diocesano consensu habuerint. **Nota** glo. que tangit hoc casu de prescriptione donationis et de ignorantia iuris. et quid de successione que videtur habere bona fidei. **I**tem dicit de illo qui mercatur contra iuram. **I**tem quod in locum alterius succedit.

Si vero

Si patroni vacantis ecclesie infra tempus debitum non presentant episcopus ordinabit ecclesiam. **Nota** glo. que querit quod hoc casu prodest presentatio cum iam processio canonica institutio scilicet ut patronus maneat in quasi possessione presentandi discordia iam sopita etc.

Libertus tertius

Cum seculum

Si ius prōnat' ecclē deueniat ad exē
ptos p hoc ius epale minui non dz.
Vnde gl. q̄ tāgit qb' modis et qualic
erāssert' ius prōnat' 7 poit' vsum Ju
ra prōnatus trāsire facit nou' heres.
Res permutat' donatio venditioqz.

Ex insinuatione

Sine cōsensu prōni nō dz q̄s ecclā
occupare Nō gl. q̄ tāgit de iure prō
nat'. 7 dic' q' ius prōnat' ē res indiui
sibilis et ē apd' quēlibet ius ad eum
habentē insolidū sic. s. c. i. Itē dic' gl.
q̄ nō hz canonicū ingressū dz de ecclā
expelli.

Consuluit

Prōn' nō p̄t ecclā sibi retinē nec eā
alteri neqz filio suo p̄ferre. qd' intelli
gas auctoritate p̄pa. Nō gl. q̄ h' dic'
q' hoc. c. nō videt' p̄hibere p̄ri qn' pos
set p̄ntare filiū suū 7 sic videt' admissū

De iure vero

Ius prōnat' p se vendi nō p̄t hz hoc
verū intelligere debes nisi vendat' cū
vniuersitate. qz illo casu licite vendi
p̄t Rō ē qz ius pa. ē ānerū spūali er
go nō p̄t vēdi tē. sic nec redimi p̄t qz
res sacra non recipit estinatōem.

Nullus laicus

Prōn' ecclās vel decimas sine p̄sensu
epi vel pape etiā loco religioso vlt' ec
clesie p̄ferre nō p̄t Nō g. q̄ videt' tan
gere qd' hoc casu. facienduz eēt si ep̄s
p̄sentire nō vellet 7 an subit' cā vlt' nō

Significasti

Si ep̄s i ecclā alteri' dicit' est prōnus
idone' ab ip̄o p̄ntat' dz institui No
tāt h' doc. q' prōn' qlibz p̄t d' p̄suetu
dine p̄ntare clericū vnde cūqz originē
duxerit si sit idoneus

Consultatōibus

Institutus ad p̄ntatōz eius q' ius pa
tronat' ecclē possidebat ab ecclā r̄mo
ueri nō dz hz ius pa. ab eo postea eui
cat. sec' si non possidebat hz credebat
tm' eē prōn' Nō hic gl. q̄ dicit q' opi
nio hic p̄fert' veritati et qd' legitime
factum est irritari non dz

Suggestum est

Istud. c. summat' sicut. c. illud. s. e. fm
Jo. an. vel sic. valet secūda p̄cessio ec
clesie facta alteri ecclē p ep̄m prōnum
nō obstare pore facta p s̄m prōnum
h. di. fm panoz. Nōt' g. q' illō qd' ab
initio ē invalidū p sequētē p̄sensuz te
net Item dicit q' qn' plura sunt p ali
quo q̄ contra obtinere debet

Relatum

Ab officio et beneficio ecclāstico re
mouet' q' monit' nō dimittit ecclā a
laico sine p̄sensu ep̄i sibi p̄cessā. hoc p
mo. Secūdo dicit q' laici spoliātes ec
clesiam excommunicari debent

Eam te decet

Si ecclesia vacans infra sex menses
nō fuerit p prōnum p̄uisa extūc ep̄s
p̄t eā ordinare atqz sibi de pastore p
uidere Nota g. h'. c. q̄ arguit de qua
quor' mensib' licet hic dicat' de sex.

Preterea

Prōn' ius pa. p̄pa auctoritate alle
uare nō p̄t nec ab ecclā aliq̄d' tpale p̄
lgere nisi id qd' a dicit' sibi tpe funda
tōis fuerit reseruatū Nota gl. q̄ di. q'
ante p̄secratōem ecclē p̄t celsus siue tri
butū statui prōno sed post non

Cum autē aduocatus

Prōn' laic' vno p̄ntato variare po
test aliū p̄ntando hz prōn' cleric' hoc
nō p̄t Nota gl. q̄ dicit q' qn' dubium
est q̄s potior sit in iure gratificatiōis
locus est. 7 quando quis non potest
subuenire vniqz p̄tem q' dicit' p̄m

De iure pa. in anti. vi. et cle.

quius ius habent in iure prōnat?

Nobis fuit

Ex cōstructōe ecclē facte ex dioc. an-
toritate adq̄rit ius pa. hoc p̄mo Pa-
tron? nō eligit i ecclā collegiata. licet
eligat in capella. hoc sc̄do Prōno ec-
debet p̄cessiōis hōr et ē etiā alēd' ab
ecclā si v̄git ad iop̄iā. hoc tertio. Nō
g. q̄ videt dicere de p̄sensu prōni i elz
ctōib' et an inuito prōno capella p̄t
fieri collegiata

Per vrās

Prōn' ecclē vacāns seipm ad eandez
p̄ntare nō p̄t Nota glo. q̄ dicit q̄ nō
ambiciose sed laboriose ad honorez
dz pueniri Item dicit q̄ inter p̄ntan-
tem z p̄ntatum dz esse vrā

Cum propter

Si q̄stio iuris pa. in laicos infra q̄
tuor menses nō fuerit terminata ep̄s
illi' dioc. i qua ecclā ē situata illi ecclē
de rectore p̄uidebit Et de g. q̄ di. q̄lic
ista debent concor. cum supra zc

Cum dilectus

Legat' de latere ecclā cui' alia ecclā
ē prōna sue collatōi resuare p̄t. licet
nō vacet z p̄ferre cū vacat. hoc p̄mo.

Ex duob' p̄ntatis a prōno laico p̄t
supior instituere secūdū. hoc secundo
Nota gl. q̄ in hoc. c. disputat an lega-
tus potest conferre vel sibi reseruare
ecclā ubi laicus est prōnus.

Pastoralis

Si prōn' laicus successine p̄ntat du-
os et ep̄s sc̄dm instituatur valebit insti-
tutio ep̄s tū q̄ maliciose recusat p̄mū
ei tene' p̄uidere Nota glo. q̄ q̄rit q̄s
hoc casu debet p̄bare maliciā ep̄i cū
pro facto p̄sumitur et alle.

Postulasti

Si ad p̄ntatōz rectoris aliq̄s ad ritu-
lū sue ecclē fuerit ordinat' nihilomin'

prōn' q̄ nō p̄sentit ad eā euz vacabit
poterit p̄ntare Nō gl. q̄ z disputat de
p̄sensu prōni Itē dicit q̄ iudiciū prōni
multū ē seq̄ndū q̄ ita dilexit ecclā ius
sua ei confert quod est notandum.

Transmissio

Prōn' licz cleric' ecclāz vacātē p̄ferre
nō p̄t z si p̄tulit p̄t nihilomin' p̄ntare
ad illā An at d' plurib' prōnis possz
vn' p̄ntari. vi. g. i. c. p̄sulit. s. e. Nō. h
z i. c. pastoral. q̄ valz qd factū ē post
app. legitimā Itē q̄ q̄s dz puniri i eo
i q̄ deliq̄t Itē nō p̄stat ipedimētū zc
quod de iure non sortitur effectum.

Titulus de iure prōnat' li. vi.

Si laicus

Si laic' prōn' ius pa. ecclē vel loco
aliq̄ religioso p̄tulit valet tal' colla-
tio q̄uis sine p̄sensu ep̄i dioc. factā fue-
rit p̄dicta tū collatō nō dz ep̄o i iure
suo derogare. hoc p̄mo. Sc̄do dicit
q̄q̄ prōn' laic' hz ad p̄ntandū qua-
drimestre tps. ecclā tū vel mōsterium
cui sc̄a ē collatō iuris pa. hz tanq̄ pa-
tron' clericus semestre tps. h. v.

Titulus de iure prōnat' in cle.

Et constitutio

Ista cle. i p̄ma pte poit exordii in q̄
expediētā obfuitie antiq̄ iuris pro-
p̄stitutōis cā poit In sc̄da poit p̄stitu-
tōem q̄ tria poit Primo p̄uidet cir-
ca assignatōem ptis p̄uentū ecclāz
faciendā p̄latis vel vicarijs ipsarum
p̄ prōnos ecclesiasticos q̄ nō solēt ea-
rū onera supportare Sc̄do circa illos
prōnos q̄ solēt p̄dcā onera supporta-
re Tertio circa executōz p̄stitutōis dat
p̄ratē diocesanis et tollit obstācias z
determinat opiniones zc fm Jo. an.

Plures

Si plures sūt prōni hēdes i p̄ntatōe
vni' duntaxat hūt vocē. Et possunt

Liber tertius

licite cōcordare q̄ alternatis vicibus
p̄ntent p̄mittit etiā eis q̄ plures p̄nt
ad vacante ecclāz p̄ntare p̄sonas ido
neas eodem modo et vna ex his per
ep̄m valeat eligi et admitti

Titulus de censibus

Vanicum est

Dos ecclē et doin' dōtis cū orto cum
alijs arels iuxta ecclān p̄ntis et ad
sp̄ain ecclām p̄ntētib' non solvūt tri
butū neqz cēsū **Nō** g. q̄ dīc qd̄ sit mā
lus **I**tē q̄ ecclā solvūt tributū ecclāsticū

Omnis anima

Prēstatō pensiois ē b̄ictōis p̄batō
Nō g. q̄ dīc q̄ hoc qd̄ in isto. c. d̄z di
ctū fuit laicis sicut illō xi. q. i. magnū
Et p̄tēst extēdi ad clericos quo ad
hoc q̄ debent obedire suis prelatis.

Scientes

Cēsus d̄ nouo mōsterio ip̄oni nō d̄z
Nō gl. q̄ dīc q̄ ab initio p̄t ecclē cen
sus imponi s̄ postea nō nec etiā d̄ p̄
p̄t cēsus augeri **E**t sic b̄ initū ē spe
ctādū et arguit g. q̄ q̄nq̄z initū q̄nq̄z
finis 7 q̄nq̄z mediū ē considerandū

Licet multum

Cleric' ad collectas p̄sonales cōpelli
non debet **Nō** glo. q̄ dīc q̄ hoc casu
miserabiles p̄sone sūt de iurisdicōne
ecclē **I**tē dīc q̄ miserabilib' p̄sonis
pot' ē miserēdū q̄ aliqd̄ auferendūz
Item dīc q̄ morbo corporali labo
rāt a p̄sonalib' munerib' excusantur

Pervenit

Nō dēt cēsus cui' cā ignorat' **Nō** g.
q̄ dīc q̄ erroris' p̄missio nulla ē 7 sti
pularō scā sine cā nlla ē **I**tē q̄rit g. an
ne cēsus vel fuitiuz tale possit adq̄ri

Cum apostolus

Istō cōsiliū dēterminat numerū equo
rū quos secū dnt̄ b̄zē plati visitantes

phibz eis vti venatorib' 7 epul'sum
p̄uosis et p̄cipit platis ne subditos
talliet p̄mittit tñ ab eis si cā iusta s̄
sit moderatū auxiliū q̄rere. nō h̄ gl. q̄
ē valde notabilis et dīc q̄ntē eps vl
fitās 7 ioc. suā se d̄z b̄zē **E**t dīc quall
cibo debet vti **I**tem dīc q̄ ex nimia
in gurgitatione os olet

Prohibemus

Noui cēsus nō dnt̄ ecclēijs imponi
nec veteres augmentari. **V**ide g. q̄ dī
ct̄ istud fore vey nisi stat' rei mutet.
Itē dīc gl. q̄ noua vectigalia nisi a
p̄ncipe p̄nt imponi **I**tē dīc tex. hic
q̄ maiores debēt facere minorib' qd̄
vellent sibi fieri si ip̄i essent subditi

Preterea

Prelatus auctoritate sua non p̄t suā
ecclām p̄sertim post mortē suā p̄st̄
tuere censuale **N**ota g. q̄ dīc q̄ hoc
casu etiā successor non teneretur

Ecclēsiis quas

Ep̄i nō p̄nt nouū cēsū imponē ecclē
sijs q̄s de nouo eripiūt d̄ manib' laic
corū et eripiūt scz quo ad ius pa. nō
q̄ p̄suetudo aliarū ecclāz seruari d̄z.

Innouamus

Sine auctoritate p̄ncipis pedagia ī
poni nō dnt̄z si q̄s hoc fecerit cōsione
careat xp̄iana. nō gl. q̄ dīc q̄ oīa alia
pedagia nō dabūt nisi ex p̄suetudine
legitime p̄scepta cui' p̄rariū nō ē ī me

Cum clerici

Cleric' q̄ sine auctoritate ep̄i p̄ collu
sionē ip̄onit nouū cēsū ecclē d̄z illa p̄
uari **E**t istō. c. addit̄ ad. c. p̄terea. s. e.
fm Jo. an. nō g. q̄ dīc qd̄ ē collusio

Ea que de auaricie

In collectis vel alijs nō debent ecclē
gravari. **E**t sic. **S**i collectores gra
uant ecclās isto officio p̄nabunt **I**tē

De censibus in anti.

querit quod suum non est suum perdere dicitur.

Significavit

Is qui recipit iuramentum de solvendo censum de nouo impositum ecce illud cogit remittere. **N**on ergo videtur dicere cui potius in hoc dubio sit obtemperandum an scilicet episcopo an iuramento. **I**tem quis non dicitur cogit ad iurandum solvere censum.

Sopite.

Archiepiscopus visitans puincia etiam a monasterijs puincie procurari dicitur. **J**o. an. **N**on ergo videtur quis dicat procurator. **I**tem una et eadem res non dicitur diverso iure censeri. **I**tem ar. quod tu idem debes facere quod alij facerent si tu es eiusdem iuris.

Strauis

Promissio etiam ecclesiastici nouum censum ecclesie imponere non potest nec veterem augere et si aliquae promissiones vel iuramenta super hoc exigerint remittere appelluntur.

Quanto

Procuratio a principio imposita spectat exhibenda. sed si grauamen esse incipiat papa potest remedium adhibere. **U**el sic. augmentatis facultatibus ecclesie augmentata procuratio. **N**on ergo verbum simpliciter positum generaliter est intelligendum. et quoniam certa quantitas non exprimitur ueniens siue mediocriter intelligitur. **I**tem nota hic glossa circa si. ubi dicitur colonos dicitur quoniam fructus augmentantur vel diminuantur diligentia vel negligentia coloni.

Cum instantia

Istud. c. potest quilibet et quomodo legati et nuntij apostolice sedis dicitur procurari. et hoc bene. casum non potest potest est de prescriptio. i. c. accedentes. et pone hoc casum super illud casum. **N**on ergo glossa multum notabile quod inter cetera dicitur quod pauperes grauari non debent hoc casu imo pauper non dabit iudici spoztulas. **I**tem dicitur si. quod particularis solutio

non potest imo magna habet incommoda dicitur.

Ex parte

Hic habet quilibet permittentes annua vota ea solvere debent. **N**on ergo glossa dicit quod id quod maior pars facit alij facere appelluntur hoc casu. scilicet in solutio annui voti et sic in dubijs obseruanda est consuetudo vicinorum.

Cum olim

Ecce tenent episcopo in cuius dicio sunt constituta reddere de procuratoribus quartam decimam et alijs iuribus episcopalis. **N**ota glossa quod per libros antiquos probantur confines episcopatus. et alie. ad hoc dicitur.

Olim causam

Prescribi non potest ut census de meliori moneta debent solui de minori moneta. **N**on ergo glossa in principio. dicit quod non potest prestatum quoniam actus procurari. sit prestatum. **I**tem non ergo de professione aduocati et prebende erroris in professione. **I**tem non ergo precio rei fructus re frui videtur. scilicet quod quod precio. ff. de

Cum venerabilis

Episcopus generaliter ecclesiam eximendo iura episcopalia ibi intelligit retinere. **N**on ergo glossa dicit quod quibuscumque verbis generalibus episcopus ecclesiam aliquam eximat. tamen in eodem visitationem procuratorum et cathedralium

Super eo

Ecce de nouo puerse procuratores et alia debent facere ut antique et vicine et de materia habet. c. dicitur per Inno. s. de consue. cum olim. et. s. d. offi. arch. c. si. **N**on ergo attendenda est consuetudo vicinie.

Procuraciones

Procuratores etiam aliquibus legatis dari non debent nisi cum personaliter visitatio ne exercet. **N**on ergo glossa dicit quod triplex est procuratio. una quod debet ratione visitatione. **S**ecunda que debet ratione consuetudinis. **T**ertia ex pacto quod appositus fuit in ipsa fundatione.

Liber tertius

Venerabili

Eps h3 pcuratōem ab ecclā in sua ciuitate pōita **N**ota g. que dicit q pcuratō rōe visitatōnis debita p̄scribi nōn potest **I**tem q pauperes ecclē ad visitatōes non tenentur

Cum nuper

Archiep̄s d3 p totā p̄uinciā suā procurare et sup hoc punire rebelles. et istō intellige cū ep̄s suffraganeus sicut ē ep̄s traiecten̄ ē negligēs qz alias se trōmittere nō d3 archiep̄s z qñ hoc p̄t vi. c. Pastoralis de offi. ordi.

Cum canonicis

Secūm monerā a p̄ncipio p̄stitutā est census annuus p̄soluendus siue sit minorata pecunia ut i. c. Oliz siue augmētata ut hic. **N**ota q post ānos liber iussus est post bienniu liber erit **I**tem dicit glo. de moneta minoru

Auctoritate

Propter oratoria puata pcuratō ratione visitatōis nō debet **N**ota g. q p̄lat̄ visitās nō d3 intrare grangias vl̄ puata oratoria sed d3 se trāsferre ad caput id est ad p̄ncipales ecclām siue monasterium

Titulus de censibus li. vi.

Romana

In p̄ma pte huius capituli dicit quomodo et quādo archiepiscopus potest suam p̄uinciā visitare. **I**n secūda parte dicit quid archiepiscopus in visitatōe facere debeat et que crimina punire potest **I**n tertia dicit quomodo et in quibus rebus pcuratōes recipere debeat. **N**ō g. q̄ in cetera dicit q p̄ntia p̄sone multū op̄at **I**tem qñ ab archidiacono appellari nō p̄t. **I**tem

nōt g. i. q̄bus casib⁹ scriptura requirit z ponit xxviii. casus quos vide ibidez.

Exigit peruersorum

Quia decretalis s̄ p̄ria nō bñ seruabat in q̄ p̄cipit pcuratōes in victualibus nō in pecunia recipi et nō recipi munera nec etiā pcuratōes in victualibus a locis nō visitatis illā hic confirmat adijciens penas **N**ota g. q̄ dicit super verbo exigit q̄ magna ratio suadet ob maleficia penas solui. **I**tem hoc casu excedentes puniuntur i. duapluz quod si restituere recusant interdicitur eis ecclē ingressus

Felicitis recordationis

Licet archiepiscopi z episcopi visitates recipiunt pecuniā p̄ procuratōe non tamen licet visitanti nisi vnā pcuratōem recipere vno die siue vnuz locum visitauerit siue plura

Quandū pedagogorum

Si vniuersitas vel singularis p̄sona ecclās vl̄ ecclāsticas p̄sonas cōpulerit soluere pedagia vel exactiones p̄ reb⁹ suis quas cā negociatōis nō deferūt p̄sone singulares sūt excoicate et vniuersitas interdicta zc. **N**ota gl. q̄ tangit de libertate clericorum honoruz **I**tem tangit glo. an vniuersitas potest excommunicari

Perpetuo declaramus

Potest archiepiscopus libere visitare p̄uinciā suā. licet suffraganei sui non fuerint negligentes et eandē iterare visitationem et procuratōes recipere consuetudine incontrarium non obstante **I**tem potest archiepiscopus dum visitat confessiones subditozum suffraganeozum audire et absoluerē confitentes et ipsis penitētiās iniungere salutare

De cōsecratiōe eccle. vel al. in an.

Cli. de censibus in cle.

Cum sit nature

Religiosi tenent subire onera q̄ incū
bebāt in dōasterijs sine eccl̄ijs ad ipsos
spectantib⁹ an hoc p̄ciliū nisi p̄uilegio
vel exēptiōe vel iusta cā inuētur. q̄ p̄
uilegia vel exēptiōes nō inuāt eos
in eccl̄ijs post istud p̄ciliū adquiren
dis. vide g. que est notabilis zc. Nō
p̄ncipiū tex. ubi est p̄modū ibi z on⁹
esse debz

Ad nostrum.

Ista cle. ponit q̄dā grauamina q̄ p̄
lati inferebant exēptis z p̄cipue cy
sterciē. z illa fieri p̄hibz statues q̄
ep̄i q̄ in monasterijs cysterciē. ordi
nis charitative p̄curātur sint cōtēti
cibarijs q̄ p̄ illos ministrātur. Si ve
ro p̄curātur ex debito ip̄is volenti
bus carnes ministrari debēt extra
septā monasterij vel saltez extra por
tam q̄ dicitur regularis. ip̄ozū etiaz
elemosynarij fragmenta mensarum
p̄nt pauperib⁹ erogare

Presenti cōstitutiōe

Diocelani quib⁹ consistat illos q̄ exi
gendo a clericis pedagāgia vel guida
gia excōicati sūt vel interdīcti publi
care debēt. Et venit ista cle. executi
ue ad decre. q̄ q̄ d̄ cens. li. vi. nōt g.
cas⁹ in qb⁹ nō solūtur vectigalia

Cli. de p̄secratiōe ecc. vel al.

Ad hoc

Remoto altari vel lapide p̄tinente
figillū p̄secrari dz altare lz nō eccl̄ia.
et est eccl̄ia domus deo dedicata ad
sacramēta z diuina officia celebra
da. item alia est cōsecratiō eccl̄ie et
alia altaris zc.

Cua fraternitas.

Quolibz die p̄t fieri cōsecratiō ec
clesie vel altaris. Nō q̄ virgines etiā
p̄pter nēitatē dieb⁹ puatis velum sa
crū accipe p̄nt Ordines vero nō p̄fe
rūtur nisi certis t̄pib⁹. et crisina cer
to tempore conficitur.

Quod in dubijs.

Si mensa altaris enormiter fracta
fuerit debz altare iterum cōsecrari
Item in h̄mōi sacramento oleū non
sacrum potest unisci oleo sacro ps
huius est de ren̄ic. de sen. excōi. et de
pe. z re. q̄ indubijs. Nota gl. que po
nit argu. q̄ in reficiendo sacrum nō
sacrum filum p̄t apponi.

Proposuiti

Reconciliatur eccl̄ia que per homici
dia vel vulnera hominū est polluta
Nota g. que in hoc est notabilis et
singularis q̄ ponit casus in quib⁹ ec
clesia vel altare debeat cōsecrari vel
reconciliari. et primo casu si est du
binm. secūdo si eccl̄ia est totaliter ad
usta zc

Cum sis

Plura in vna ecclesia altaria z plu
res ep̄os simul poteris p̄secrare. nō
g. que ponit hic argu. contra Sasia
nū qui dixit q̄ cōsecrato maiori al
tari omnia alia erunt cōsecrata.

Ligneis edificijs.

Corruente tecto z parietibus illeis
licz tabula altaris modicū sit fracta
non dz reconciliari ecclesia vel alta
re. Nota g. que dicit q̄ cōsecratiō
eccl̄ie fit in parietibus.

Consuluiti.

Propter excōicatorū corpora in cy
miterio sepulta cymiteriū p̄ ep̄m est
reconciliandū. Nota q̄ corpora ex
cōicatorum si discerni possunt sunt
de cymiterio p̄scienda z eadez gau
n i

Liber tertius

dent immunitate cimiteriū ⁊ ecclia

Cum sicut.

Qui facit eccliam psecrari. eā etiā dotare tenetur. nota gl. q̄ dicit q̄ ecclia etiā sūdāda nō est nisi etiam p̄us fuerit dotata. Itē gl. q̄rit q̄nta erit dos ecclie ⁊ soluit. Itē querit gl. q̄d si ep̄s psecrat eccliam sine dote

Aqua per

Ecclia polluta p sacerdotē simplicē reconciliari non p̄t etiā ex aqua per ep̄m b̄nedicta sed per ep̄m b̄n p̄t. nota g. in p̄ncipio que dicit q̄ consuetudo que est contra iuris naturā non prodest ⁊ contra illud ius p̄scribi non potest. Item q̄ ep̄us illa que sunt iurisdictionis potest cōmittere

Si ecclesia non

Si ecclia non consecrata fuerit seminis aut sanguinis effusione polluta lauari d̄z aqua b̄ndicta ne interim impediatur diuina ⁊ q̄nto citius fieri p̄t est consecranda

Li. de psecra. ec. vel al. li. vi.

Si ecclesiam

Itud. c. docet q̄n ecclia ⁊ cimiteriū simul polluitur ⁊ q̄n alterū eorū tm̄ Et vide tex. ⁊ g.

Li. de celebratiōe missarum

Presbyter mane.

Hic habetur q̄o p̄sbi ⁊ alij clerici debēt horas canōicas siue diuinas dicere q̄b⁹ t̄pib⁹ ⁊ q̄n. Nō g. que dicē p̄siliū eē q̄ cleric⁹ omnes horas sunt

dicat ne sup̄ueniētib⁹ occupatiōib⁹ aliquā horā omittat

Quidam laicorū

Propter missas peculiāres non est omittēdū diuinū officiū diei approbatū. Nō g. que dicit q̄ non est māliū audire missas peculiāres s̄z omittere missas diei canōice institutas. Glo. explicat q̄ dicūt h̄mōi misse

Consuluiti.

Sufficit sacerdoti in die vnā missaz celebrare nisi in die natiuitatis ⁊ cānētat̄is hec suadeat. Nō g. q̄ in die natiuitatis plures misse celebrātur ⁊ dicit q̄ sit cānētat̄is z̄. sicut cōiter fit in diocesi leo diei. vbi sacerdotes plures missas celebrant in die.

Consiliū nostrum

In missa p̄memoratiōis licet dicat̄ p̄pria p̄fatio hymn⁹ angelic⁹ vel symbolum non dicitur. et te deuz laudamus regulariter in puatis p̄fectis siue ferijs omittitur

Ex parte

Sacerdos post sūptionē sacramenti d̄z calicē vino pfundere ⁊ illud vinū nisi velit eodē die aliam missā celebrare assumere. et si intendit aliam missā celebrare a sūptiōe d̄z abstinē Nō g. q̄ triplex est missa sc̄z pro defunctis. peculiāris. ⁊ solēnis

Cum marthe

Per hec verba dicta de p̄sbro ligiti me ordinato consecratur corp⁹ xp̄i. Hoc est corpus meū. et p̄ ista verba hic est calix sāguinis mei noui ⁊ eterni testamenti z̄ consecratur sanguis xp̄i. omnia alia verba sunt de bene esse sacramenti. Itēz vinum cum aq̄ id est vinum aquaticum quā aquaz vinum sibi incorporat transit in sanguinem ita q̄ ibi solum remanet sa

De celebratiōe missarū in an.

por pondus et color. **I**te orationes que fiunt p valde bonis sūt gratiarū actiones q̄ fiunt p valde malis sunt viuorū solatōes. p mediocriter bonis purgationes. p mediocriter malis recōciliatiōes. **E**t nō gl. de trib' opiniōib' corporis xp̄i

De homine

Casus est. Plus peccat q̄ celebrare si mulat q̄ q̄ in mortali peccō celebrat **N**ō ter. q̄ dicit q̄ falsa sunt abijcienda remedia q̄ veris periculis sūt grauiora. **I**te nota q̄ popul' vana simulatione non est fallend'. **I**tem g. vi detur tangere an' grauius sit occulte q̄ manifeste peccare

In quadam

In isto. c. damnatur eorū opinio q̄ dicūt de latere xp̄i nō fluxisse veram aquam. sed fleuma et corp' xp̄i fuisse corpus fantasticum. **N**ota text. qui dicit humanum corp' componi ex quattuor elementis scz ex aqua. aere igne et terra.

Volentes

Clerici diuinum officiū debēt dicē solēniter et deuote. **N**ota hic g. que inter cetera dicit inobedientiaz grauiusimum fore peccm et agitur mitius cū eo qui canonis inobedientiaz incurrit q̄ iudicis

Sane cum.

Sacerdos debz instruere pplm' ql̄ic in ecclia et extra debent honorare eu carissime sacramētū id est corp' dñicū **I**te dicit ter. etiā ql̄iter sacerdos dz incedere et corpus xp̄i portare ante pectus suū reuerenter et cum mundo velamine.

Cum creatura.

In conuentalibus ecclijs sunt celebrande misse p ferijs vel festo vel p

anniuersarijs defunctorum **N**ota g. que dicit q̄ ille terminus anniuersarium. capitur duobus modis. itez dicit quibus modis anime defunctorum soluntur a penis et vide eam. quia al legatur

Te referente

In die cene domini ep̄s in ecclia sua missam debet celebrare et crisma cōficere. **N**ota glo. q̄ missa est de substantia confectio nis crismatis et collationis ordinis.

Perniciosus

In sacramēto altaris plus est de vino q̄ de aq̄ imponendū. **N**ō g. que dicit q̄ psuetudo ē attendēda ī sacramento sicut in baptismo. et sic in consecrandis missis psuetudo metropolis ecclie est obseruanda. item aqua facit malum stomachum.

Litteras tuas

Clericus non dz celebrare euz pane fermento et euz calice ligneo nec sine aqua et igne existente in altari qui contrafecerit perpetuo ab officio et beneficio puetur **N**ōt g. q̄ in hoc casu qui ex insipientia peccat non est parcendum quia querere potuit. itē dicit de materia calicis.

Qui de celebratione missa. i. cle.

Sraui nimirum

Prelati ad quos spectat correctio et illis negligentibus superiores iporū debent esse solliciti vt horis debitis in cathedralibus regularibus et collegiatis ecclijs hore canōice de

Liber tertius

note celebrentur atq; q; in alijs con-
uenienter et debite celebretur diurnū
et nocturnū officium. **Ad** g. sup verbo
fructus labioꝝ qđ satis est quo ad
debitū in choro q; qđ orat labijs tñ
et non corde sed quo ad deum secus
sup quo vide hic **Joh.** and. et **Inno**
que alle. et remittit

Dignū prosus.

Dignū arbitratuꝝ papa q; tā religi-
osi q; seculares clerici cardinalium
eccēie romane et alioꝝ q̄rūcūq; epōꝝ
seruitores possēt se p̄formare illis in
horis canonicis et diuinis officijs.

Nota g. q; monach' p̄lat' d; regere
eccēiam cui p̄est fm officium clericale
non monachale

De de baptismo et ei' effectu.

Si quis

Puerū ter in aquā mergens et nō di-
cens. **Ego** baptiso te in noīe pa. et
fi. et ff. puerū non baptisat. **Ad** g. in
prin. que tangit de p̄suetudine et de
hoc p̄nomine ego an requiratur

De quibus

De quib' dubiū est an sint baptisati
iterum sunt baptisandi p̄ ista verba
Petre si tu es baptisat' ego te non
baptiso. sed si nō es baptisat' ego te
baptiso in noīe pa. et fi. et ff.

Ad aiores.

Ista decretalis est longar nōbilis i
materia baptismit et mouet plura cir-
ca baptismū dubia. **E**t p̄mo an pue-
ri qui charitatem neq; velle et nolle
habent p̄nt baptisari. **I**te querit de
adultis dormientibus dementibus

vel inuitis et renitentibus an p̄nt ba-
ptisari. **I**te dicit de p̄ccō originali
actuali. et dicit g. vñū notabile ver-
bū inter cetera scz q; quis p̄sumitur
eiusdē voluntatis nisi probetur mu-
tatio. **I**te tangit g. de voluntate co-
acta an sit voluntas

Debitum.

Nullus p̄t seipm baptisere. nō tex.
qui dicit q; inter baptisatū et bapti-
santem d; esse distinctio p̄sonarum.
sic inter presentantem et p̄ntatū. iter-
dantem et recipientes. **E**t sic nemo
debet oriri a seipō p̄t tñ apud seipm
emancipari.

Non vt.

Verbum et elementum requiruntur in
baptismo sine quibus vel eorū alte-
ro baptisma conferri non p̄t. **V**el sic
Cum salua nemo baptisari p̄t. nōt
g. q; duo n̄cāria sunt in baptismo.

Licet grecos

Ista decre. damnat ritus q̄sdam ma-
los ip̄orum grecorum lauantiūz al-
taria sua postq; xp̄iani siue latini in
ipsis celebrarunt. et qui baptisatos
a latinis iterūz baptisarunt.

De ritu de baptismo in cle.

Presenti

In fontibus eccēiarū non in p̄natis
domib' d; baptisma concedi. duos
casus excipit scz qñ baptisandus est
filius p̄ncipis. et quando et necessi-
tate imminente baptisandus ad ec-
clesiam sine periculo deferri non p̄t
Nota gl. que in hoc est specialis. q;
dicit quis dicat hoc casu p̄nceps et
lōge prosequitur.

De reliquijs et vesan. i an. 7 cle.

¶ De p̄sbytero nō baptisato

¶ Si quis p̄sbyter non baptisatus ordinat⁹ d̄z baptisari ⁊ iterū ordinari. Nō gl. q̄ dicit q̄ baptisim⁹ est ianua omnium sacramentorū et isto casu p̄sbyter soluz de facto fuit ordinat⁹

¶ Apostolicā sedem p̄sbyter qui mortu⁹ est credens se baptisatū licz ip̄m non fore baptisatum postea compertū fuerit quia in fide xp̄i mortu⁹ est licite ab eccl̄ia suscipitur ⁊ orat pro eo. nō g. q̄ dicit q̄ triplex est baptisim⁹. scz fluminis flaminis ⁊ sanguinis. item tangit g. an iste sacerdos etiā consecrit siue conlecravit in veritate

¶ Veniens ad se p̄sbyter non baptisatus d̄z baptisari ⁊ iterū ordinari. nota q̄ iterat sacramentum iniuriā facit sacramēto. itē nō tex. q̄ dicit q̄ non baptisat⁹ p̄t accipere sacramentū eucaristie ⁊ p̄trahē matrimoniu. Itē qui p̄versus est iter baptisatos p̄sumitur baptisat⁹

¶ De custodia eucaristie

¶ Statuimus Eucaristia ⁊ omnia alia sacra sūt cū magna diligētia p̄servāda sub pena uspenzionis ab officio ad tres mēses. Nō g. que dicit q̄ sacramētum non d̄z ad infirmos p̄ laicū portari. Itē p̄pter culpā tenetur q̄s ad ea q̄ veniūt ex tali culpa. q̄ qui dāni dat occasionē dāni dedit videtur. Ali bi quicq̄ est cā cause etiā est causa causati.

¶ Relinquitur. Precipitur hic vt oratoria vasa et corporalia ac etiā alia vestimēta ec

clesiastica mūda ⁊ nitida p̄servētur. Nō g. que arguit ex hoc. c. q̄ clerici debent mūdas habere vestes ⁊ qualiter debent incedere. non tñ debent habere vestes phibitas. iuxta. c. clerici. de vi. ⁊ hon. cle. Itē incōpositio corporis q̄litatez indicat mentis. iuxta illud. distortū vultum ē. contra hoc iterū dcm Venice. Magnificentiā et animi excellentiā sub quacūq̄ pelle latere p̄t. itē clerici non debent vti vestib⁹ ad iactantiā. p̄ q̄ g. alle. c. omnis iactantia. xxi. q. iij.

¶ De reliquijs et veneratiōe sanctorum

¶ Audiuimus mortui in ebrietate non debēt tāq̄ sancti venerari. cū dicat Ap̄t̄. ebri osi regnū dei non possidebunt. Nō g. que tangit q̄ ebrietas est mortale p̄ccm ⁊ q̄ veniale. itē dicit de miraculo q̄ aliq̄d d̄z dici miraculū ⁊ q̄ nō ⁊ all.

¶ Cum ex eo Reliq̄e extra capsā trahi nō debent nec etiā debent vendi. Et debēt p̄lati eccl̄iarū respicere ne contingat populū rōe q̄st⁹ circa reliq̄as (q̄d plerūq̄ fieri p̄suenit) decipi.

¶ De reli. ⁊ vene. sanct. lib. vi.

¶ Gloriosus deus Festa. xij. ap̄torū q̄ttuor euāgelistarū ⁊ q̄ttuor doctorū ⁊ p̄fessorū eccl̄ie sancti Gregorij Augustini Ambrosij. ⁊ Hieronymi sub officio duplici debent solenniter celebrari. Nō glo. que dicit que requirūtur ad hoc q̄ aliquid dicatur miraculū. primo q̄ ex deo et non ex arte contingat. Secundo q̄ sit contra naturā. Tertio

Liber tertius

q̄ non fit ex vi verboruz. Quarto q̄
fit ad corroboracionē fidei zc

¶ Li. de reli. et vene. san. in cle.

¶ Si dominum.

Festuz corporis xpi celebrari dz q̄n
ta feria post octauas penthecostes
z certe indulgētie pcedūtur his q̄ in
festo z infra octauas officio diuino
vel horis intersūt. **¶** Ad g. q̄ tangit mi
rabilia q̄ pprehendūtur in sacra mē
to. Itē tangit g. an meli⁹ sit aliq̄ uo
facere in voto q̄ sine voto. Itē nō g.
q̄ q̄n expmitur feria intelligitur pri
ma. itē gl. notat multa bona de orōe
z de ei⁹ efficacia z an orō debeat esse
vocalis. itē tangit vbi sit orandū zc.
nec tñ omittas tex. q̄ deuotissimus ē

¶ Li. de obseruatiōe ieiunioruz.

¶ Ex parte.

Si festū ieiunabile eueniat die lune
ieiunū dz fieri die sabati pcedenti
et in pfecto beati mathei dz ieiuna
ri. **¶** Ad g. que disputat de seruitute z
dicit q̄ locus sacer intermedi⁹ impe
dit seruitutem

¶ Consiliū vestrum.

Omnia festa aploz hnt ieiunū nisi
fit p̄traria psuetudo. itē tpe necessita
tis z infirmitatis licz esurientib⁹ et
infirmitis comedere carnes sine p̄cō
p̄pter periculum mortis euitandum
¶ Nota glo. que tangit de psuetudine
q̄ illa obseruanda est. quia trāsgres
sor legis dicitur qui zc

¶ Explicari

In die natiuitatis dñi p̄nt licite car
nes comedi etiā in sexta feria vene

rit nisi ds ad nō p̄medenduz carnes
fuerit voto vel regulari obseruētia
astrict⁹. et si tñ carnes comedē i p̄mo
casu abstinerit p̄pter hoc tñ nō erit
culpand⁹. **¶** Adt g. q̄ consuetudo vni⁹
uersalis ecclie facit ius.

¶ Li. de purificatiōe p̄ partum

¶ Volens

Statim post partū p̄t mulier intra
re eccliam vel etiā abstinere. **¶** Ad g. q̄
ponit quare mulieres intrare eccliaz
p̄hiberi nō debent. ne pena eis ver
tatur in culpaz. z al. ca. ad ei⁹ vero.
di. v. z. vii. q. i. cum percussio.

¶ Li. de ecclijs edifican. v̄l repa.

¶ Quicūq̄.

Hōs eccliaficū b̄nificiū dz ad hoc
adiuuare vt restaurētur ecclie i tecto
z vt emendentur. **¶** Ad g. q̄ ille nō est
ferend⁹ qui lucrū appetit z on⁹ subij
re recusat p̄tra eq̄tatē naturalem.

¶ Cum dicat

Leprosi debent sibi p̄stituere eccliaz
z cimiteriū in alia parochia z habē
pprium p̄sb̄m inuito p̄sb̄o parochi
ali z de ortis z nutrimentis anima
lium suorum non debent soluere
decimas. **¶** Ad g. que di. z ponit nulli
us inopiā cuz iactura alteri⁹ debere
releuari. Itē sic interpretanda sunt
p̄ncipis beneficia vt non incipiant
esse iniqua

¶ Ad audientiam

Propter difficultatem adedi ecclie
fiam z ip̄ius iacturam est alia edifi
canda. **¶** Nota gl. que tangit causam
quare posset in parochia alicuius

De immunitate ecclesiarum in anti.

alia construere ecclesia Item notat quod hoc casu erit primum predictae ecclesie de nouo constructe Item tangit an decime vniuersales ecclesie possunt alteri assignari

De his qui

Inter parrochiales ecclesias debent appellari ad conferendum ad illas ut reparentur. et ad hoc per eorum exemplum alij inducantur Nota glo. que dicit quod alium inuitat ad aliquid faciendum in se dicitur hanc quod predicat. cum ois christi actio nostra dicitur esse instructio et ipse verbo et facto omnia adimpleuit

Ad audientiam

In ecclesia seculari potest episcopus cum causa constituta canonice regulares. dum tamen canonicis regularibus morantibus ibi vel alibi de necessarijs prouideat ab episcopo. Nota glo. que dicit quod que nondum est non datur privilegium nec est ante querenda ratio que persona. Item futuro edificio non potest seruitus imponi

Quia nos

Episcopus potest prouidere populo indigenti oratorio vel basilice nec deierabit quis iurauerit res ecclesie non alienare Nota glo. qualiter rex iurat in coronatione sua et alle. etc.

Titulus de immunitate ecclesie et cimiterii

De in domibus

Uirtute consuetudinis iudices vel officiales seculares in ecclesijs vel in eorum domicilijs hospitium vel placitum tenere non possunt sed in locis publicis agant Nota glo. que tangit quod secularia negocia in ecclesia non debent tractari

Peruenit

Volens ecclesie romane vel alterius custodiam ciuitatis non sunt immunes Nota glo.

que dicit quod expedie reipublice plures habere defensores Item per defensionem patrie potest pater filium occidere. et g. alle. quemadmodum per redemptionem patris filius potest distrabi et vendi in casu quo filius noluerit patrem redimere iuxta. l. si. c. de patre. que si. distrax.

Judicatum est

Beneficijs ecclesie astricti glebe rura eius dimiserunt ad ea redire coguntur Et dicit g. istud intelligendum de eis que sunt ad astricti que recedere non possunt. et alle. c. de agri. et censu. li. xi. l. cum satis

Non minus

Laici que contra voluntatem clericorum occupant bona ecclesiarum post trimanam monitionem sunt excommunicati ipso iure Anno. Nota glo. que alle. apostolum dicentem misericordiam merui quia ignorans feci. Item dicit glo. que sunt angarie et que per angarie Item notat glo. que clericus debet contribuere etc. et qui ultra petunt sunt cum successione excommunicati etc.

Cum ecclesia

Seculares cause maxime cause sanguinis non sunt in ecclesia ventilande. Nota glo. que tangit quod aliquis fuerit vel obmittitur ob reuerentiam loci et quibus ob reuerentiam diei. et alle. Item dicit quod ad tractandum de pace cui interdicitur ingressus ecclesie potest eam intrare et tangit de eo que vouit non comedere carnes

Inter alia

Ponit duos casus in quibus liber homo fugiens ad ecclesiam de ea abstrahitur Seruus autem ab ea extrahitur indistincte ex quo cautio prestatur de ipsius impunitate. Nota glo. que tangit quod alios casus in quibus non datur immunitas fugientibus ad ecclesiam.

Aduersus

Ista decre. ponit casum in quo episcopus vna

Liber tertius

cus clericis debet tribuere potestati seculari scz qñ necessitas euidentis iminet vel publica utilitas 7 ex tunc potestas dz hoc recipere cum omniū gratiarum actione zc.

Quia pleriqz

Pretextu seruitij legato impensū nullus presumat subditum suum grauare et si fecerit restituat. vel sic extortuz paupibus erogat zc.

Ecclesia in qua

Qui confugit ad eccliam nondum consecratam defenditur ab illa dummodo diuina officia fuerint in ipsa celebrata Nota glo. que dicit qz quicquid dño consecrat sanctū scōz erit domino

Immunitatem

Qui committit delictū vel violentiā in ecclia nō dz defendi ab ea. Nota textū qz dicit frustra auxilium legis inuocat qz committit in legē Itē dicit glo. qz nemo sub spe venie peccare debet. Itē g. opponit et dicit qz stulti i culpa fiunt sapientes in pena.

Titulus de immunitate ecclesiarum li. vi.

Quia nonnulli

Seculares pates ab ecclesijs vel ecclesiasticis psonis tallias vel exactiones p rebz vel possessiōibz adquisitis vel adqrendis exigere non psumant. nec eos cōpellere ad ipas distrahendum vel extra manū suā ponendum.

Nota g. qz tangit qz iudei tenentur ad decimas prediales.

Becet domum

Ista decre. docet qualiter hoies i ecclesijs debent se habere 7 a quibz dei

bent se abstinere Item dicit qz ordinarij hoc per se et p alios faciant obseruari Et comminat penā in facientes contrariū. Notat g. an valet contra ctus habitus in ecclia zc

Clericis

Ista decretalis punit excessus laicorum qz clericis collectas tallias 7 onera imponebant 7 excessus prelatozū qz talibus cōsentiebant. Itē precipit psonis ecclesiasticis qz nihil de rebus ecclesiasticis laicis soluant sine licentia sedis apostolice etiam sub quocūqz colore siue mutui subuentōnis doni vel alio modo vt etiaz ipsi laici tallias non exigant vel recipiāt nec occupent quocūqz modo deposita ecclesiarum vel personarū ecclesiasticarū singulares contrafaciētes excommunicat et vniuersitatem interdicit zc

Quoniam

Excommunicati sunt qui impediūt super causis que ad forum ecclesiasticū de iure vel psuetudine pertinent litteras a se. ap. impetrari vel super ipsiis coram ordinario vel delegatis ecclesiasticis litigari

Eos qui

Laici qui interdiciūt suis subditis nec clericis vendāt nec ab ipis emāt aut etiam clericis molant vel panem cōquant cū tales obuiāt libertati ecclesiastice eo ipso sunt excommunicati. Nota glo. que tangit qualiter fraus fit de persona ad psonam.

Titulus de immunitate ecclesiarum in cle.

Quoniam

Ista cle. renocat 7 p infectis haberi

De clericis vel monachis anti.

vult decretalez. e. xi. **C**lericis li. vi. cu3 suis declaratorib' 7 p'mittit reuocatois cam **S**ecundo reuocat **T**ertio seruari p'cipit ius antiquu. 7 fuit ista de p'mis p'stitutoib' clem'is editis a p'ncipio p'motois sue et incipiebat **P**astoralis 7 rex fracie fuit ca' passiva h' constitutionis ic. 7 actiua causa reuocatonis.

Clicus ne cle. vel monachi.

Multa sunt

Hec decretalis enumerat plura a quibus clericis dnt se abstinere scz muneribus iniusta recipere vel dare vel ritas amare ic. de qb' p'tz in tex. **N**o tex. q' dicit q' qcqd homo plus iusto appetit turpe lucrum e' **I**tem dicit tex. q' nemo militans deo implicet se secularibus negocijs

Sacerdotibus

Sacerdotes siue clerici laicis in secularib' pcurare no debent siue mstrare. qd si fecerint et monici no respiciunt ab eccl'a no debet defendi. qz ab eccl'a no dz subueniri p quos pstat eccl'ie scadalū generari. qd maxime contra clericos furantes

Non magno

Regularis qui claustrum exiit ad legendas leges uel phisicam penas sustinet in hac decretali contentas scilicet excommunicatōem. et q' erit vltimus in processione et in choro inter fratres **N**ota gl. que dicit de cōpensatione boni ad malum 7 q' non sit faciendum malum

Sed nec

Nemo clericorum dz eē balliu' p'ncipis secularis et si fecerit remouetur

ab officio 7 eo casu fortius est puniendus regularis **N**o balliu' dicit ille q' exercet iurisdicōem alicuius iudicis temporalis. **N**ota glo. q' notat q' dignitas aggrauat peccatū

Clericis

Ab officio et beneficio remouet qui officiu3 sanguinis exercere presumit. **N**ota glo. que dicit q' prelatus hns iurisdicōnem tempalem debet eam alteri generaliter cōmittere nec per se ipm exercere. **I**tem dicit q' multa licent in genere que non licet in specie

Secundū instituta

Ista decre. prohibz ne monachi vel clerici causa lucri negocientur. et ne monachi a clericis vel laicis suo nomine firmas habeant neqz laici ecclesias ad firmam habeant

Relatum est

Monachi qui non seruant ordinem per episcopum a monasterio expelli possunt. **N**ota tex. qui dicit q' boni comedere debent labores impiorum **N**ota glo. q' a correctōne non appellatur. et alle.

Sicut accepimus te

Clerici in sacris cōstituti tabellionatus officiu3 exercere sub pena subtractionis beneficiorū non possunt **N**ota glo. an istud sit vniuersaliter verū tam in foro spūali q' tpali

Sententiam sanguinis

Ista decre. prohibet clericis plura i hoc. c. enumerata. p'imo scz q' clerici non debent exercere sanguinis vindictam. aut etiam vbi exercetur no debet auctoritative interesse nec debet scribere lrās pro vindicta sanguinis destinandas ic.

Libert quartus

Super specula

Ista decre. punit monachos exeuntes sua monasteria ad studendum legē siue phisicā et dicit eoislo p̄dcōs mōchos fore excōicatos si infra spatium duoz mensū nō respuerit. Et extendit p̄dictā p̄stitutōem ad alios sectares p̄latos scilicet archidiaconos decanos plebanos prepositos.

¶ Titulus ne clerici vel monachi li. vi.

Statutum

Istud capitulum dicit q. c. Super specula extra eo. ti. nō extendit ad habitus parochiales ecclās nisi p̄dicte ecclēsie habent sub se capellas in qb' institūtur clerici p̄petui nequeunt ab ip̄is sine causa ratōnabili amoveri et sic fuerint plebanie

¶ Et periculosa

Ista decretalis prohibet religiosis ne ipsi in quocunq; loco siue studio habitū suum dimittant. nec etiaz ad scolas sine licentia suorum p̄latorū se transferant q; si secus fecerint ip̄o facto iniam excommunicationis incurrant. Item dicit q; doctores qui tales monachos qui sic habitū dimittunt in legibus siue in phisica docere pretendunt in scolis similem excommunicationis penā incurrūt. Notat g. in cetera an apostata sit excommunicatus vel excommunicandus.

¶ Episcopus

Ista decretalis ostēdit quid iuris de prelati temporalē iurisdictionem habentibus. et quomodo eam absq; irregularitate cōmittere possint. Item

glo. dicit potest quis per aliu; quod non per se. et alle.

¶ Et sic est finis tertii libri

Incipit liber quartus

¶ De sponsalibus et matrimoniis in antiquis

De Francia
Cōsuetudo solennitatu; d̄ substantia mrimonij nō existit. Vel sic fm panor. Mrimonij plensu p̄trahit nec inuali dat si p̄suetudo p̄cie nō fuerit. Nō gl. q; t̄git an solēnitas sit de substantia mrimonij. Et q; nullus absq; iudicio ecclē p̄p̄a sua temeritate debet dimittere vxorem suā et econtra

¶ Preterea

Communi dissensu sponsalia de futuro dissolui possunt. Nota glo. que dicit de conditōne scilicet q; illa que sine conditōne promittuntur sine cōditōe solvuntur. Item dicit q; quis non diligit facilliter contēnit. Item notat hic abbas d̄ iuramento quando aliquid iuratur et promittitur deo et quandoq; homini zc.

¶ Iuuenis

Nulla ratōe consanguinitatis sponsalia inducunt iusticiā publice honestatis. Vel sic fm panor. Si maior septennio cum proxima septennio in qua malicia supplet etatez sponsalia contrahit ex his orit iusticiis publice honestatis maxime si commisseri tētauerunt. Breui; et cōmuni; sic sumatur fm literam. Si maior septennio duxit in vxorem minorē septenio